

BESTEMMINGSPLAN
BUITENGEBIED HARDENBERG
VASTGESTELD

COLOFON

Opdrachtgever
gemeente Hardenberg

Contactpersoon
de heer J. Wuite

Coördinatie ontwerp en bestemmingsplan

Projectleiding
Extern
Gemeente Hardenberg

Projectnummer

Inhoudsopgave

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1	LIK deelgebied Westerhuizingerveld e.o.
Bijlage 2	LIK deelgebied Dedemsvaart Zuid, Rheeerveen, Heemserveen
Bijlage 3	LIK deelgebied Slagharen, De Krim, (Oud) Lutten
Bijlage 4	LIK deelgebied Gramsbergen e.o.
Bijlage 5	LIK deelgebied Rheeze, Diffelen e.o.
Bijlage 6	LIK deelgebied Radewijk, Hoogenweg, Bruchterveld, Sibculo
Bijlage 7	LIK deelgebied Noordelijke stadsrandzone Hardenberg
Bijlage 8	Staat van Bedrijfsactiviteiten
Bijlage 9	Nadere toelichting staat van bedrijfsactiviteiten
Bijlage 10	Lijst persoonsgebonden overgangsrecht Het Stoetenslagh
Bijlage 11	Aanwijzingsbesluit beschermd dorpsgezicht Ommerschans
Bijlage 12	Beslissing op bezwaar aanwijzingsbesluit Ommerschans-Balkbrug
Bijlage 13	Aanwijzingsbesluit beschermd dorpsgezicht Rheeze

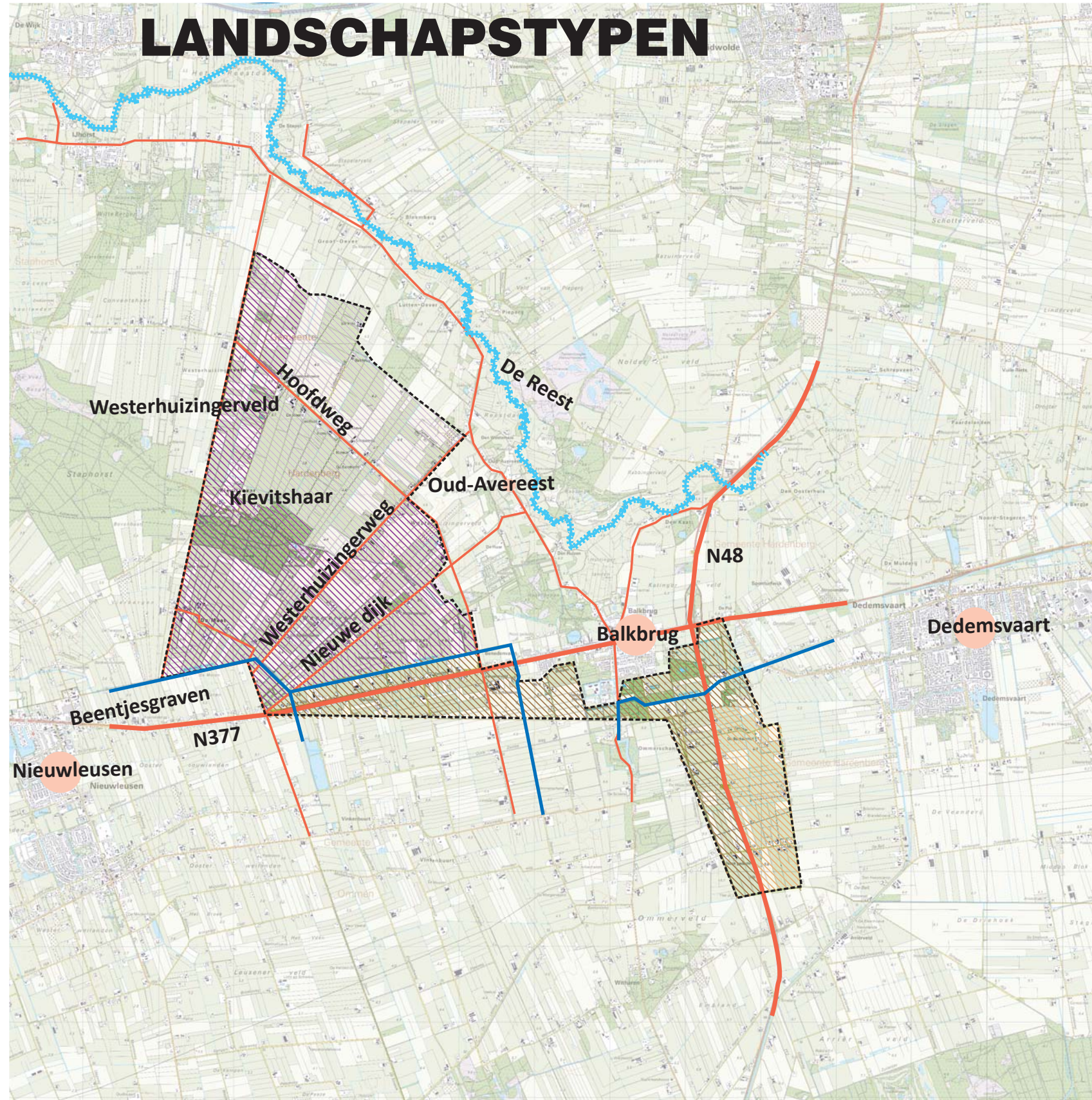

LANDSCHAP
IDENTITEIT
KAART

L I K

WESTERHUIZINGERVELD EN OMGEVING

Open heideontginningslandschap

Besloten heideontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap

Open veenontginningslandschap

INLEIDING

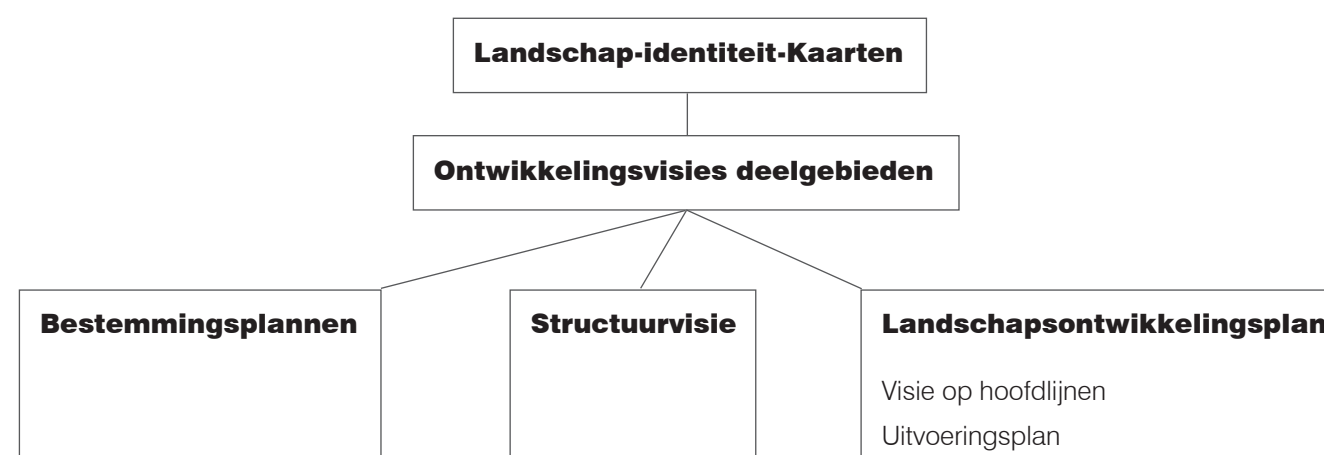
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Westerhuizingerveld en omgeving bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik. Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden. Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

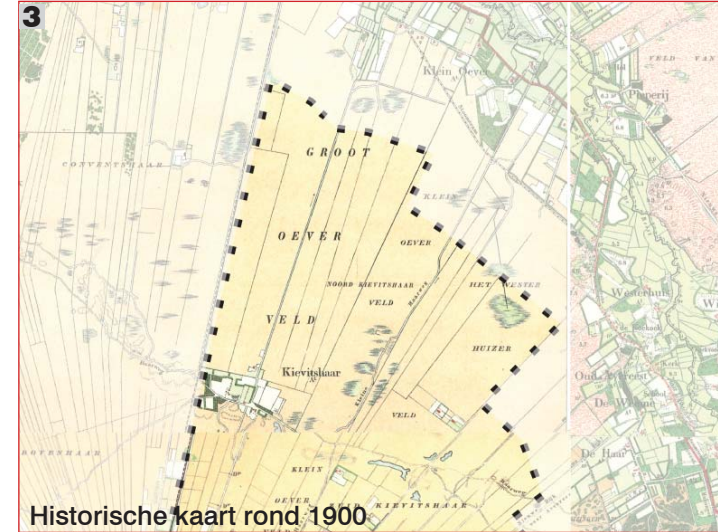
OPEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

Open landschap

Strak wegenpatroon

Historische kaart rond 1900

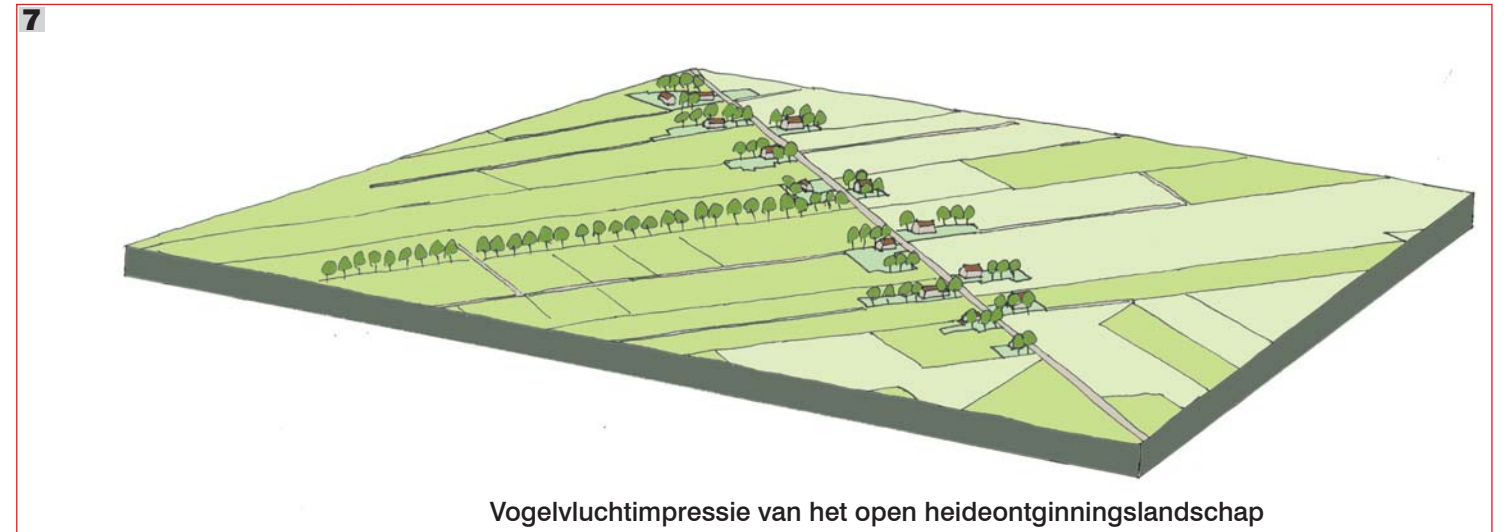
Topografische kaart 2007

Erfopbouw

Agrarisch grondgebruik

Vogelvluchtimpresie van het open heideontginningslandschap

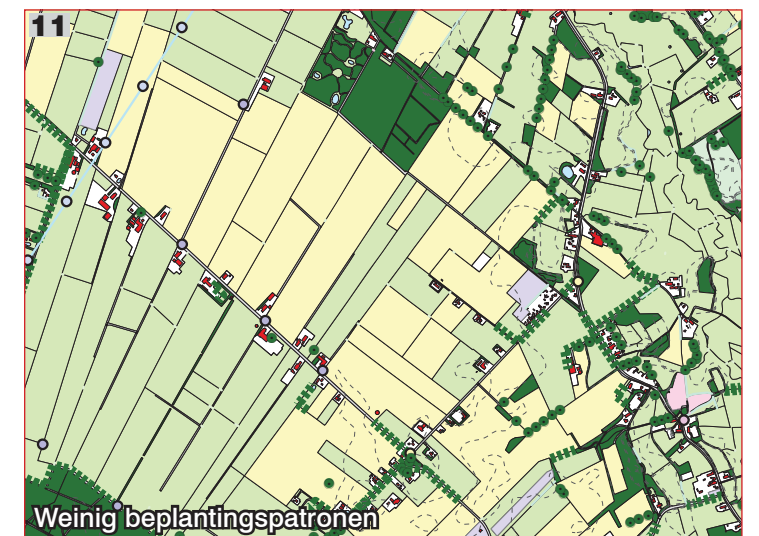
Elzensingel op perceelgrens

Groninger boerderij

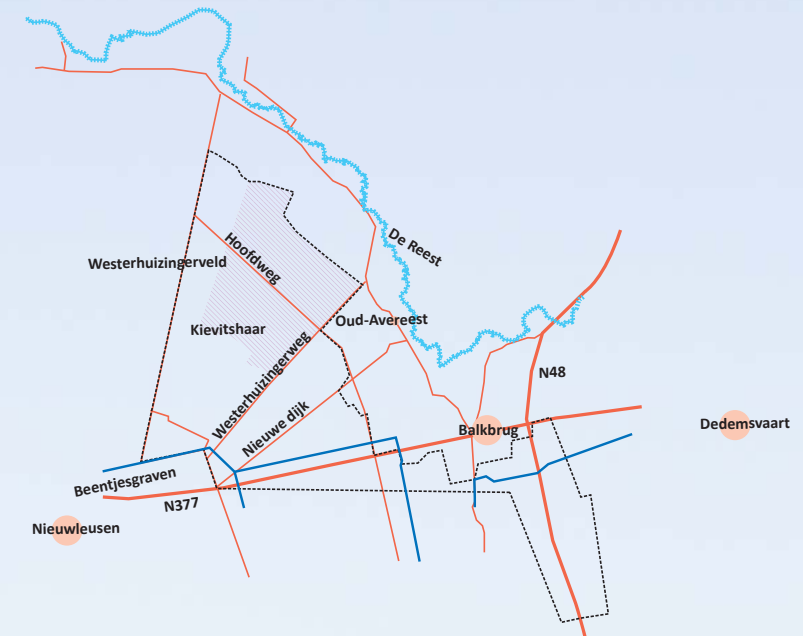

Burgererven, hoger gelegen dan de weg

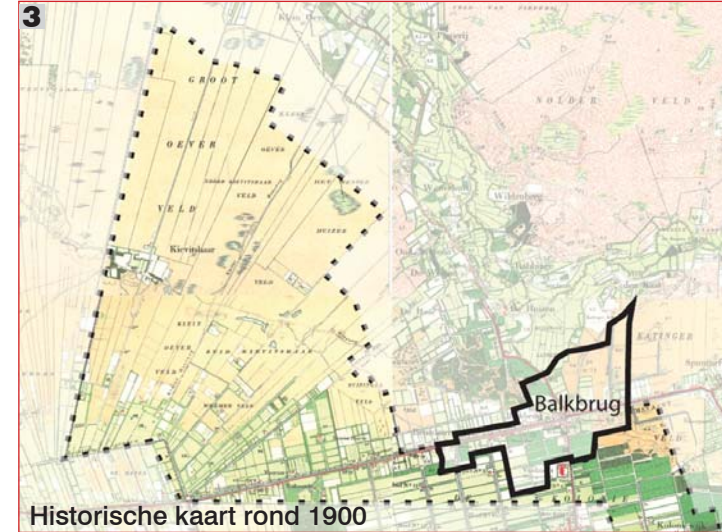

Weinig beplantingspatronen

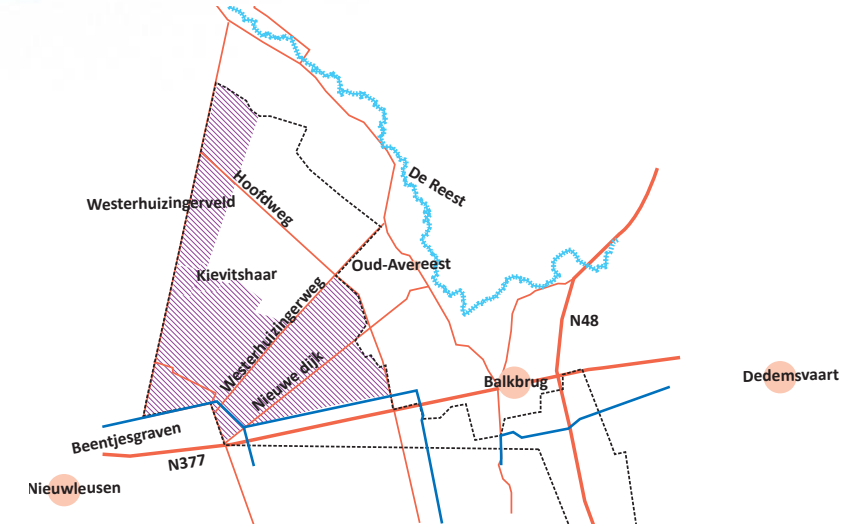
Open heideontginningslandschap

Open heide-ontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- grote (Groningse) boerderijen langs de Hoofdweg - verspreide bebouwing langs de Westerhuizingerweg	strak, rechthoekig wegenpatroon	- waaivormige verkaveling - regelmatige, rechthoekige verkaveling	- enkele bomenrijen op perceelgrenzen (elzensingels) - wegbeplanting Westehuizingerweg	- rechthoekige erven aan de weg, met kopgevel naar de weg - erven met erfbeplanting	- open landschap - massa aan de wegen, doorzichten naar de open gebieden	agrarisch	- hoofdfunctie: landbouw	veel duisternis aanwezig	- oostelijk deel lage biodiversiteit, - westelijk deel hoge biodiversiteit - foerageergebied das	geen hoge geurbelasting
	9	2	3 4 7	8 11	5 8 10	1 7	6				
Zwak		wegen te smal voor landbouwverkeer						een deel van de grote boerderijen inmiddels niet-agrarisch			
Kansen	nieuwe functies (wonen, bedrijven) in voormalige agrarische bebouwing	verbetering wegen voor landbouwverkeer			verbetering landschappelijke inpassing van bestaande erven	behoud open landschap		- splitsing voormalige boerderijen in meerdere wooneenheden - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - verbreding en schaalvergroting - plaatselijk ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven		herstel groenblauwe netwerk	
Bedreigingen	zonder nieuwe functies worden de monumentale boerderijen bedreigd										

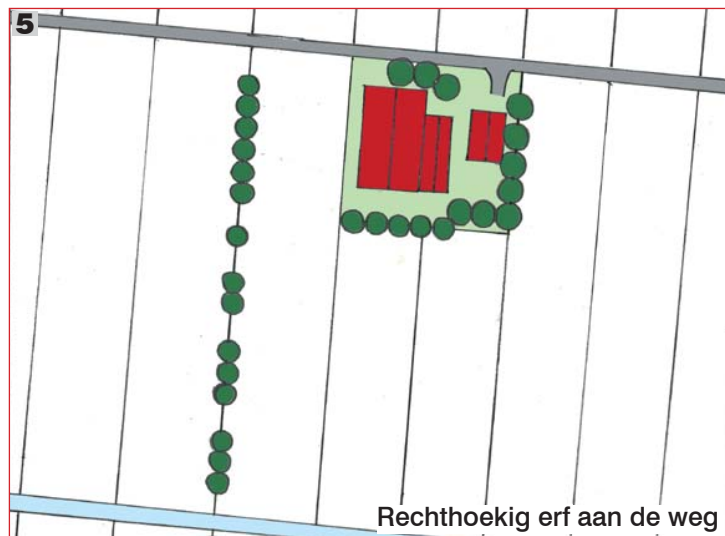
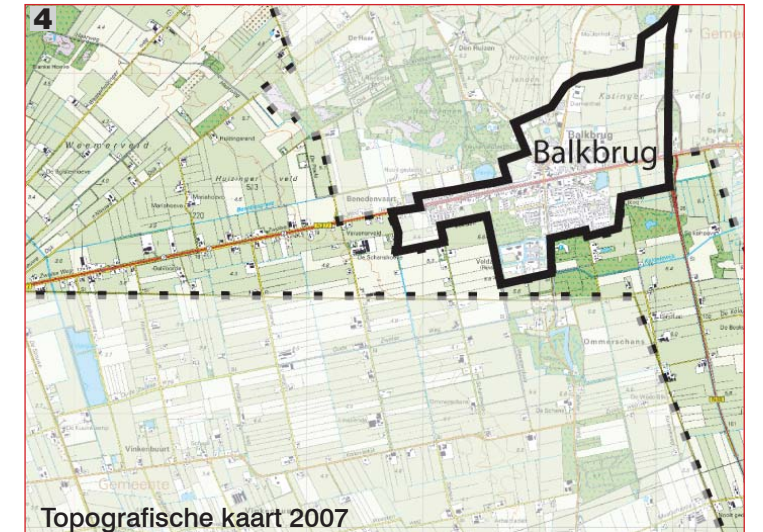
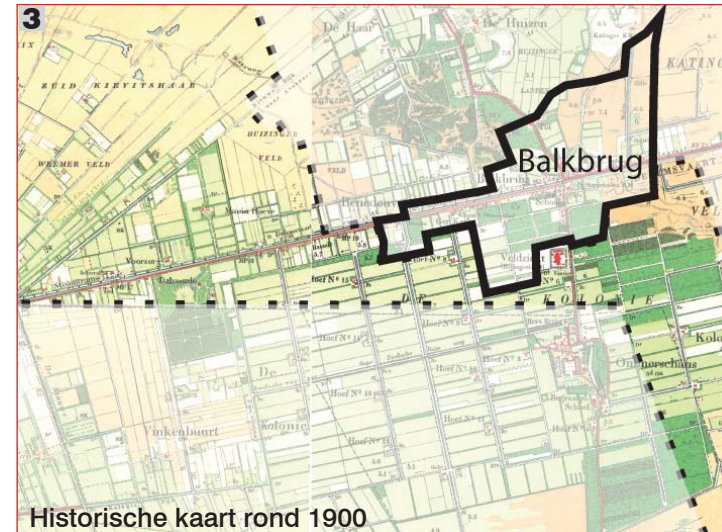

Besloten heideontginningslandschap

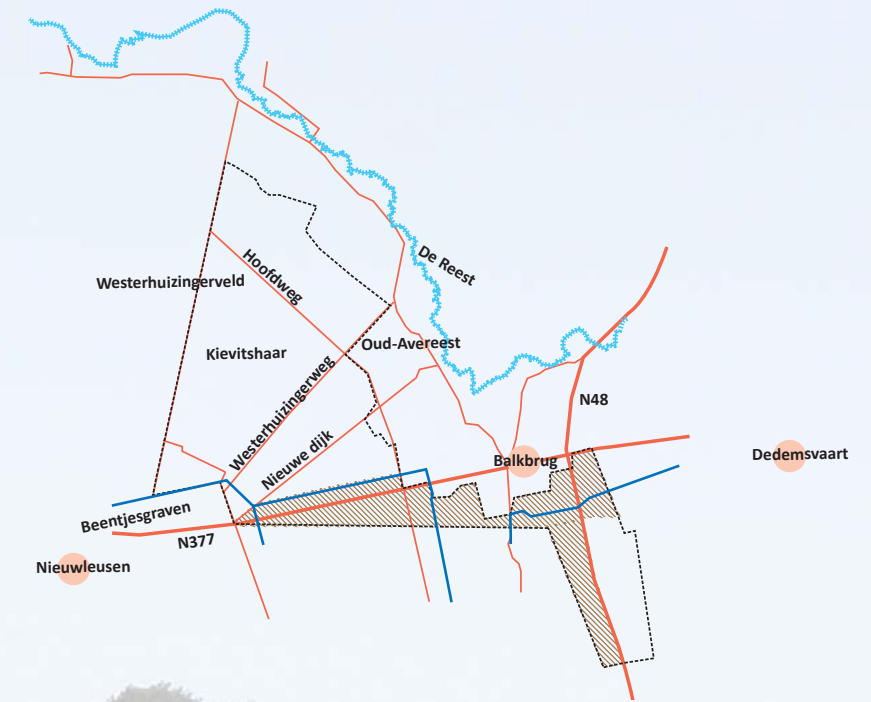

Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- plaatselijk concentratie van bebouwing langs Westerhuizingerweg - verspreide bebouwing langs wegen, o.a. Westerhuizingerveldweg - agrarische bebouwing	- strak, rechtlijnig wegenpatroon in waaivorm - recreatieve routes in Boswachterij Stap-horst - fiets- en voetverkeer aan de Haarweg	- waaivormige verkaveling ten noordwesten van de Nieuwe Dijk en Beentjesgraven - regelmatige en grootschalige verkaveling - oude heideontginning Kievitshaar	- gemengde bosgebieden met heideterreinen - relict van eikenrijen - wegbeplanting langs wegen - perceelgrensbeplanting (o.a. elzensingels)	- verspreide ligging erven - erven met erfbeplanting	- besloten Stap-horsterbos - beslotenheid in zuidelijk deel van Westerhuizingerveld, grotere dichtheid van oude wegen met wegbeplanting - hoger gelegen bosjes bij De Haar	- agrarisch - bos en natuur	- hoofdfunctie: landbouw - daarnaast diverse andere functies: wonen, natuur en extensieve recreatie	veel duisternis aanwezig	- hoge biodiversiteit rondom de Haar - lage biodiversiteit in het overige deel - nieuwe natuur langs de Westerhuizingerweg - heiderestanten	
	8	4 9	3 4 5 7	1 7 9 10	6 11	1 7	8	2 6 8	2		
Zwak				onvolledig beplantingspatroon waardoor waaierstructuur niet overal herkenbaar is			ontwikkeling agrarische bedrijven moeilijk door grondgebrek, m.n. in kleinschalig zuidoostelijk deel (Westerhuizingerweg)				
Kansen		- ecologische verbinding en recreatieve route (nu landbouwweg) tussen Kievitshaar en Haardennen		gemeentelijke aanpak landschapsbeheer: voor perceelgrensbeplanting, wegbeplanting en erfbeplanting	koppeling dynamiek en verbetering landschappelijke inpassing van bestaande erven		- functieverandering en verbreding - stimuleren nieuwe functies bij bedrijfsbeëindiging, zoals wonen, kleinschalige bedrijvigheid en recreatie	- grootschalige bedrijven in kleinschalig landschap - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)		- ecologische verbinding en recreatieve route tussen Kievitshaar en Haardennen. - herstel beplantingspatroon - natte natuurstructuur langs Haarweg	
Bedreigingen					verrommeling erven als gevolg van bedrijfsbeëindiging						enkele locaties met hoge geurbelasting: kruising Westerhuizingerweg, Hoofdweg/ Nieuwe Dijk en Sterkensweg/ De Maat

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

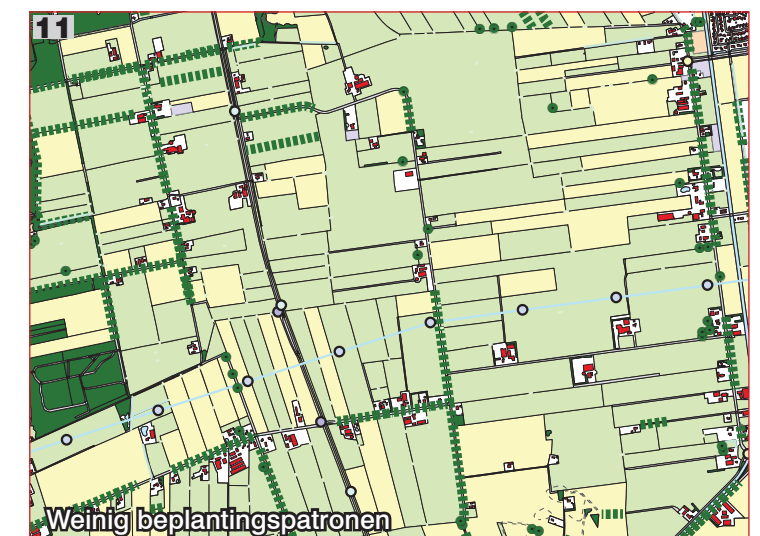
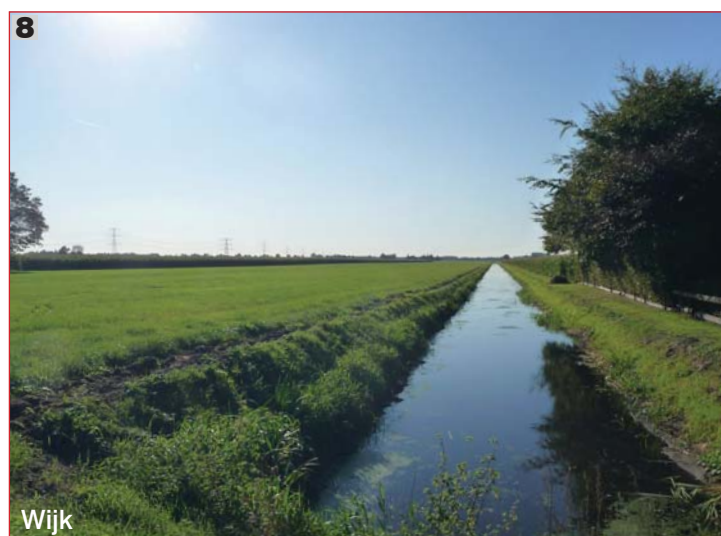
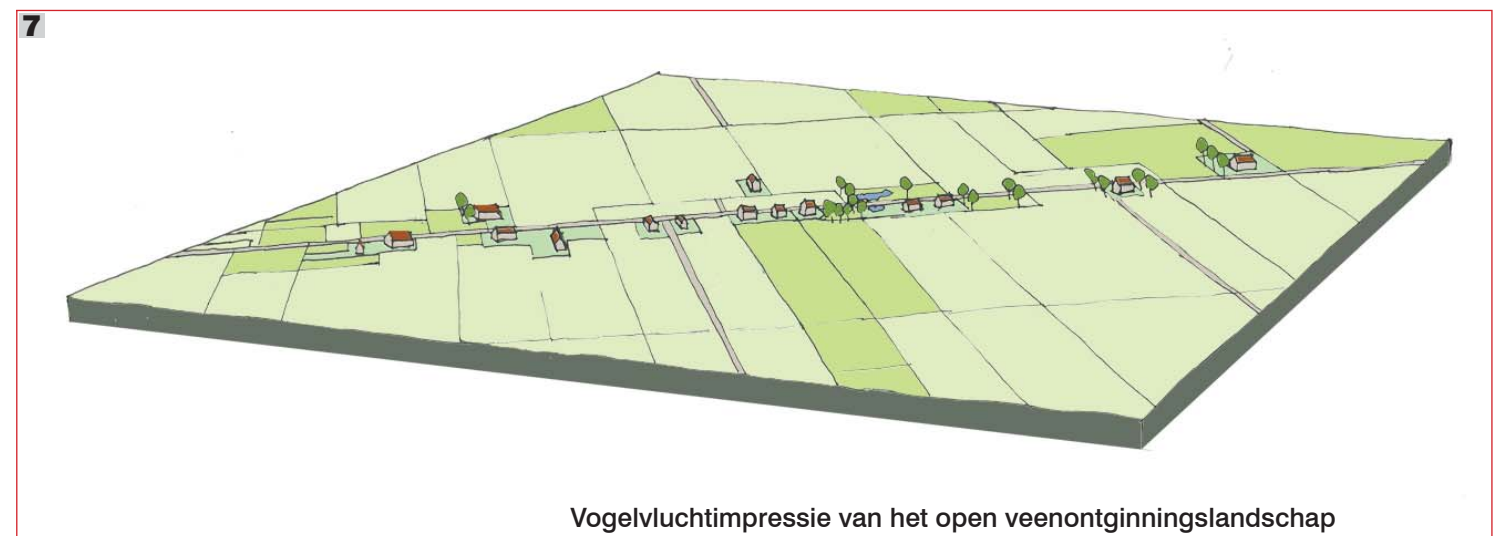
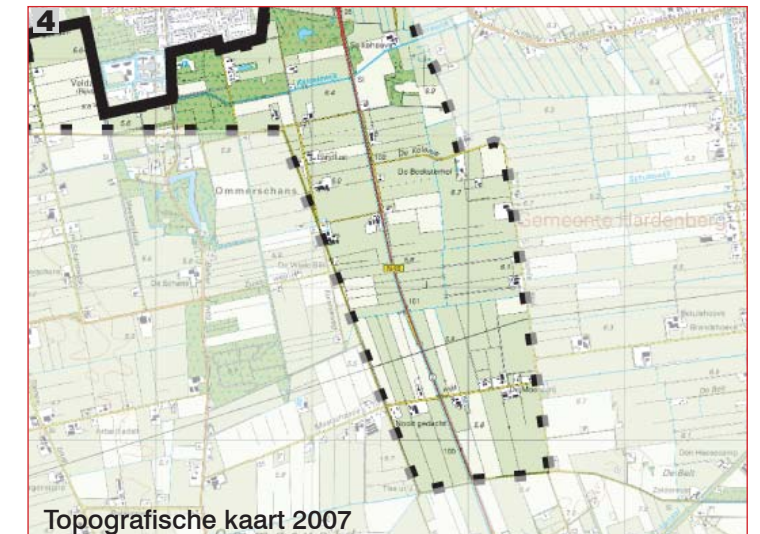
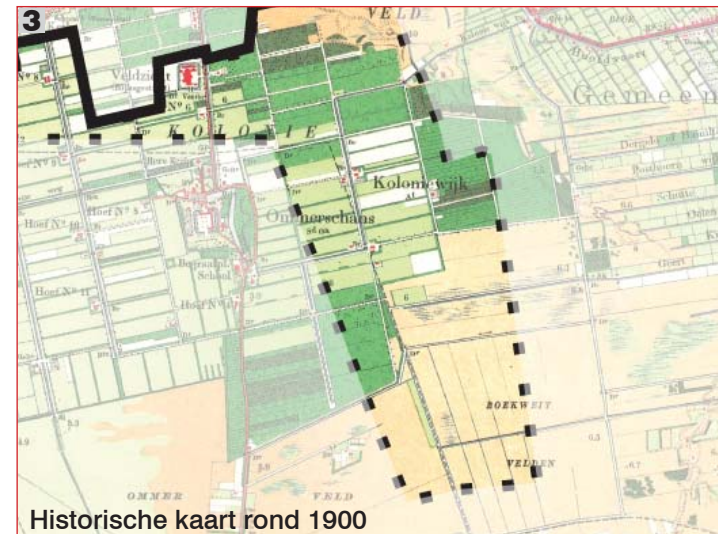

Besloten veenontginningslandschap

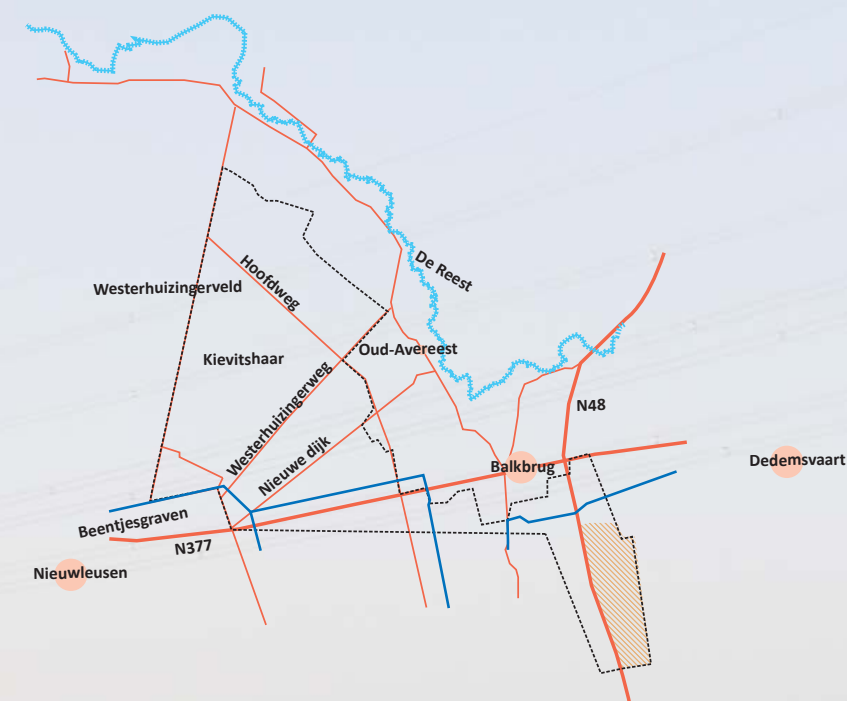

Besloten veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- Bebouwingslint Zwolseweg met niet-agrarische bebouwing - verspreide agrarische bebouwing (beperkt aanwezig)	- strak, rechtlijnig wegenpatroon - N377 heeft zowel regionale als lokale functie	- veenkoloniale blokverkaveling - herkenbare greppelstructuur De Kolonie - orthogonale structuur	wegbeplanting	- rechthoekige erven, aan de weg - erven ten zuiden van Balkbrug open - historie gebied (natte grond) herkenbaar in sortiment erfbeplanting	- half open landschap rondom Zwolseweg - besloten landschap Ommerschans - diverse doorzichten Bebouwingslint Zwolseweg - beslotenheid omgeving 'kolonie'-bossen bij Balkbrug	agrarisch	- wonen en kleinschalige bedrijvigheid langs de Zwolseweg - natuur: Ecologische verbindingzone langs N48	omgeving ten zuiden van Beentjesgraven duisternis aanwezig	- hoge biodiversiteit - loofbos- en naaldbossen omgeving Koloniewijk (nat, droog gradiënt)	
Zwak		De N377 en N48 doorsnijden het gebied	greppels deels verdwenen	verdwenen en gefragmenteerde perceelgrensbeplanting (eikenrelicten)				doorgroei van niet-agrarische functies: leidt tot verkeersproblemen	omgeving ten zuiden van Balkbrug lichte lichtvervuiling		
Kansen	Schaalvergroting kans nieuwe bebouwing qua ontwerp laten passen bij de gebiedskenmerken		accentueren kavelstructuur door herstel greppels	perceelbeplanting herstellen (eikenrelicten)	verbetering landschappelijke inpassing erven		- begeleiding functieverandering, verbreding en specialisatie en grondmobiliteit - dynamiek richting wonen en andere kleinschalige bedrijvigheid			herstel groen blauw netwerk door terugbrengen greppelstructuur, herstel perceelgrensbeplanting en erfbeplanting	
Bedreigingen			verdere afname greppelstructuur			- dichtgroeien bebouwingslint Zwolseweg - verdwijnen deel 'kolonie'-bossen				verdere afname greppelstructuur	enkele locaties met hoge geurbelasting: Derde schansweg

OPEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Open veenontginningslandschap

Open veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide agrarische bebouwing langs wegen	- strak, rechthoekig wegenpatroon (gridmatig) - N48	veenkoloniale blokverkaveling, met enkele hoofdwatergangen en kleinere watergangen	relicten wegbeplanting	- rechthoekige erven aan de weg - open erven en erven met transparante beplanting	open landschap	agrarisch	landbouw en wonen		lage biodiversiteit	
	6 7	2 7	3 4 7 8	11	5 6	1 7 9 10					
Zwak			wijken zijn hier grotendeels verdwenen								
Kansen			herstel en oeverbeheer wijken							herstel wijken en greppels en oeverbeheer zijn aanknopingspunt voor versterken biodiversiteit (blauw netwerk)	
Bedreigingen											

COLOFON

Nieuwland

LIK Westerhuizingerveld en omgeving

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
IDENTITEIT
K A A R T
K

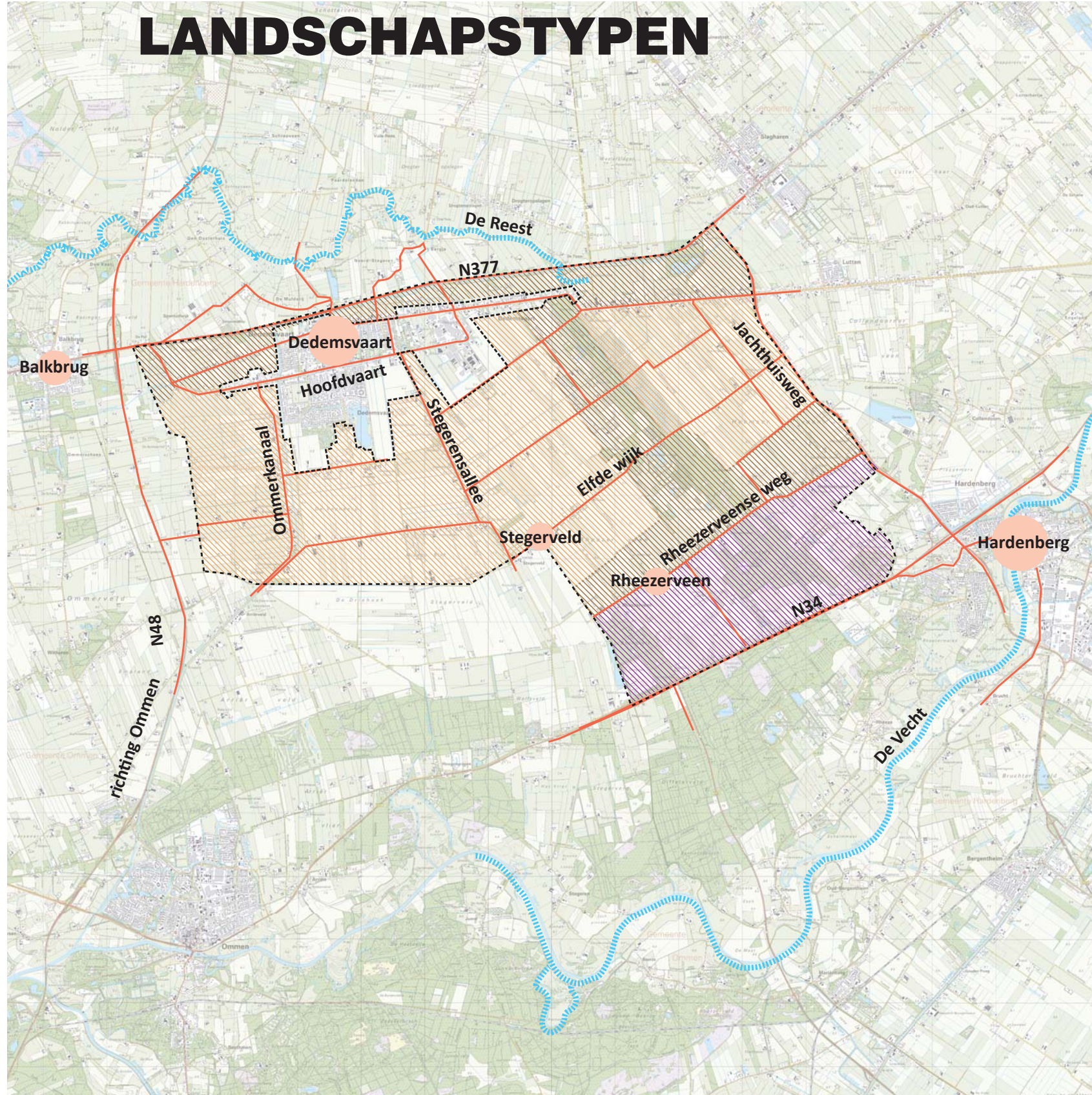
WESTERHUIZINGERVEELD EN OMGEVING

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K
K

DEDEMSVAART ZUID - RHEEZERVEEN - HEEMSERVEEN

LANDSCHAPSTYPEN

Open veenontginningslandschap

besloten veenontginningslandschap

besloten heideontginningslandschap

INLEIDING

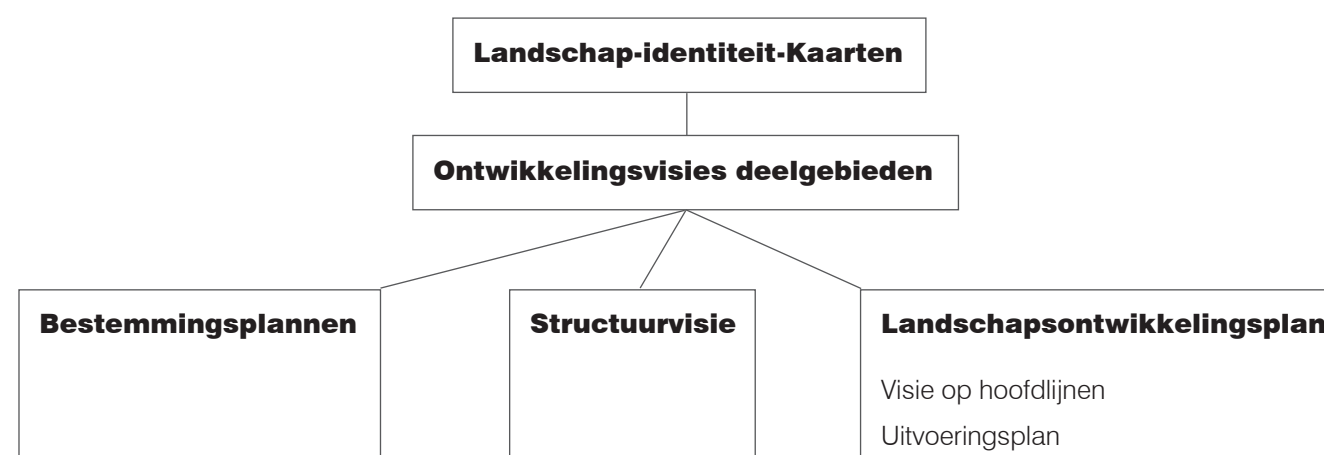
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Dedemsvaart Zuid - Rheezerveen - Heemerveen bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

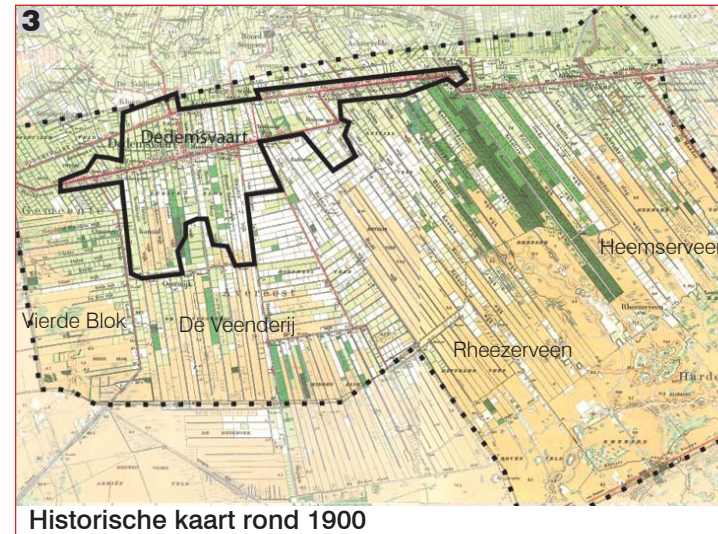
OPEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

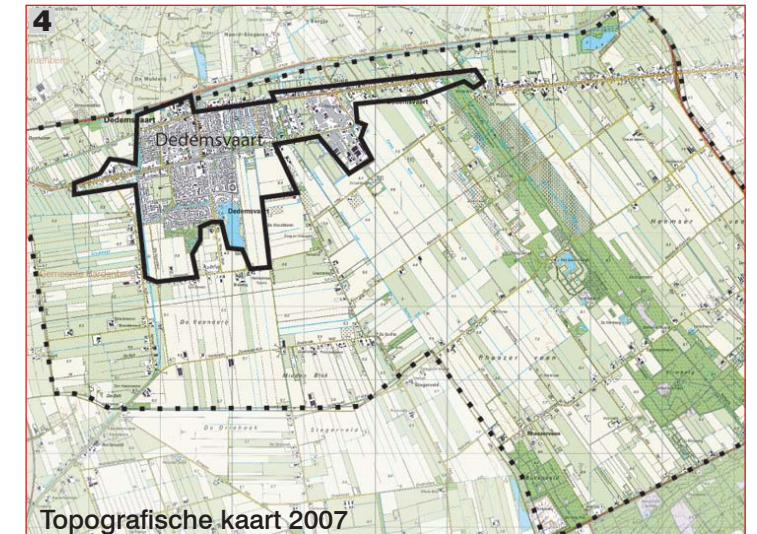
Erf met brede singels (het Vierde Blok)

Open, agrarisch landschap

Historische kaart rond 1900

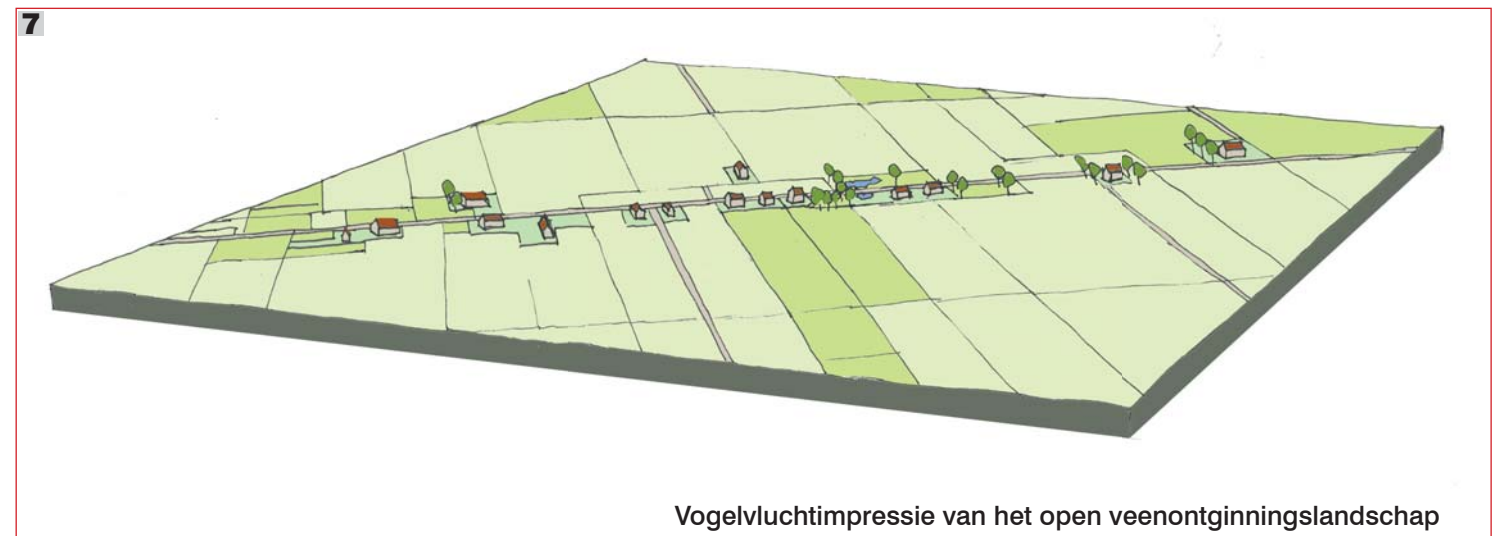
Topografische kaart 2007

Erfopbouw

Doorzichten bebouwingslint

Vogelvluchtimpresie van het open veenontginningslandschap

Open nieuw erf in het landschap

Wegbeplanting langs strakke, rechte weg

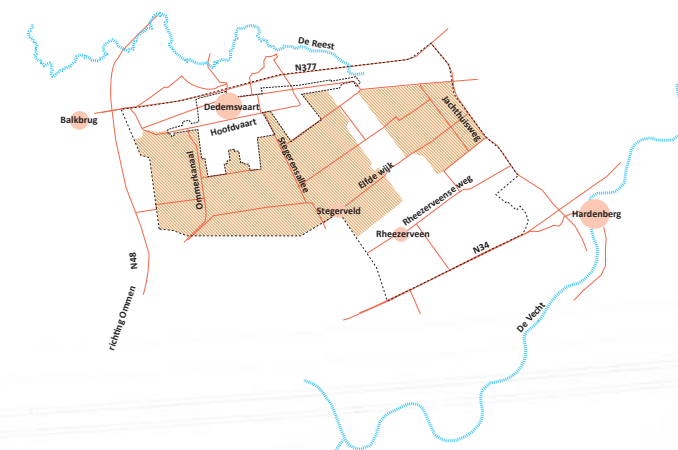

Stegerensallee

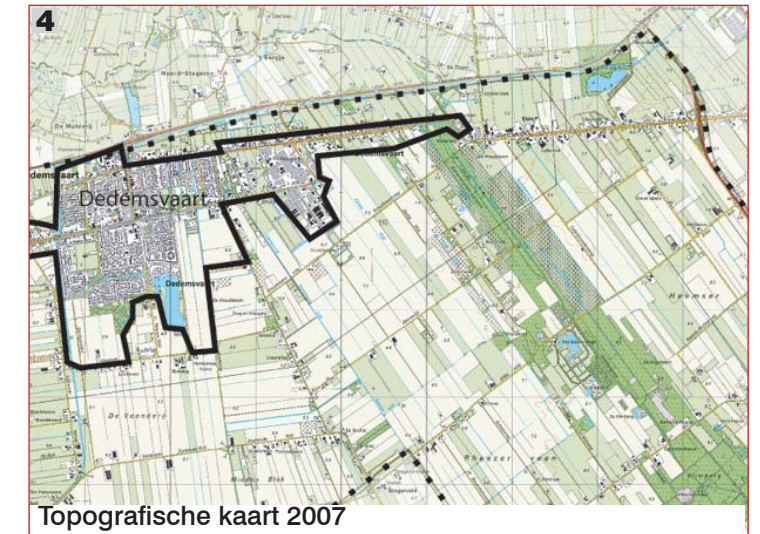
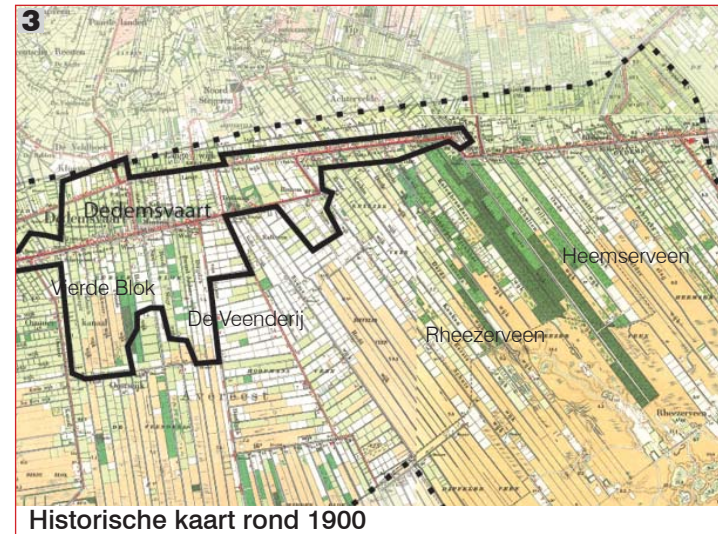
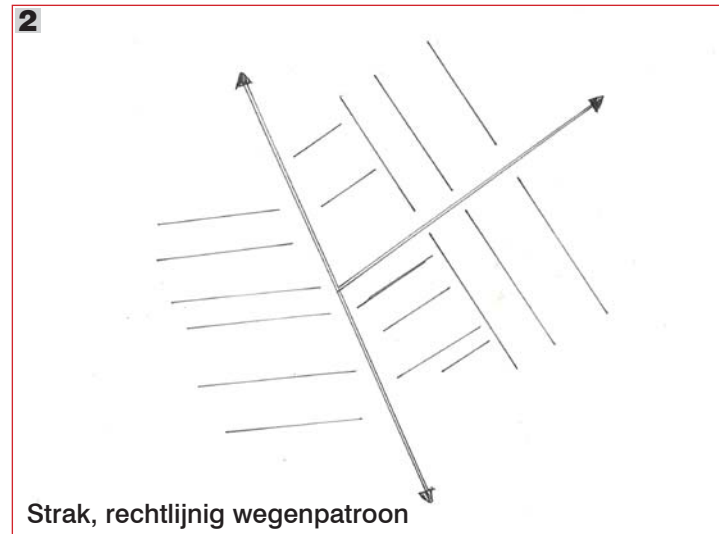
Weinig beplantingspatronen

Open veenontginningslandschap

Open veen-ontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur	
	Sterk	- verspreide bebouwing langs wegen, o.a. Stegerensallee (met name wonen) - doorzichten bebouwing - Groninger boerderijen - nieuwe agrarische bedrijven 6 7 10	strak, rechtlijnig wegenpatroon 4 7 9	- goed zichtbare, rationele, lange strokenverkaveling vanaf ontginningsassen (haaks (Rheezeveen) of schuin op de weg (Dedemsvaartseweg)) - wijkenstructuur 3 4 7 11	- wegbeplanting langs oude ontsluitingswegen - agrarische erven met brede singels (het Vierde Blok) 1 9 11	- rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - erven aan wegen - Vierde Blok: erven met erfbeplanting 1 5 8	- openheid - grootschalig agrarisch gebied - waardevolle doorzichten 2 7	agrarisch 2	- hoofdfunctie landbouw - daarnaast diverse andere functies zoals wonen en kleinschalige bedrijffjes 2 4	relatief donker		
	Zwak		- geen aantrekkelijke wandel- en fietsverbinding Dedemsvaart Zuid - Vechtdal - enkele wegen te smal voor landbouwverkeer	veel wijken zijn verdwenen of niet beleefbaar (jaren '60 ruilverkaveling)	weinig bos / recreatief uitloopgebied Dedemsvaart Zuid 8	enkele erven zijn niet landschappelijk ingepast		weinig extensieve recreatieve mogelijkheden		lage biodiversiteit		
	Kansen		- verbetering wandel- en fietsverbinding Dedemsvaart Zuid - Vechtdal - bij vegroting van bedrijven aandacht voor capaciteit van de wegen	verbeteren herkenbaarheid wijkenstructuur		- herbegruik voormalige agrarische bebouwing (VAB) - verbeteren landschappelijke inpassing / toename ruimtelijke kwaliteit bij nieuwe erven		ruimte voor schaalvergroting	plaatselijk ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven		wijkenstructuur is aanknopingspunt voor versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
	Bedreigingen	verdwijnen doorzichten (bijv. Stegerensallee)	wegen te smal bij nieuwvestiging of schaalvergroting bestaande bedrijven	afname sloten- en wijkenstructuur								hoge geurbelasting ten zuiden van Dedemsvaart

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

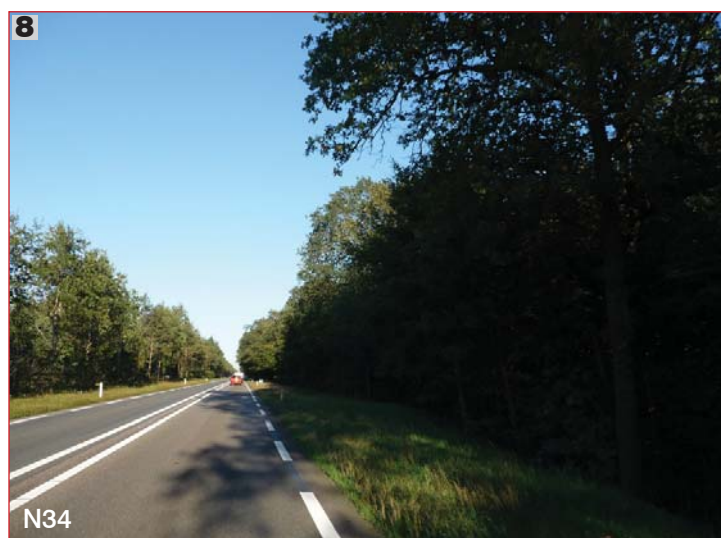
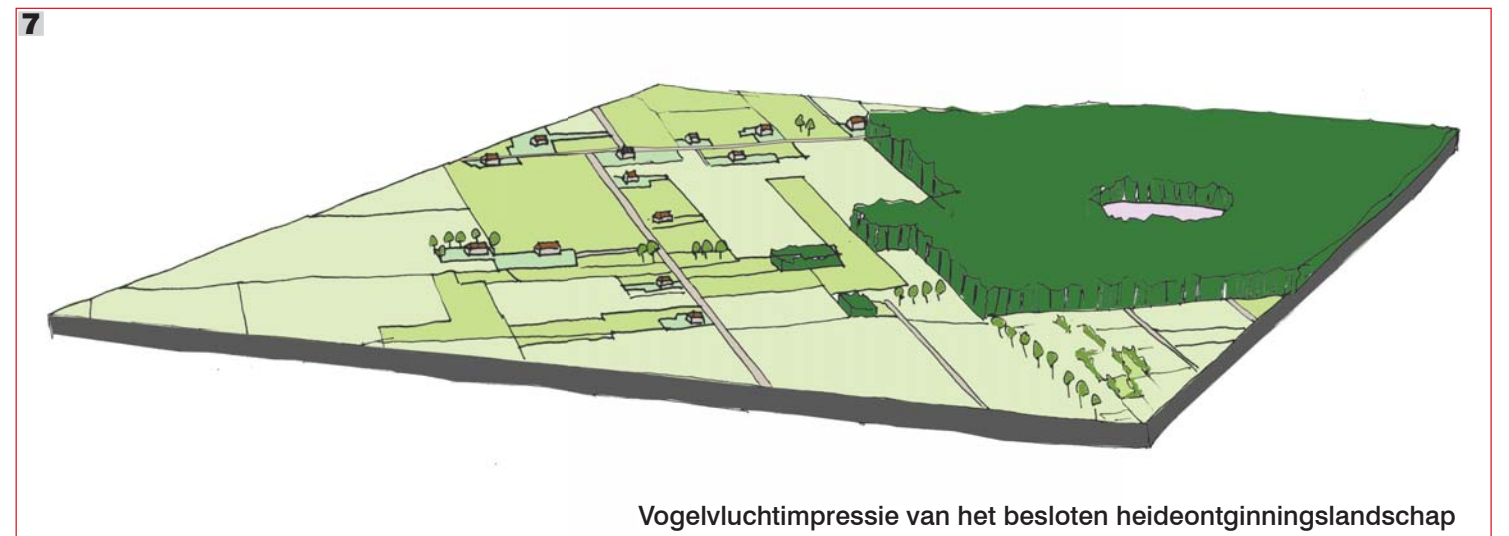
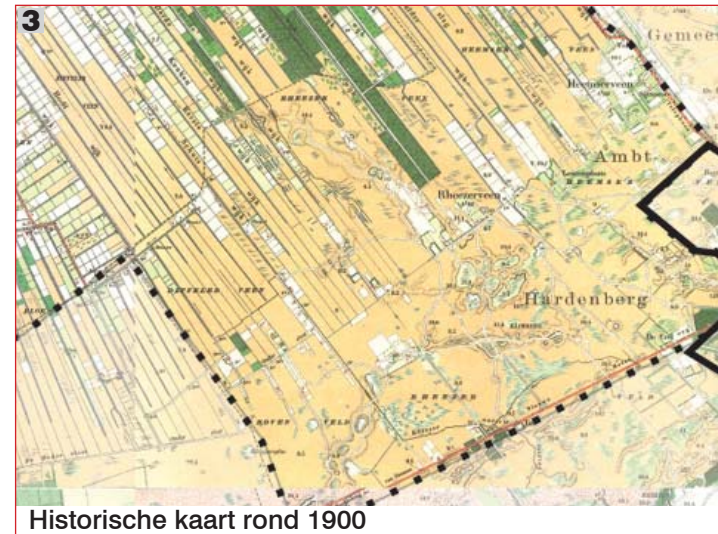

Besloten veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	<ul style="list-style-type: none"> - verspreide bebouwing langs wegen - lintbebouwing Rheezeveen - doorzichten lintbebouwing zoals Rheezeveen - bebouwing achter het lint langs Langewijk - groninger boerderijen 	<ul style="list-style-type: none"> - strak, rechtlijnig wegenpatroon - recreatieve ontsluiting door Colenbrandersbos 	<ul style="list-style-type: none"> - rationele, lange strokenverkaveling vanaf ontginningsassen - wijkenstructuur 	<ul style="list-style-type: none"> - Colenbrandersbos als robuust bos-element - wegbeplanting 	rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg	<ul style="list-style-type: none"> - halfopen tot besloten landschap - Colenbrandersbos 	<ul style="list-style-type: none"> - agrarisch - bos - recreatie 	diverse functies: landbouw, wonen, recreatie (o.a. het Stoetenslagh) en natuur	relatief donker	plaatselijk hoge biodiversiteit (De Tippe, deel Colenbrandersbos)	
Zwak			veel wijken zijn verdwenen of niet beleefbaar (jaren '60 ruilverkaveling)								
Kansen	woningbouw buurtschap Rheezeveen		accentuering kavelstructuur door aanpak wijken					<ul style="list-style-type: none"> - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - Rheezeveen: ruimte voor woningbouw ter versterking van het buurtschap 		<ul style="list-style-type: none"> - wijkenstructuur is aanknopingspunt voor versterking groenblauw net-werk en verhoging biodiversiteit - ecologische verbinding Colenbrandersbos 	
Bedreigingen			afname sloten- en wijkenstructuur		verrommeling erven als gevolg van bedrijfsbeëindiging						

BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten heideontginningslandschap

Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- verspreide bebouwing langs wegen - lintbebouwing Rheezeveen	- strak, rechtlijnig wegenpatroon - N34	- rechthoekige verkaveling (kleinschaliger dan veenkoloniaal landschap) vanaf ontginningsassen	- Klimbergbos - verspreide bos- en heideterreintjes - wegbeplanting - naald- en loofbos - berk is typerende boomsoort	- rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - verspreide ligging erven - erven met erfbeplanting	- halfopen tot besloten landschap - kleinschalig gebied	- agrarisch - agrarisch gerelateerd - bos - natuur (heiderestanten)	diverse functies: - landbouw, - wonen - natuur - recreatie (camping) - niet agrarische bedrijven		- hoge biodiversiteit - Klimbergbos met heiderestanten - heideterreinen	
Zwak		N34 is barrière voor recreatieve verbinding met het Vechtdal			enkele erven zijn niet landschappelijk ingepast						
Kansen	landschappelijke inpassing bestaande en nieuwe bebouwing	- opheffen barrière N34, o.a. door realisatie passages		verbinding tussen Klimbergbos en bosgebied Rheeze				ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)			
Bedreigingen									lichtoverlast bedrijventerrein Heemserpoort		enkele verspreide locaties met hoge geurbelasting

COLOFON

Nieuwland

LIK Dedemsvaart Zuid - Rheezerveen - Heemserveen

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
IDENTITEIT
KAART

L I K

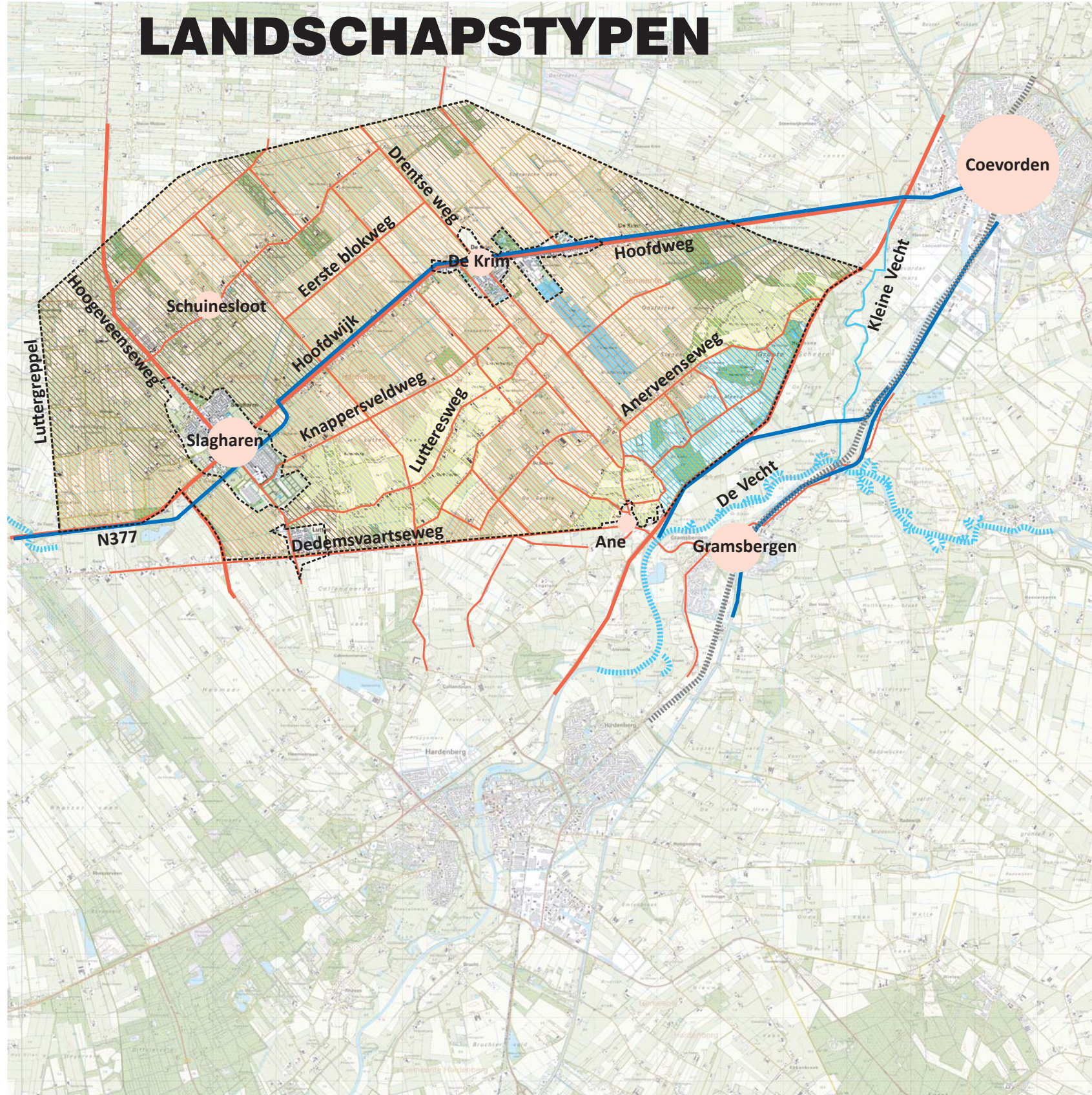
DEDEMSVAART ZUID - RHEEZERVEEN - HEEMSERVEEN

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K

SLAGHAREN - DE KRIM - (OUD) LUTTEN

LANDSCHAPSTYPEN

Open veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap

Essen- en hoevenlandschap

Beekdallandschap

INLEIDING

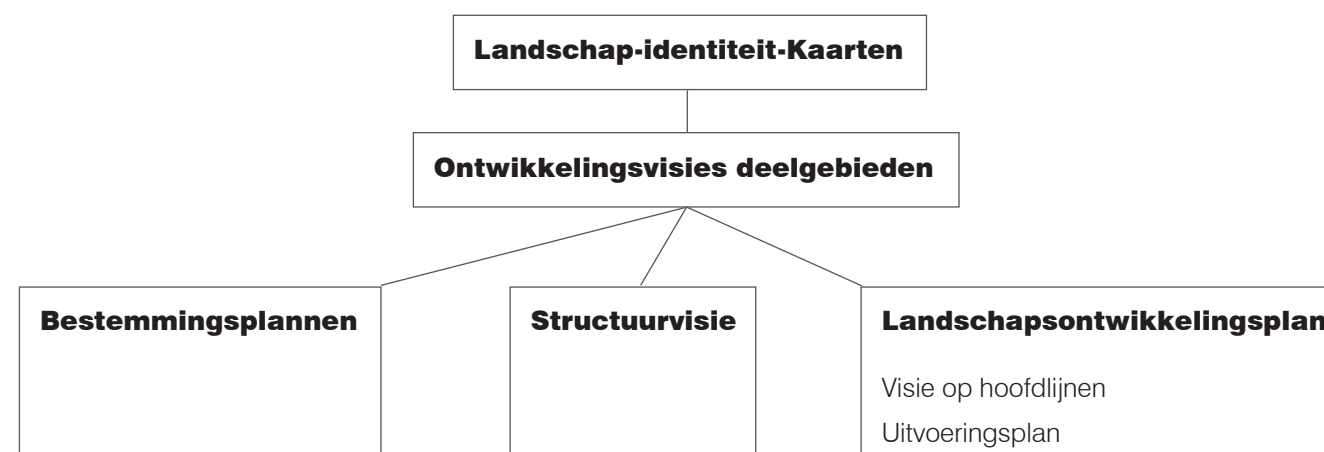
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Slagharen - de Krim - (oud) Lutten bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

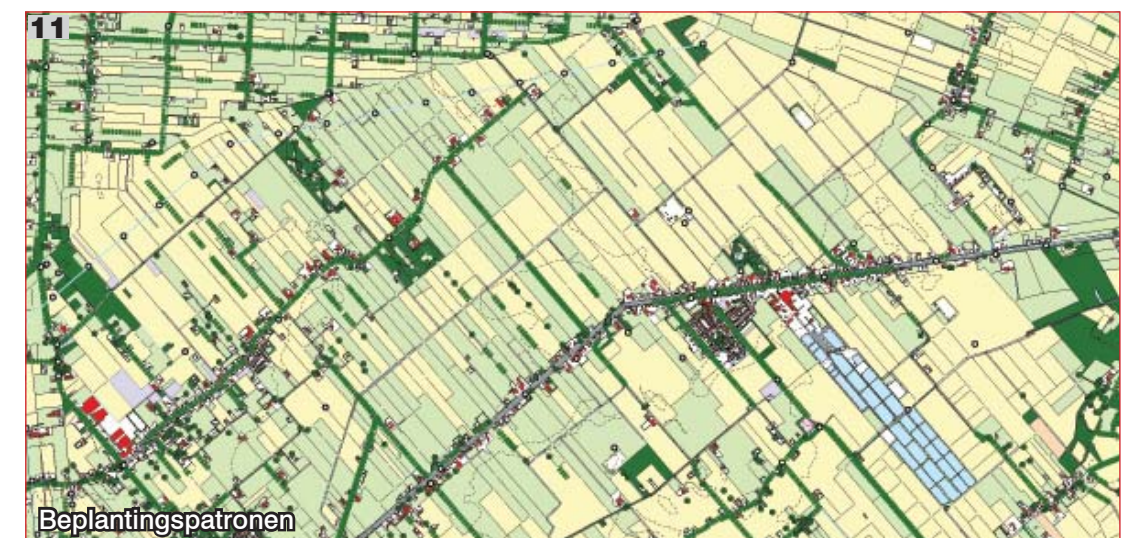
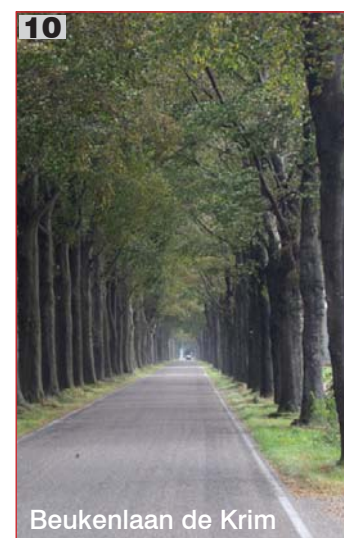
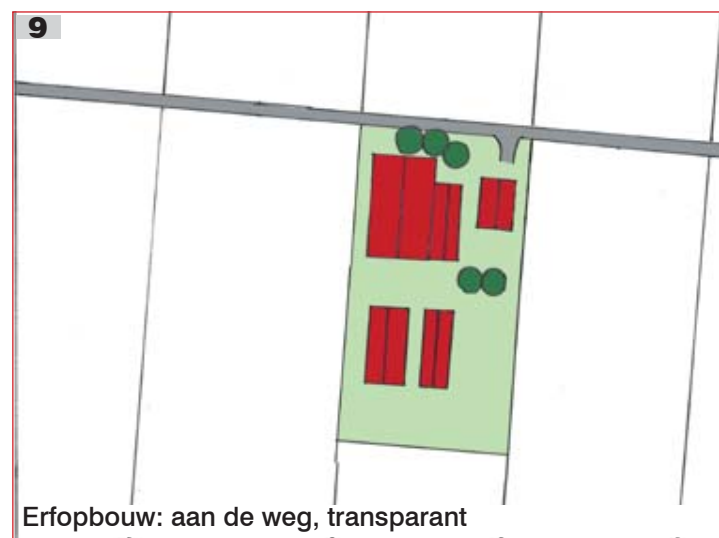
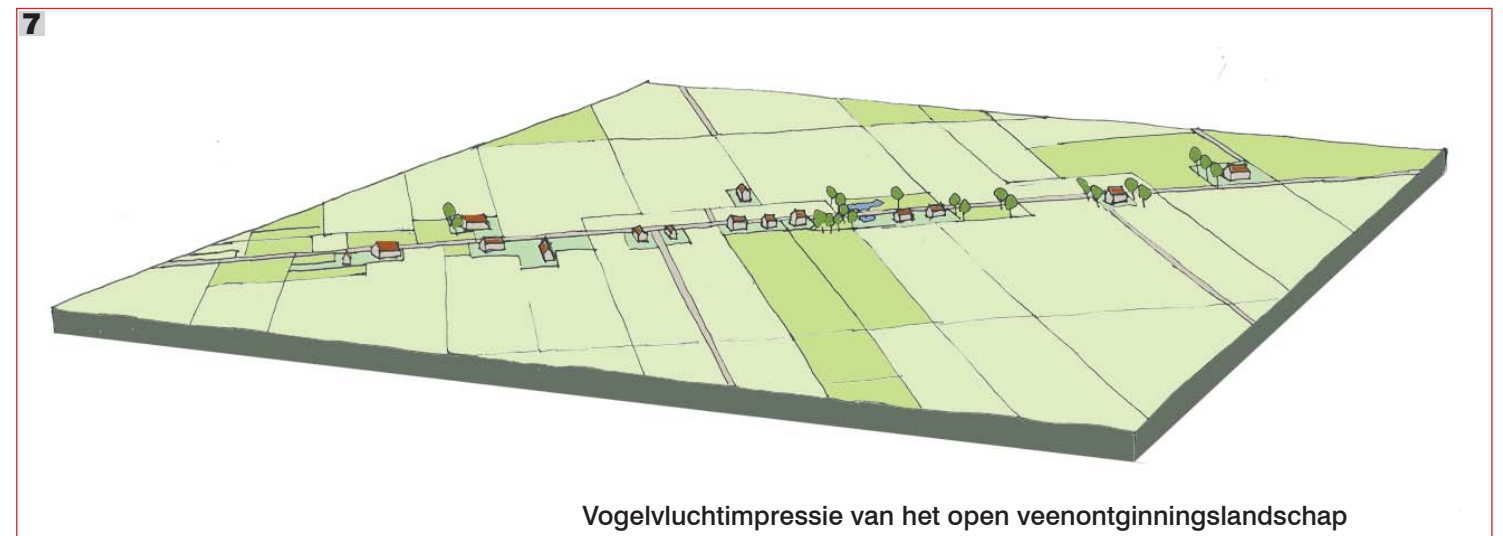
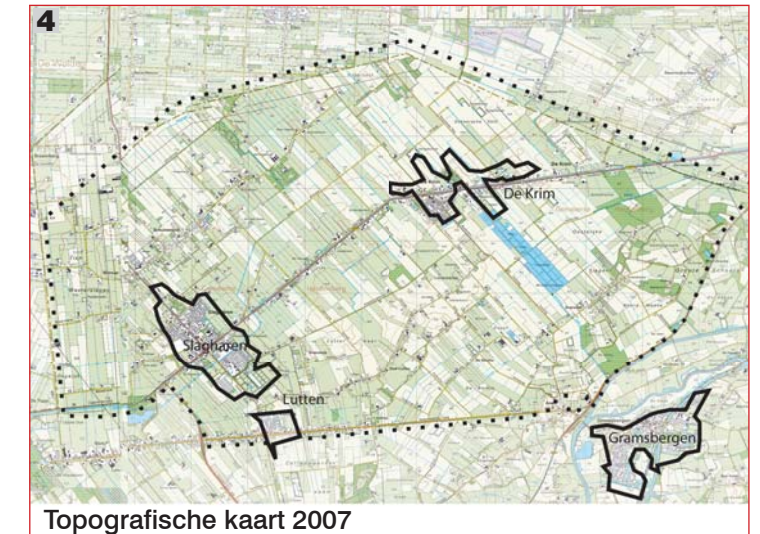
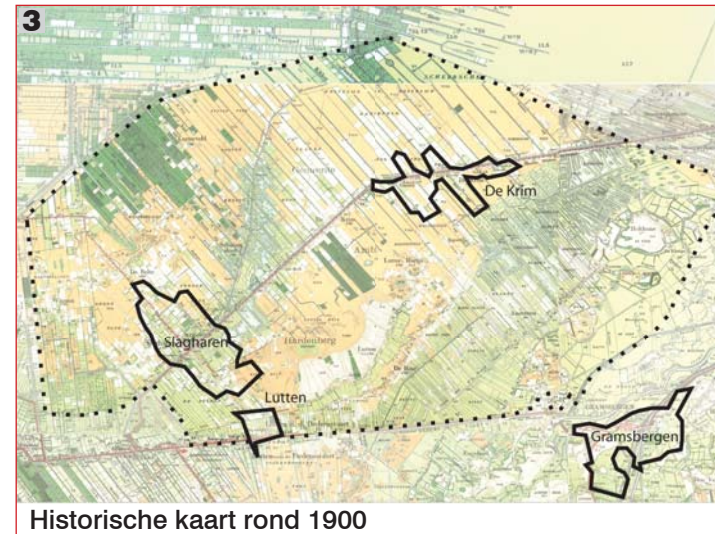
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

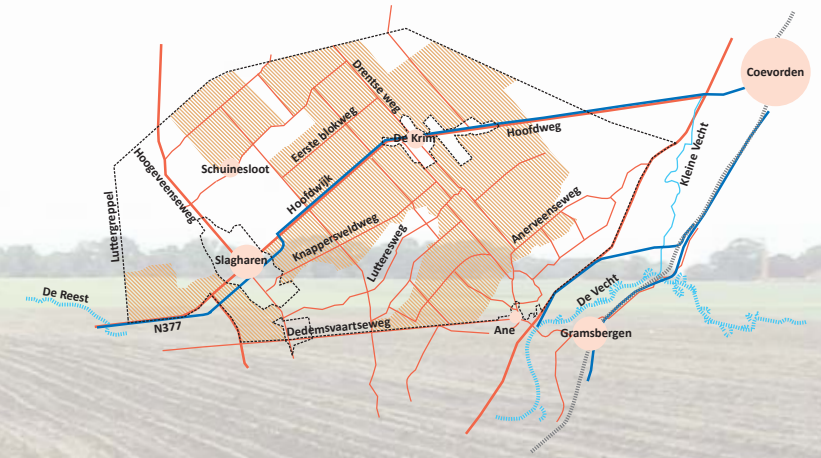
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

OPEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Open veenontginningslandschap

Open veen-ontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur	
Open veen-ontginningslandschap	Sterk	- kanaallinten: De Krim en Lutten - bebouwingslinten Schuinesloot en Oud-Lutten met doorzichten - Groningse boerderijen (bij de Krim) - bebouwing aan de weg	- strak, rechtlijnig wegenpatroon - de Lutterhoofdwijk en de Dedemsvaartseweg zijn dragers van de ontsluiting	goed zichtbare, rationele, lange strokenverkaveling vanaf ontginningsassen de Lutterhoofdwijk en Dedemsvaartseweg	wegbeplanting (enkelzijdig) langs ontginningsassen en wegen haaks daarop	- erven aan de weg - grote rationele huiskavels met transparante beplanting	- openheid, weidsheid - massa aan de wegen, doorzichten naar de open gebieden	agrarisch	- hoofdfunctie landbouw - wonen in bebouwings- of kanaallinten Lutten, De Krim, Schuinesloot	licht langs de wegen, donker in het achterland	- ten oosten van de Krim hoge biodiversiteit - gebied De Vloevelden heeft hoge natuurwaarden	
	Zwak	kanaal niet meer herkenbaar in Lutten	veel wegen te smal voor landbouwverkeer	wijkenstructuur deels herkenbaar als sloten		her en der aanwezige bebouwing in open gebied				verdroging Vloevelden (achteruitgang watervogels en ganzen)		
	Kansen	grote boerderijen splitsen in meerdere wooneenheden	verbetering wegen voor landbouwverkeer						- plaatselijk ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven - ruime bouwkavels - verbrede landbouw - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)		- verbetering beheer natuurterreinen, Vloevelden - wijkenstructuur verbeteren voor versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
	Bedreigingen			afname sloten- en wijkenstructuur			toename bebouwing in open gebied			lichtoverlast moderne agrarische bebouwing		enkele verspreide locaties met hoge geurbelasting: Gedempte Schuinesloot, Elimmerweg en Schuineslootweg

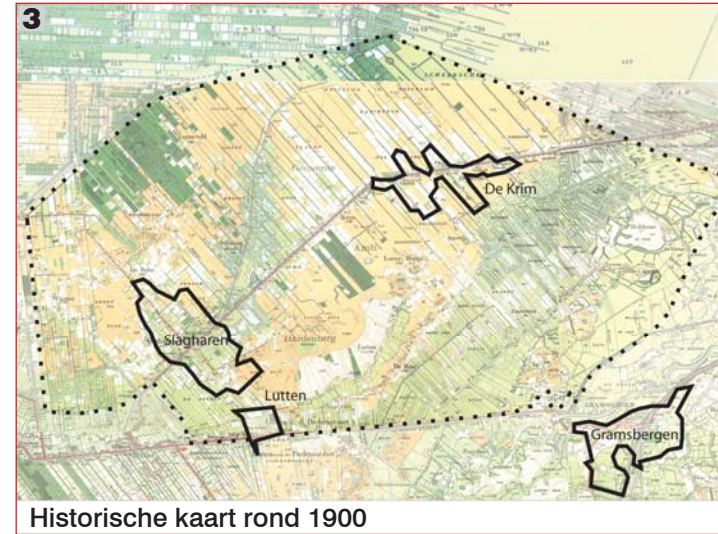
BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

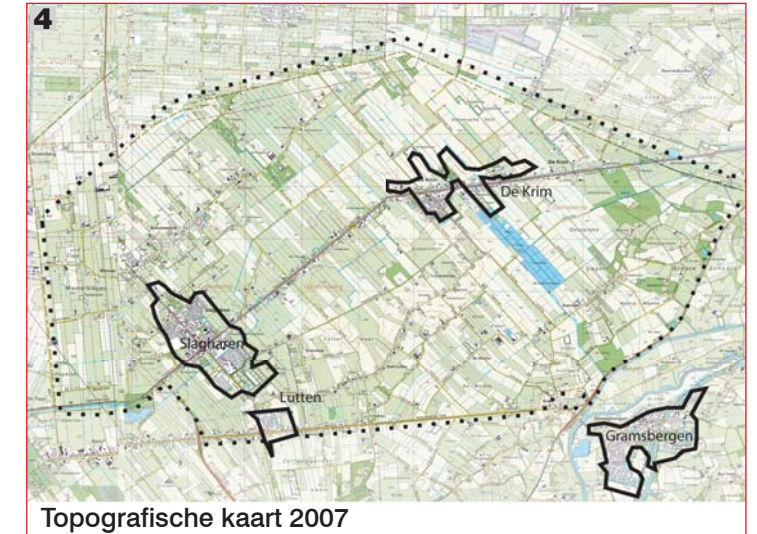
1 Kronkelige weg met wegbeplanting

2 Burgererf in half open landschap

3 Historische kaart rond 1900

4 Topografische kaart 2007

5 Bosgebied in omgeving van Schuinesloot

6 Erf zonder erfbeplanting

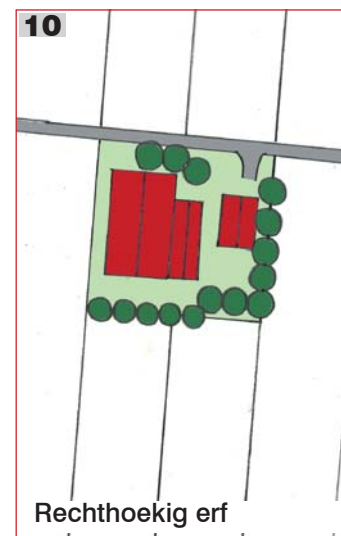
7 Vogelvluchtimpresie van het besloten veenontginningslandschap

8 Agrarisch grondgebruik

9 Wijk met bosopstanden op de achtergrond

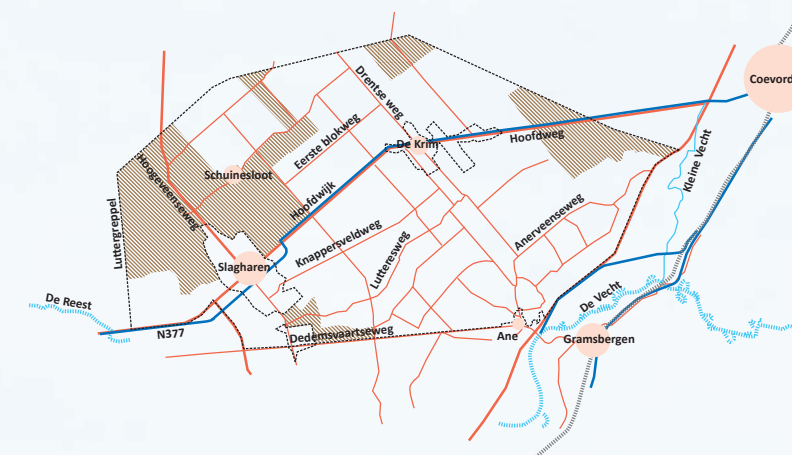

10 Rechthoekig erf

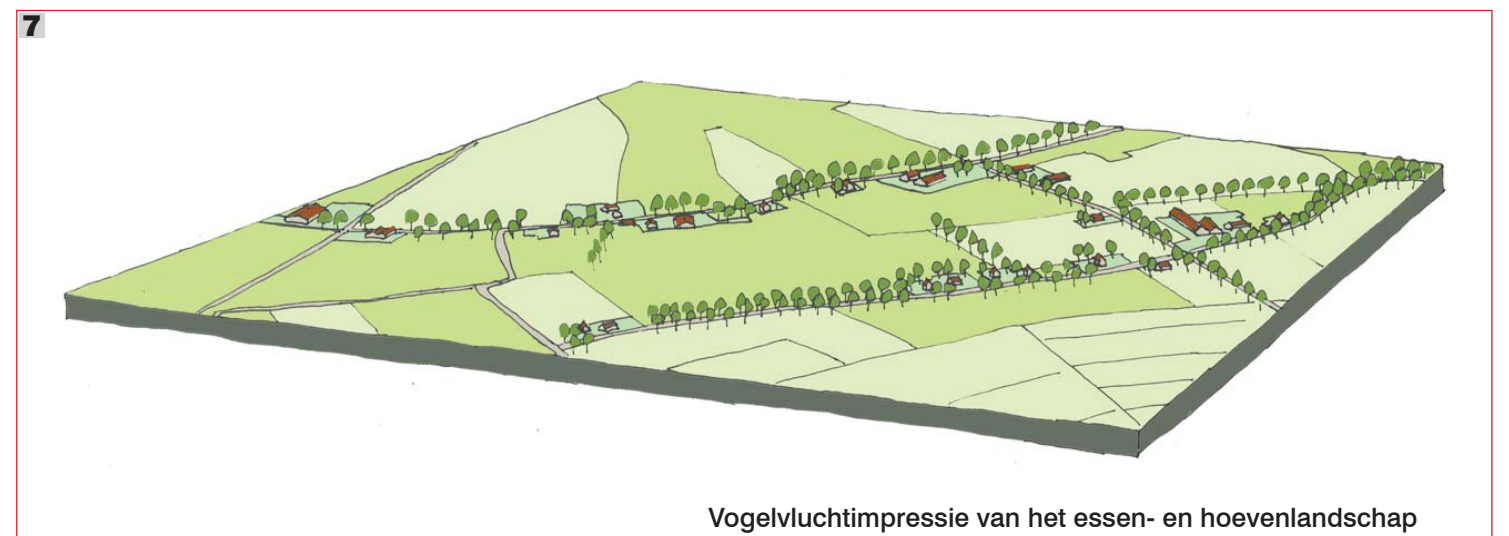
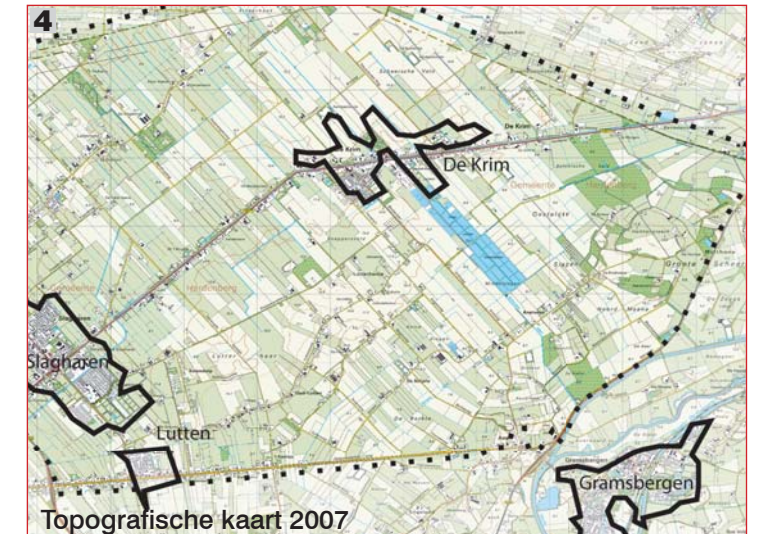
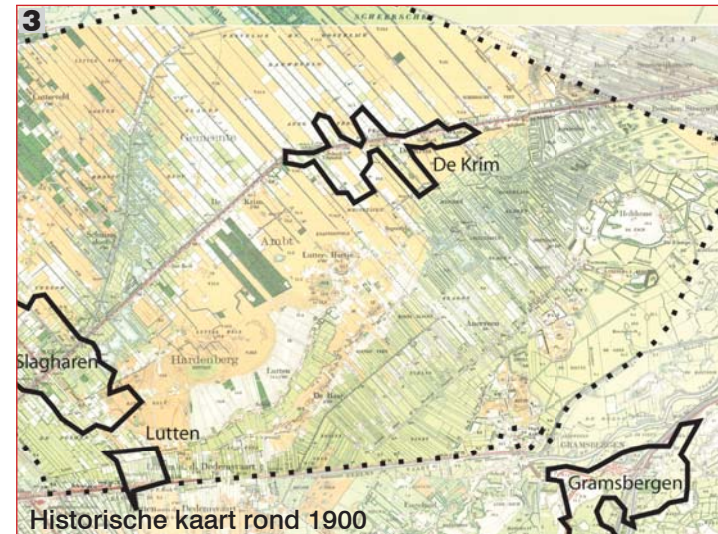
11 Beplantingspatronen

Besloten veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- verspreide bebouwing - bebouwingslinten De Belt / Schuinesloot en Dedemsvaartseweg - diverse bouwstijlen - enclaves arbeiderswoningen Kikkerhoek en Dommerswijk	- kronkelig wegenpatroon Westerlagen en Schuinesloot - strakke, rechte lijnen in ontginningsrichting (noordwest-zuidoost geïntendeerd)	- rationele, rechthoekige / strookvormige verkaveling - structuur van hoofdlijnen herkenbaar in wegenstructuur (o.a. Gedempte Schuinesloot, Dedemsvaartseweg)	- wegbeplanting - perceelgrensbeplanting - kleine bosjes bij de kernen (o.a. bij Lutterveld en Stobbeplas)	- rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - bebouwing vaak verstrooid op het erf - erven met erfbeplanting	- half open landschap - dekzandrug (glooiend landschap) - overgangsgebied open / besloten	- agrarisch - bos	diversiteit aan functies zoals landbouw, wonen en kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid	donker gebied	- lage biodiversiteit gebied ten westen van Slagharen - hoge biodiversiteit ten oosten van Slagharen, bosjes Lutterveld en Stobbeplas	
		1	3 4 7 9	1 5 7 9 11	10	1 9	8	2 8			
Zwak					- leegstaande oude schuren - niet landschappelijk ingepaste erven - verrommeling	slechte verkaveling (veel veldkavels)					
					6						
Kansen			behoud zichtbaarheid strookvormige verkaveling slagen	herstel laanbeplanting	- verbeteren beeldkwaliteit erven door toepassen VAB-beleid en Rood-voor-rood - versterken erfopbouw en erfbeplanting - stimuleren kleinschalige bedrijvigheid aan huis			- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - verbreding en specialisatie landbouw		- verbetering beheer kleine natuurterreinen - versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
Bedreigingen	verdere toename verrommeling door afname agrarische functie										enkele locaties met hoge geurbelasting aan de Hoogveenseweg

ESSEN- EN HOEVENLANDSCHAP

Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- saksische boerderijen in Oud-Lutten en Holthone - boerderijen gelegen op de flank van de es - voormalige arbeiderswoningen (Keiendorp)	kronkelig wegenpatroon	onregelmatige, grootschalige verkaveling op de essen	- houtwallen - wegbeplanting - bosjes rondom Holthonesch	- agrarische erven aan de rand van de es (Oud Lutten en Holthonesch) - verspreide erven (Keuterhoek en landgoed Grootte Scheere - losse strooiing gebouwen op het erf - erven met de achterkant aan de weg bij Luttes - erven met grote solitaire bomen	- open ruimten en reliëf Luttes en Holthonesch - massa geclusterd op erven en perceelgrenzen	agrarisch	- landbouw; veehouderij - verbrede landbouw	donker	hoge biodiversiteit	
Zwak					herkwerken als perceel-scheiding in omgeving Keiendorp						
Kansen	nieuwe bebouwing qua architectuur laten passen bij de gebiedskenmerken			uitvoering achterstallig onderhoud en herstel landschapselementen				- verbreden economische basis landgoed De Grootte Scheere - ruimte voor kleinschalige recreatieve functies bij Ane		versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit door herstel en onderhoud kleine landschapselementen	
Bedreigingen						bebouwing op de es					enkele locaties met hoge geurbelasting Oud Lutten en ten noorden van Ane

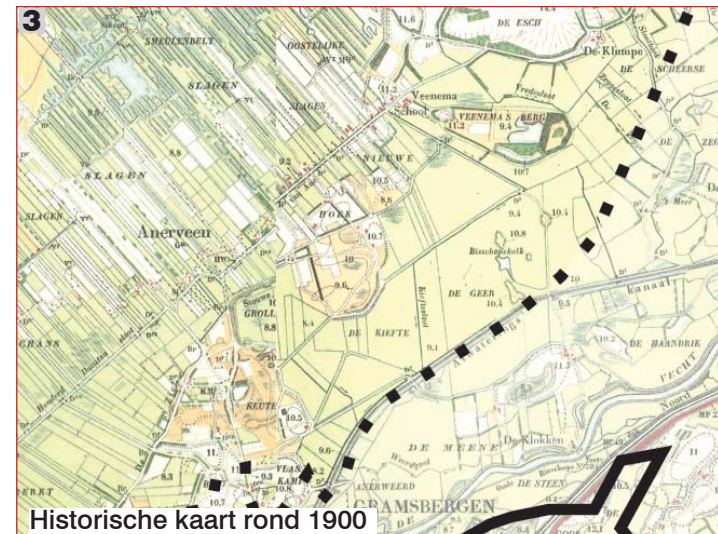
BEEKDALLANDSCHAP

De Dommersvaart

Het open beekdallandschap

Historische kaart rond 1900

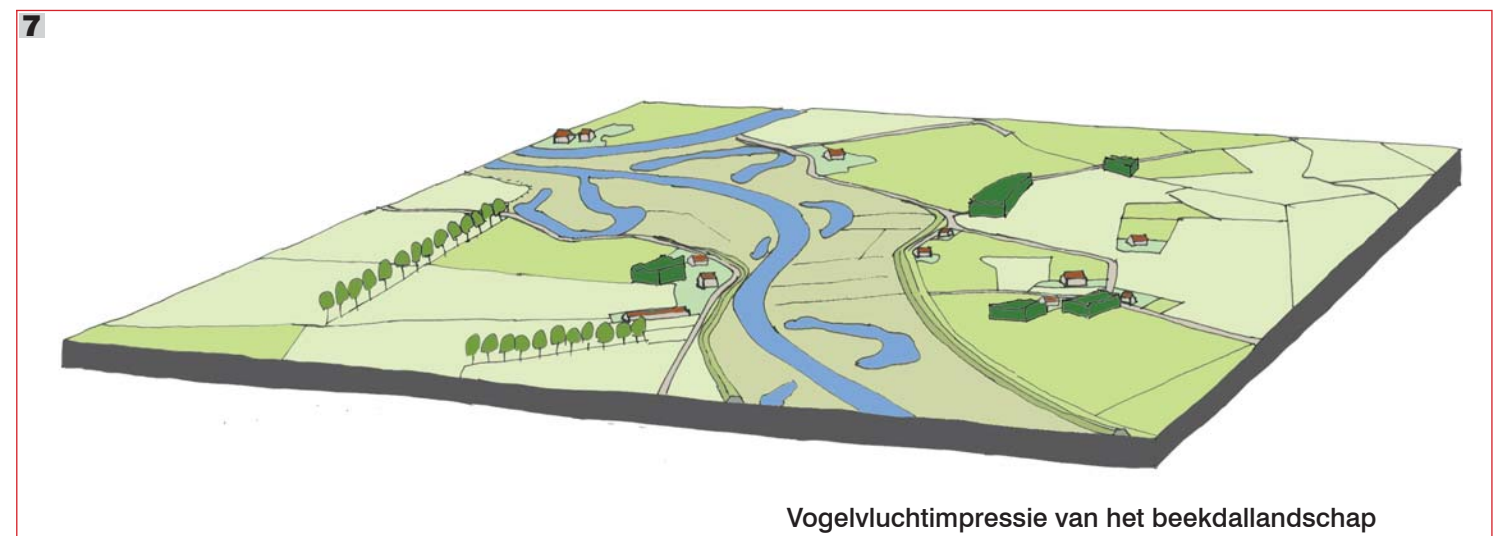
Topografische kaart 2007

Open erf

Dijk langs het Afwateringskanaal

Vogelvluchtimpresie van het beekdallandschap

Agrarisch gerelateerd grondgebruik

Wegen zonder beplanting

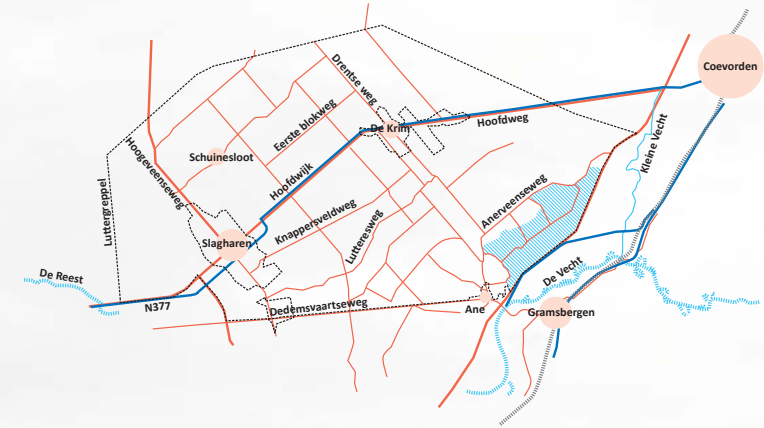

Weg op dijklichaam (Verlengde Stuwijk)

Beplantingspatronen

Beekdallandschap

Beekdallandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Beekdallandschap	Sterk	- op hooggelegen plekken - gelegen aan de weg	- beperkte infrastructuur - wegen deels op dijklichaam	regelmatige blokverkaveling	- bosgebied De Kiefte - wegbeplanting aan de randen	- boerderijen op terpen - open erven	open gebied	- agrarisch - retentiegebied	- landbouw - waterretentie		hoge biodiversiteit	
	Zwak		- verkeersveiligheid N34 - doorsnijding beekdal door N34				ruimtelijke relatie met de Vecht ontbreekt door doorsnijding N34 en Afwateringskanaal					
	Kansen										versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit door natuurvriendelijk berm- en oeverbeheer (o.a. Dommersvaart)	
	Bedreigingen											enkele locaties met hoge geurbelasting

COLOFON

Nieuwland

LIK Slagharen - De Krim - (Oud) Lutten

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

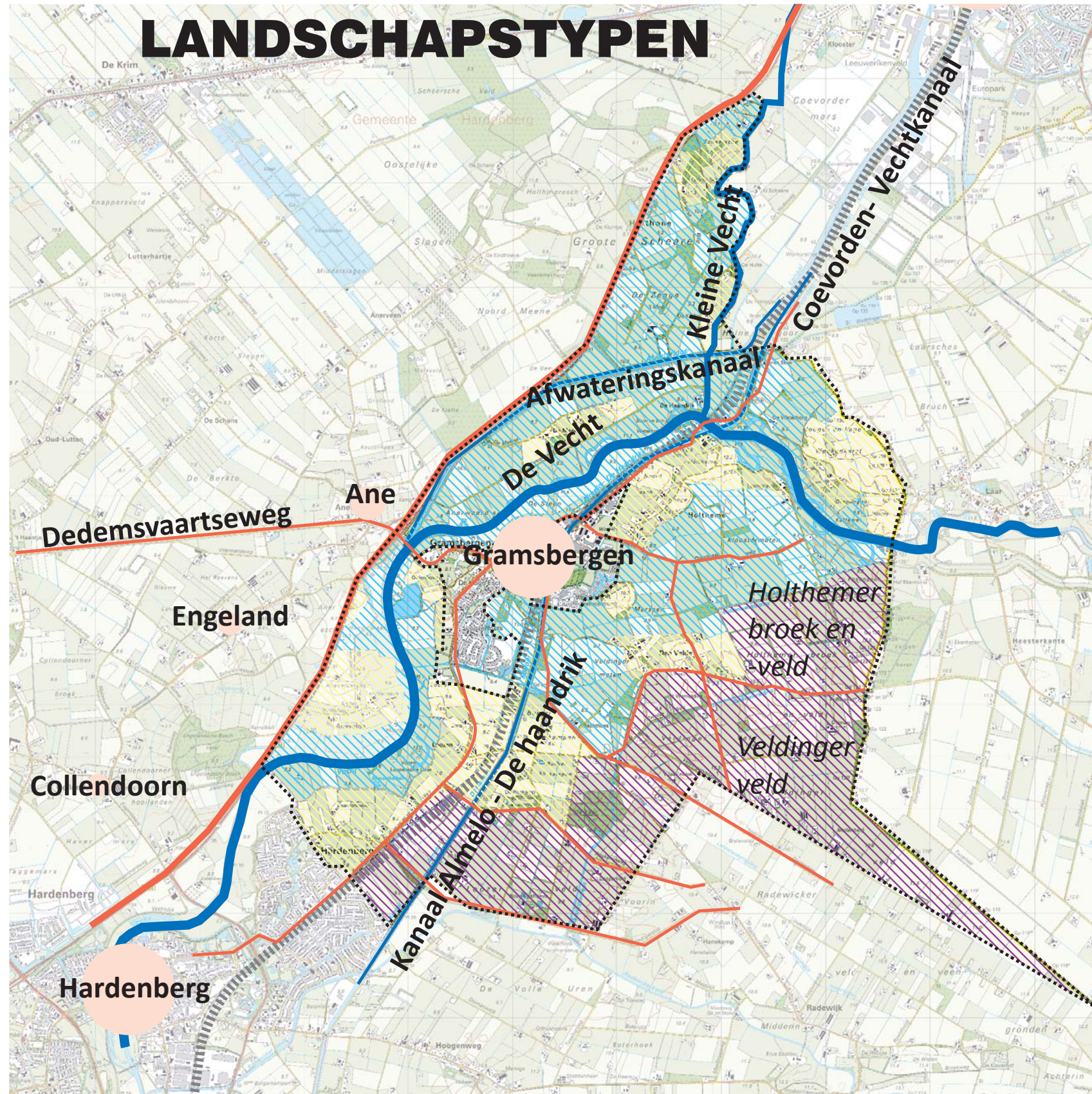
LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
K
K A A R T
K

SLAGHAREN - DE KRIM - (OUD) LUTTEN

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K
K

GRAMSBERGEN EN OMGEVING

Besloten heideontginingslandschap

Essen- en hoevenlandschap

Beekdallandschap

INLEIDING

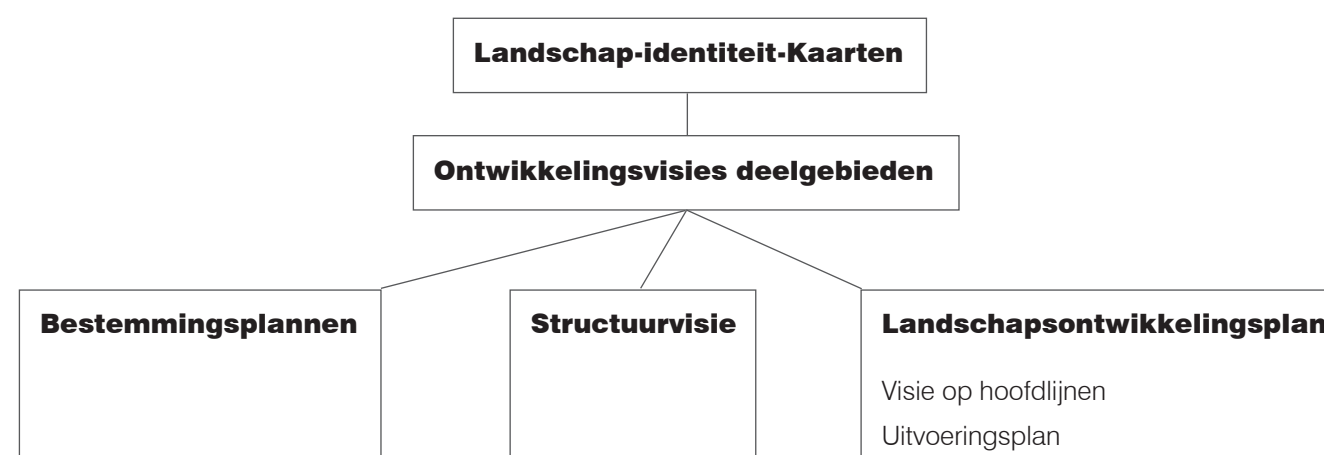
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Gramsbergen bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

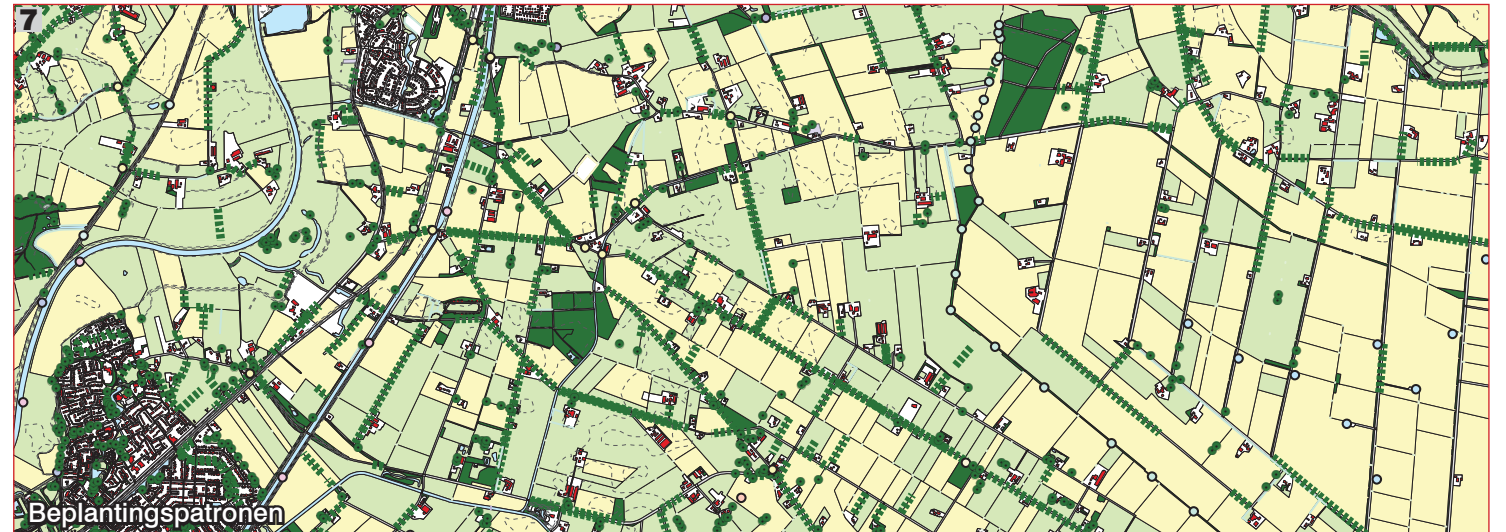
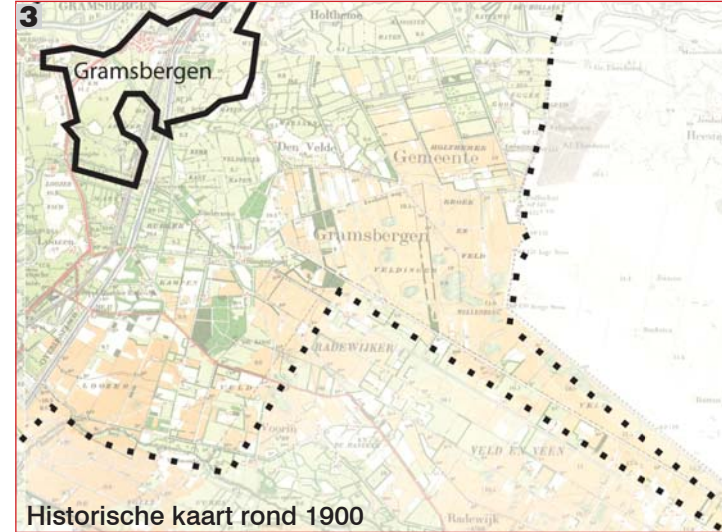
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

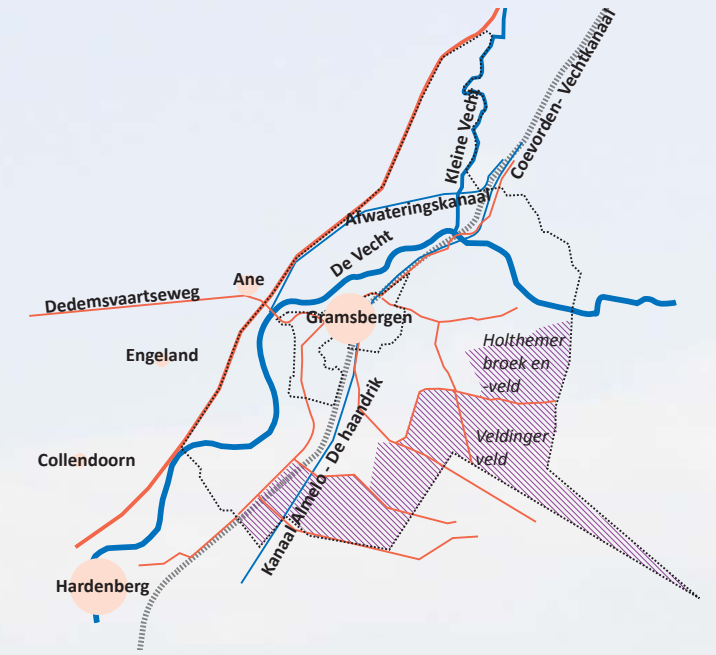
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

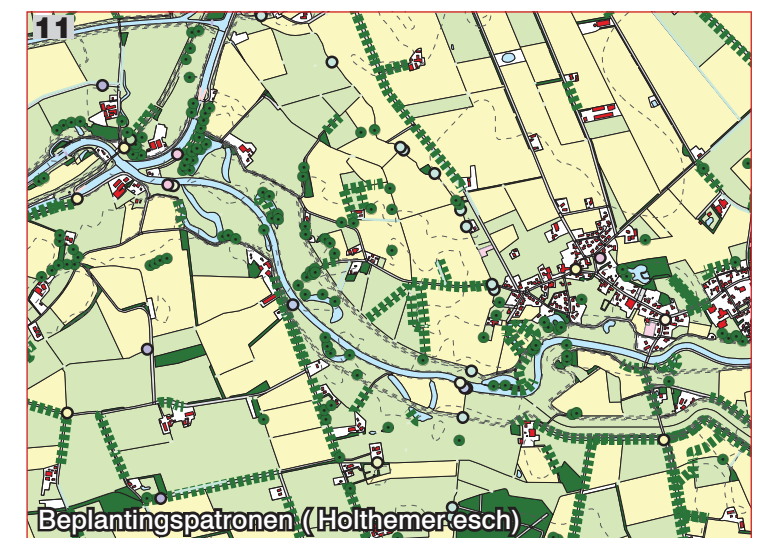
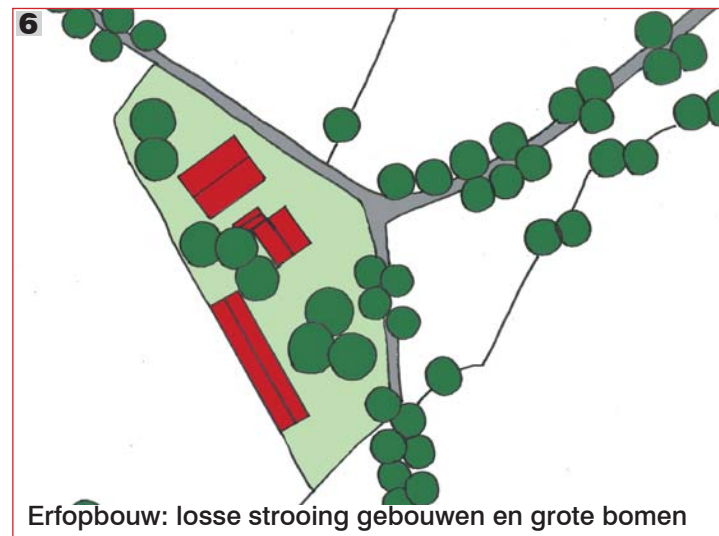
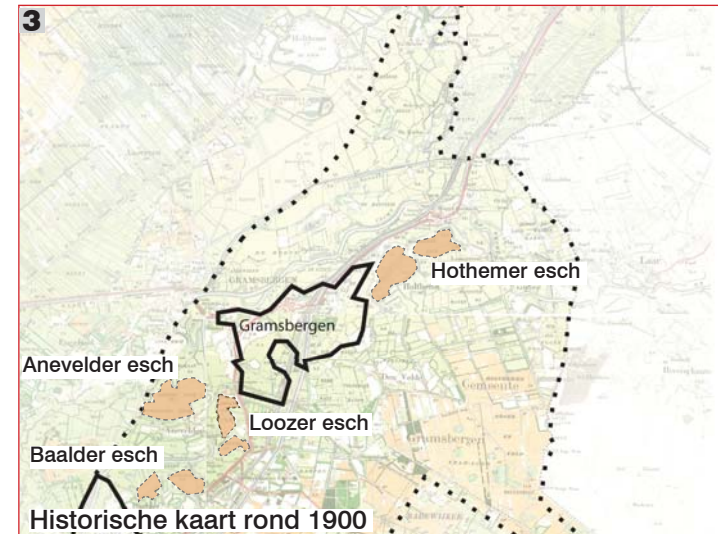
BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

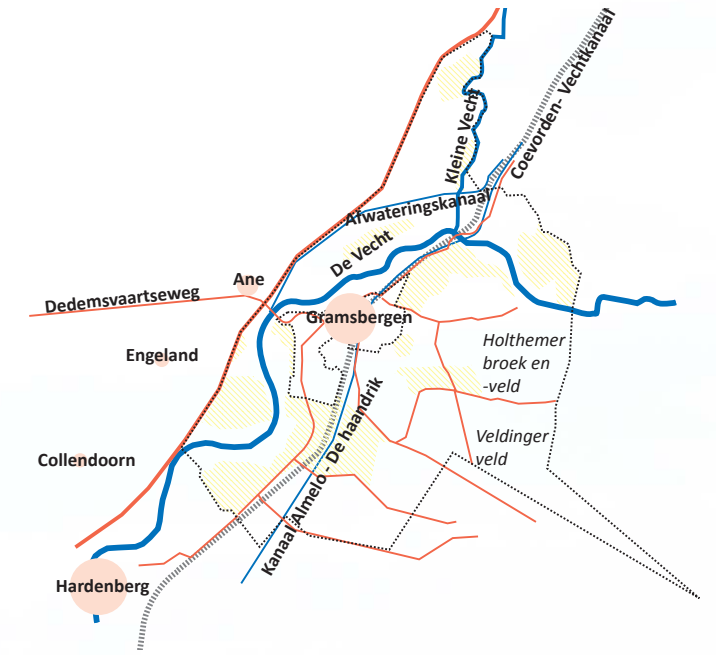
Besloten heideontginningslandschap

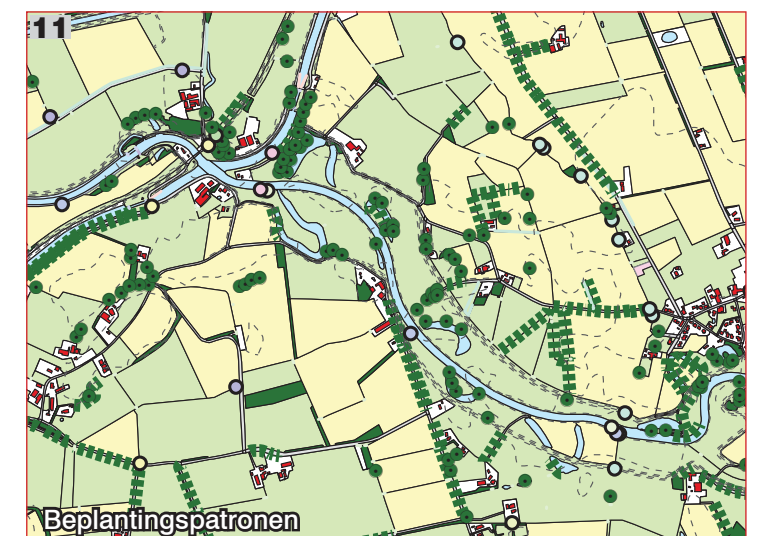
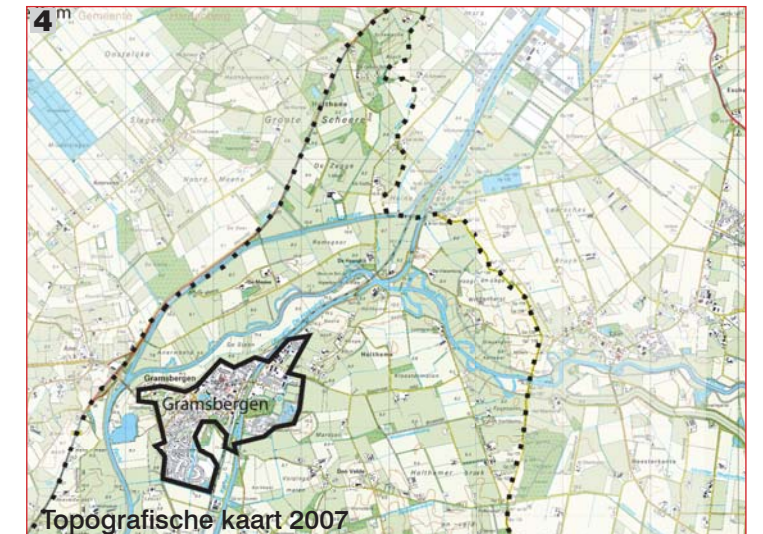
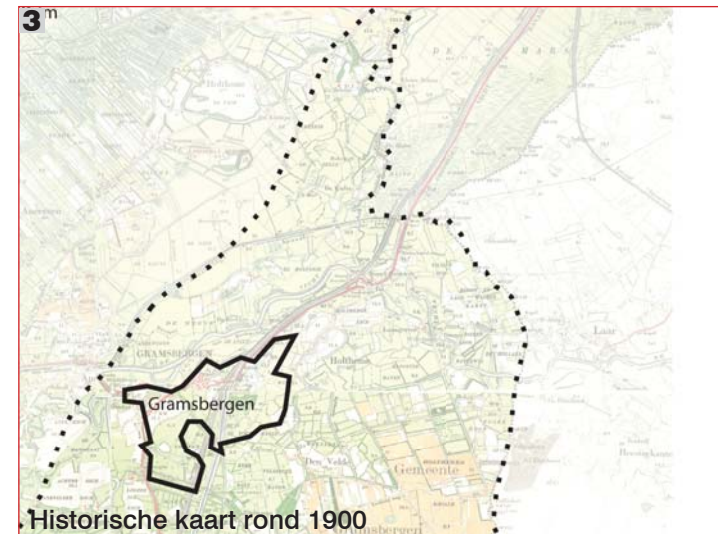
Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing	- verbindingen over kanaal Almelo- de Haandrik - strak, rechtlijnig wegenpatroon	rechthoekige verkaveling	- verspreid liggende bosjes - wegbeplanting - berk is typerende boomsoort	- verspreid liggende erven - rechthoekige erven, in de verkavelingsrichting, met kopgevel naar de weg - meeste erven met erfbeplanting	- openheid van Veldinger veld en Holthemer Broek - besloten deel langs de Randwaterleiding - verspreid liggende bosjes	- agrarisch - bos	- hoofdfunctie: landbouw - diverse functies in VAB's		- bosgebied De Kooi - ruilverkavelingsbosjes	beperkte geurbelasting
Zwak										lage biodiversiteit	
Kansen		grensovergang Nederland - Duitsland oppakken als recreatieve structuur			verbeteren landschappelijke inpassing erven	versterking en accentueren besloten deel en open deel		- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)			
Bedreigingen											

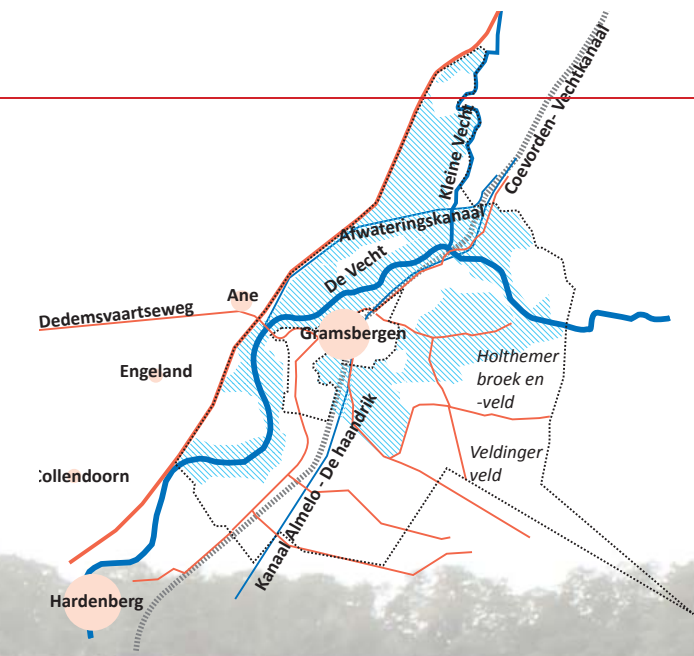
Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing langs de essen 2 7	- kronkelige, smalle wegen - zandwegen 5 10	kleinschalige verkaveling van de essen 3 4 11	- houtwallen - wegbeplanting - solitaire bomen en boomgroepen 5 6 9 11	- onregelmatige erfopbouw met met losse strooiing gebouwen op het erf - grote bomen, verstrooid op het erf 2 6 8	- herkenbare openheid en reliëf van de essen - glooiend landschap - steilranden van de Meene 1 7	- agrarisch - verbrede landbouw 1	- landbouw en wonen - recreatie (kleinschalige recreatieterreinen) - verbrede landbouw 1		- hoge biodiversiteit Groote Scheere - kleinschalig cultuurlandschap 8 9	
Zwak		- structuur van de essen deels niet herkenbaar door verlegging wegen - de N34 doorsnijdt landgoed de Groote Scheere 1		oorspronkelijke bossingels rondom de Holthemer esch zijn voor groot deel verloren gegaan		beeld van Holt-hemer esch deels onderbroken door vroegere verlegging van weg met daaraan de erven 1				lage biodiversiteit	
Kansen	verbeteren landschappelijke inpassing bestaande en nieuwe bebouwing			terugbrengen bossingels en houtwallen				ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)		- agrarisch natuurbeheer (bermbeheer akkervegetatie) - herstel groen blauw netwerk	
Bedreigingen	leegstand door stoppende agrarische bedrijven	bereikbaarheid Anevelde verslechterd mogelijk door opwaarderen N34						verloren gaan agrarisch karakter door verandering agrarische erven in burgererven (Beeldkwaliteit)			gebied met hoge geurbelasting ten zuidoosten van Gramsbergen

Beekdallandschap

Beekdallandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk		- wegenstructuur parallel aan de Vecht - kronkelige smalle wegen - Afwateringskanaal is goed oversteeikbaar - N34		- verspreid liggende kleine bosjes - bosjes langs oude meanders - wegbepanting - houtwallen		- openheid van het stroomgebied van de Vecht - steilranden o.a. bij de Meene	- agrarisch - meanders langs de Vecht - cultuurhistorisch waardevol: Loozense Linie	diverse functies: landbouw, natuur, water en extensieve recreatie		- hoge biodiversiteit - oude vechtarmen (eenzijdig aangetakt of geïsoleerd) - landschappelijke waarden en natuurwaarden Vechtdal	
		7 8		6 11		7 10	5 9	1 5 9		5	
Zwak	verspreide grootschalige bebouwing	N 34 is barrière - Vecht is deels niet beleefbaar	blokvormige verkaveling		enkele verspreid liggende grootschalige agrarische erven		- weinig doorgroei-mogelijkheden voor boerenbedrijven - afgesloten meanders			lage waterkwaliteit oppervlaktewater	
		2	3 4								
Kansen		- kruising Vecht / kanaal Almelo - De Haandrik versterken als recreatief punt - verbeteren verbinding met Duitsland via routes en via water		herstel houtwallen	verbeteren landschappelijke inpassing / toename ruimtelijke kwaliteit erven		onderzoeken mogelijke recreatieve functie voormalige zandwinlocatie (Gat van Joosten)	Vechtstructuur gebruiken als recreatieve structuur (passieve watersport en dergelijke)		herstel van houtwallen	
Bedreigingen	nieuwe bebouwing					verdere schaalvergroting agrarische bedrijven					enkele locaties met hoge geurbelasting

COLOFON

Nieuwland

LIK Gramsbergen en omgeving

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K

GRAMSBERGEN

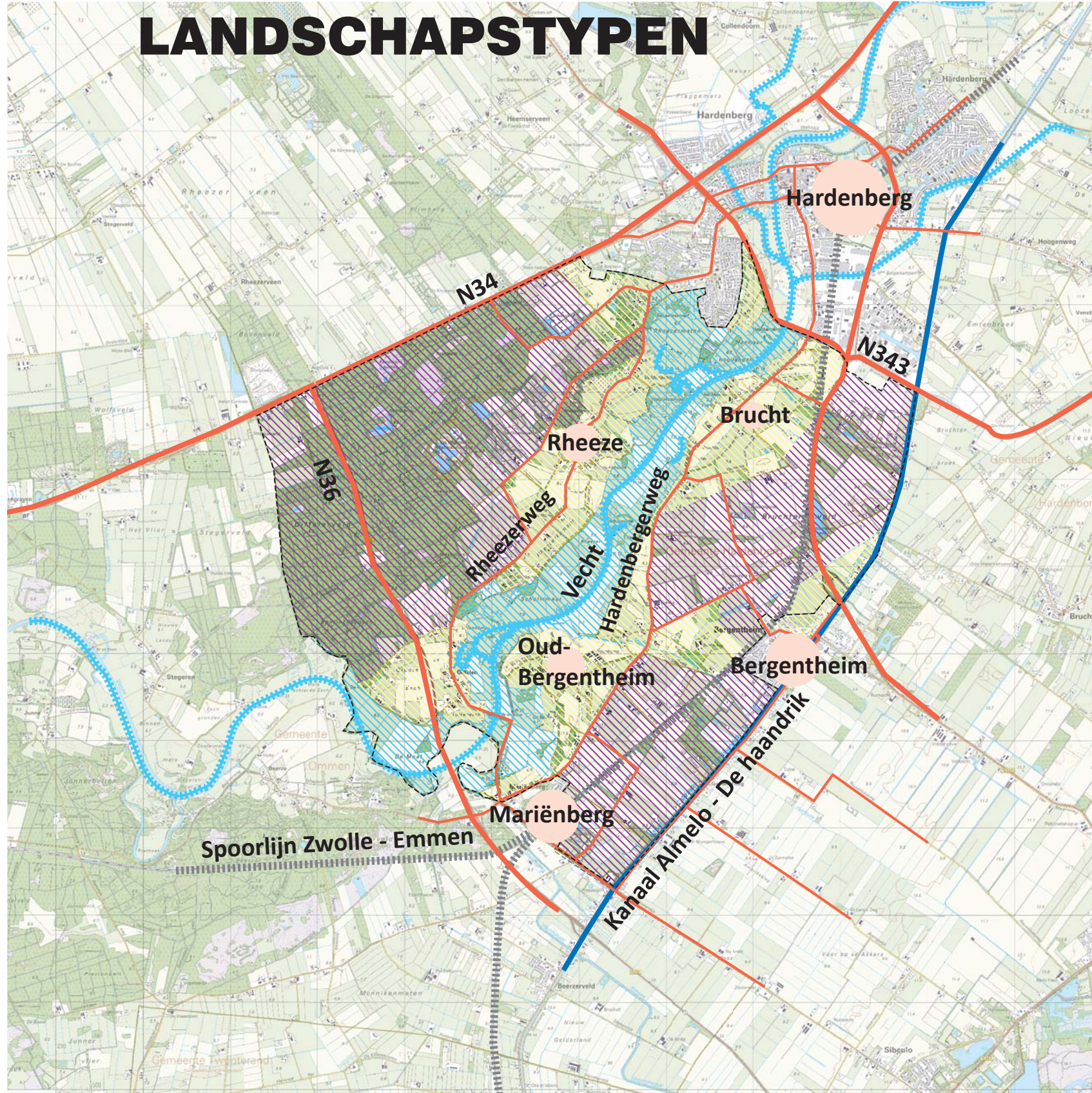

LANDSCHAP
IDENTITEIT
KAART

L I K

RHEEZE - DIFFELEN EN OMGEVING

LANDSCHAPSTYPEN

Besloten heideontginninglandschap

Essen- en hoevenland

Beekdalland

INLEIDING

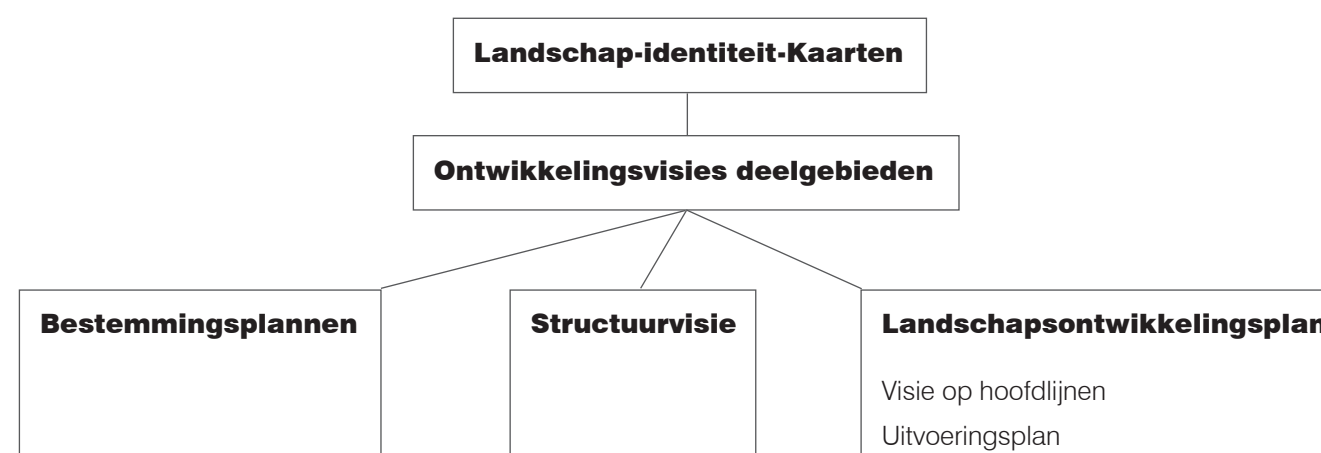
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Rheeze, Diffelen en omgeving bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

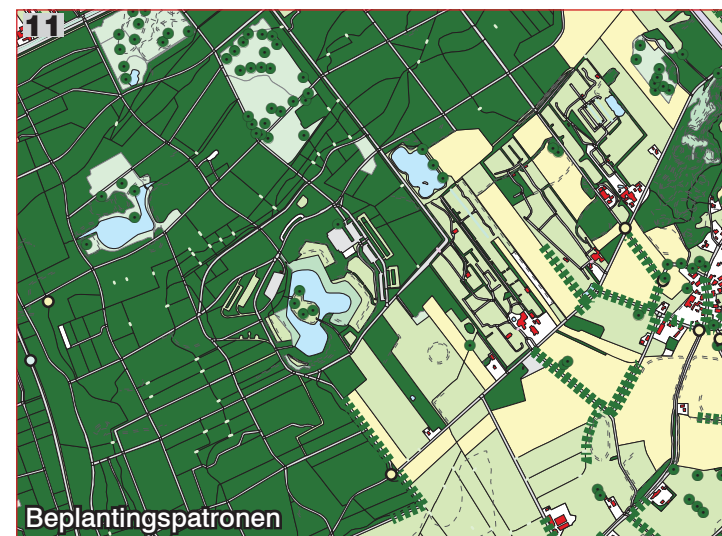
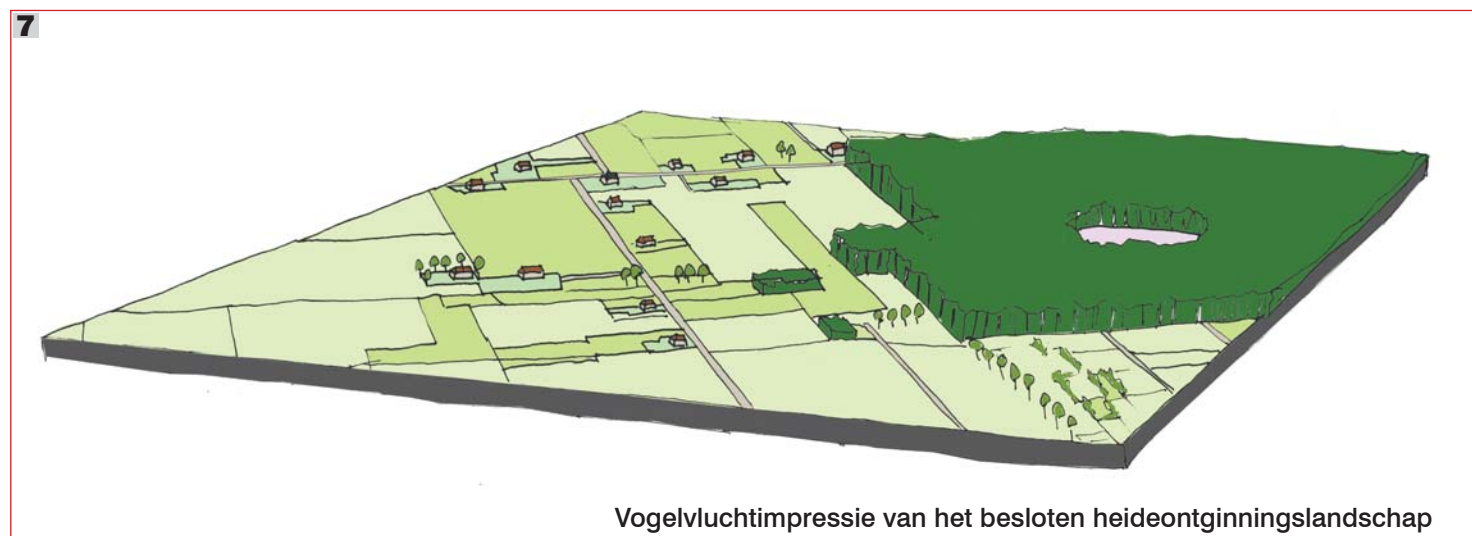
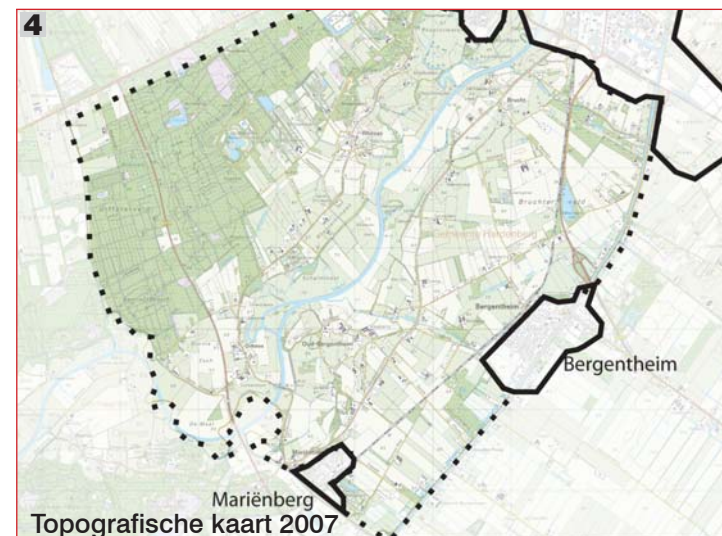
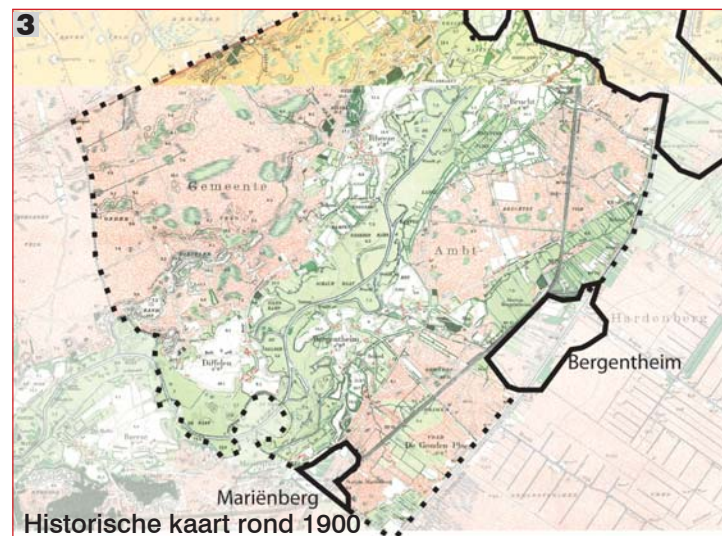
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

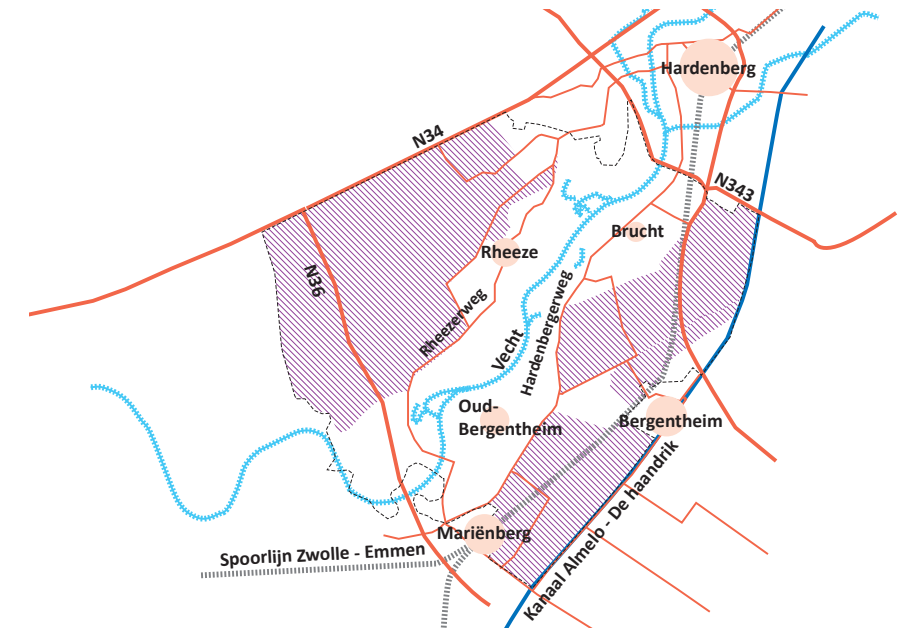
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

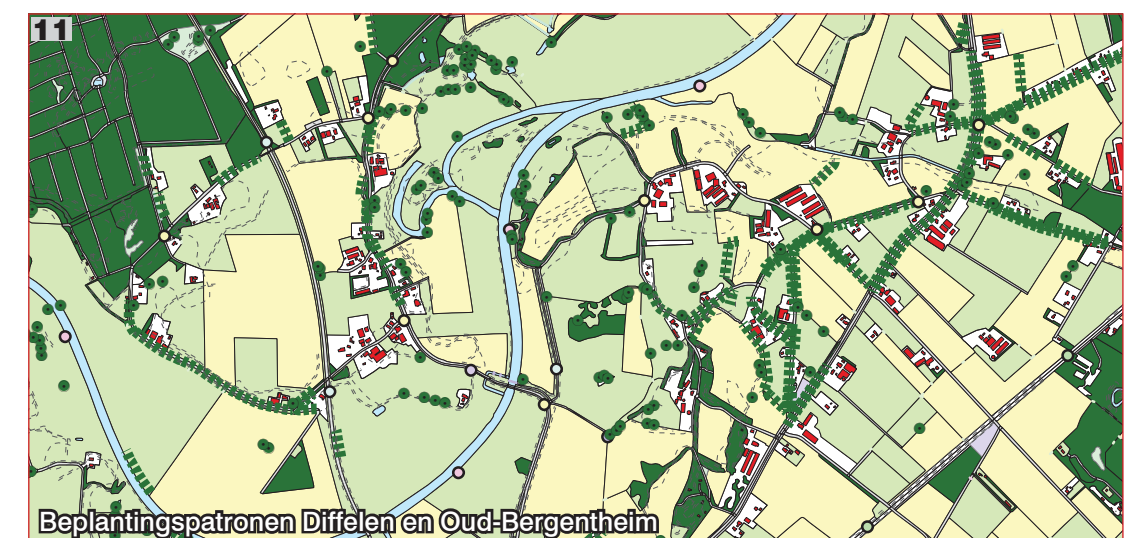
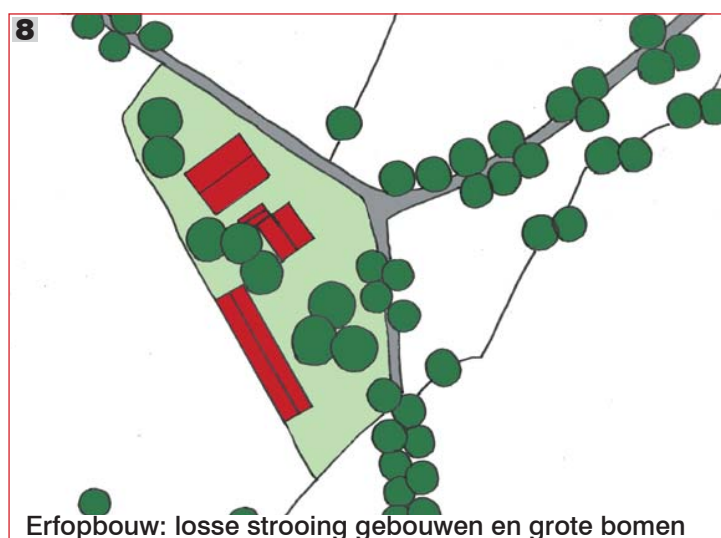
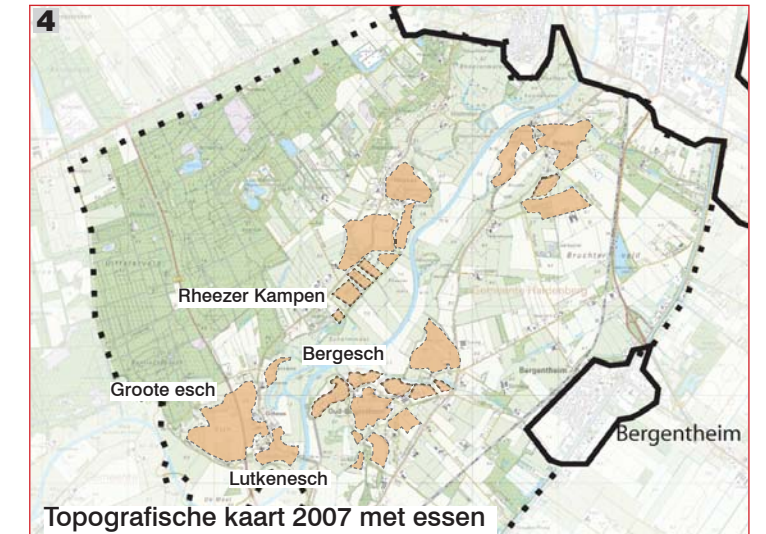
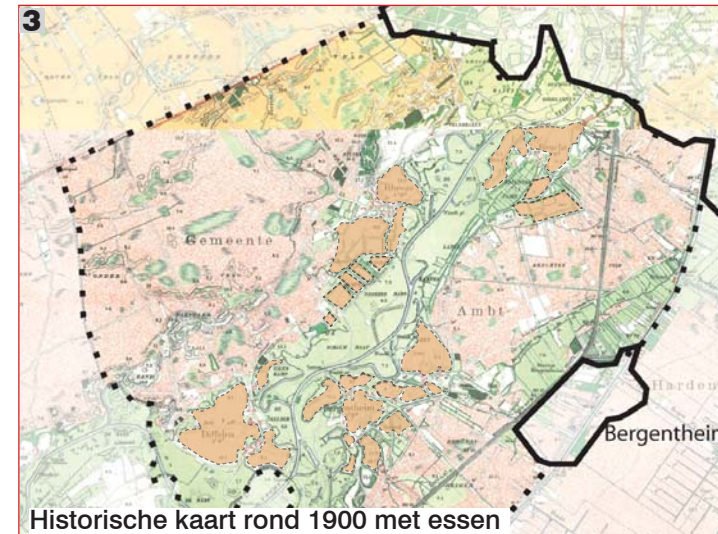
BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten heideontginningslandschap

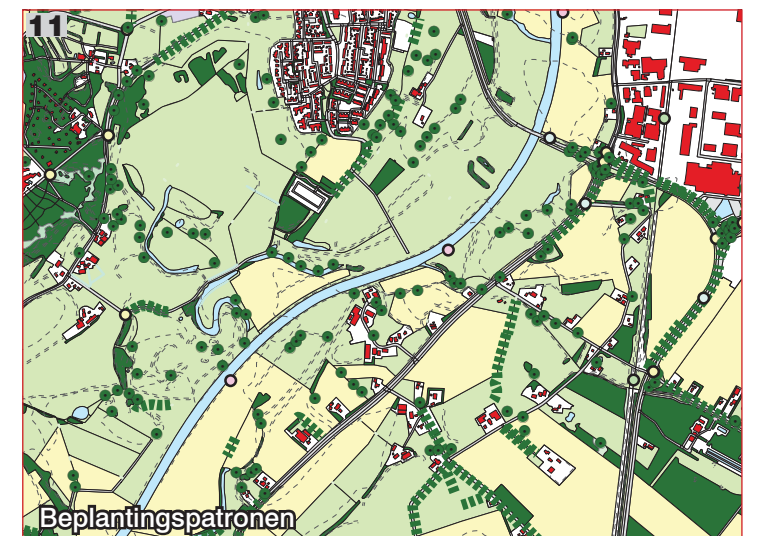
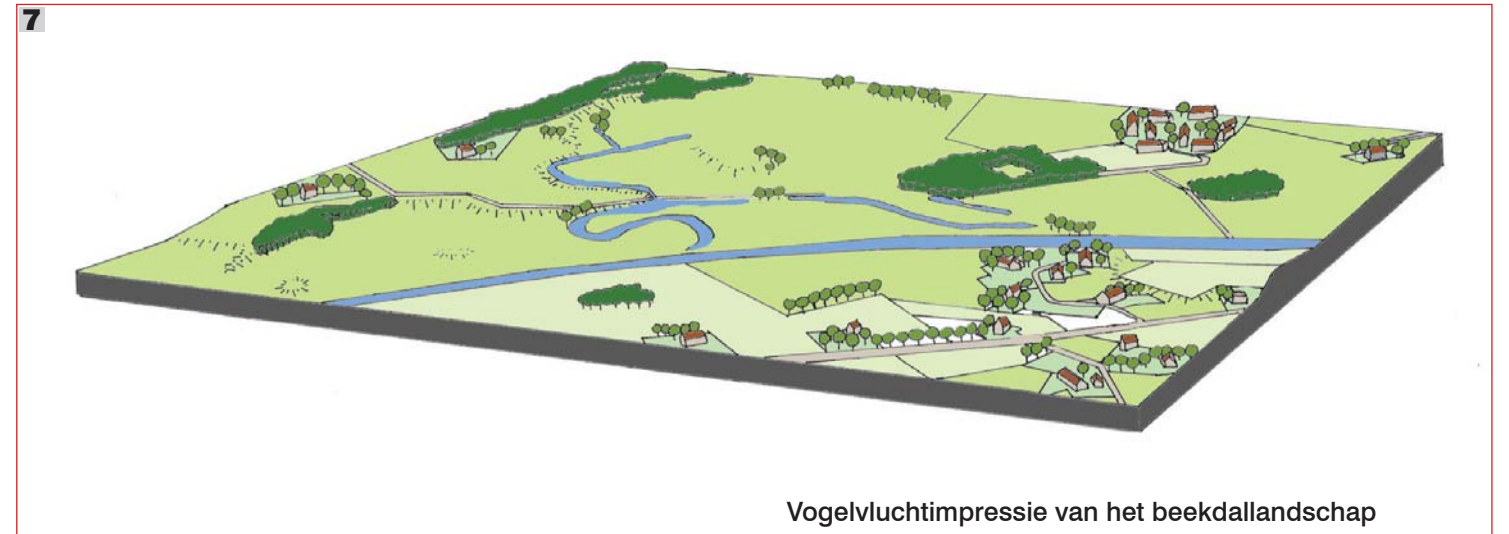
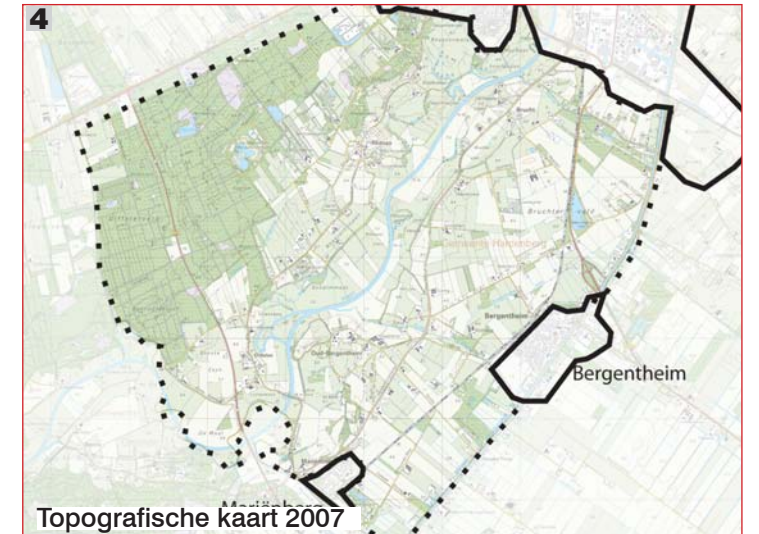
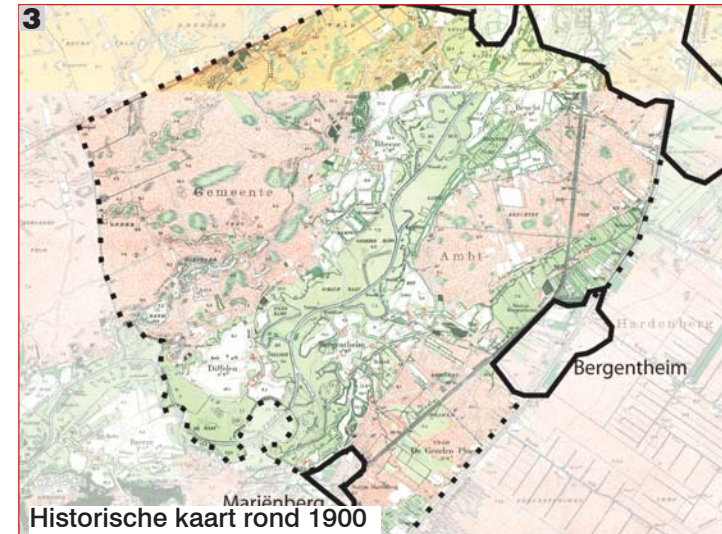
Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- Kanaallint (Kanaal Almelo- De Haandrik) - verspreide bebouwing langs wegen omgeving Brucht-Bergentheim	- hoofdontsluiting via de N343 - strak, rechtlijnig wegenpatroon - fijnmazige padenstructuur bosgebied rondom de Oldemeijer	- rechthoekige, grootschalige verkaveling (Brucht-Bergentheim) - rechthoekige, langgerekte verkaveling ten oosten van de Oldemeijer	- bos rondom de Oldemeijer - verspreid liggende bosjes - weinig wegbeplanting	- erven aan de weg - rechthoekige erven, in de verkavelingsrichting, met koppevel naar de weg - erfbeplanting	- beslotenheid en reliëf (zandkopjes) in bosgebied rondom de Oldemeijer - doorzichten naar bosgebied tussen camping langs Grote Beltenweg (smalle, lange lijnen) - besloten landschap rondom Brucht-Bergentheim	- agrarisch - natuur - recreatie	- recreatieplas de Oldemeijer - meerdere campings langs Grote Beltenweg - landbouw rondom Brucht-Bergentheim - diverse functies	donkerte bosgebied rondom de Oldemeijer	- hoge biodiversiteit - de Rheezerbelten (rust, reliëf, groen) Natuurreservaat aan Verlengde Maatdijk Haarplas - Kampmans Kuiltjes - Bentincksbosch - faunapassage Rheezerbelten en Rheezermaten - heideterreintjes in bosgebied rondom Oldemeijer	geen geurbelasting bosgebied rondom de Oldemeijer
Zwak		- wegen te smal voor landbouwverkeer - onbewaakte overgangen spoorweg - ontsluiting campings op hoofdwegen						- in het seizoen plaatselijk hoge verkeersdruk - te weinig toezicht op recreatiegebied Oldemeijer		- monotone bosopstanden - N36/ N34 barrière voor fauna en recreanten - groot donker besloten bosgebied	
Kansen							verbreding agrarische bedrijven	doorontwikkeling van Oldemeijer		- ontwikkeling heide- en stuifduinterreinen - Bruchterbeek als passage	
Bedreigingen		bereikbaarheid campings verslechterd door opwaardering N34				uitbreiding en verschijning van campings waardoor doorzichten verdwijnen en het landschap dichtgroeit		nog meer van hetzelfde qua recreatief aanbod		dichtgroei en vergrassing heideterreinen en stuifduingebieden in Bos en Rheezerbelten	- hoge geurbelasting op bosgebied ten noordwesten van Rheeze - hoge geurbelasting ten oosten van Mariënberg

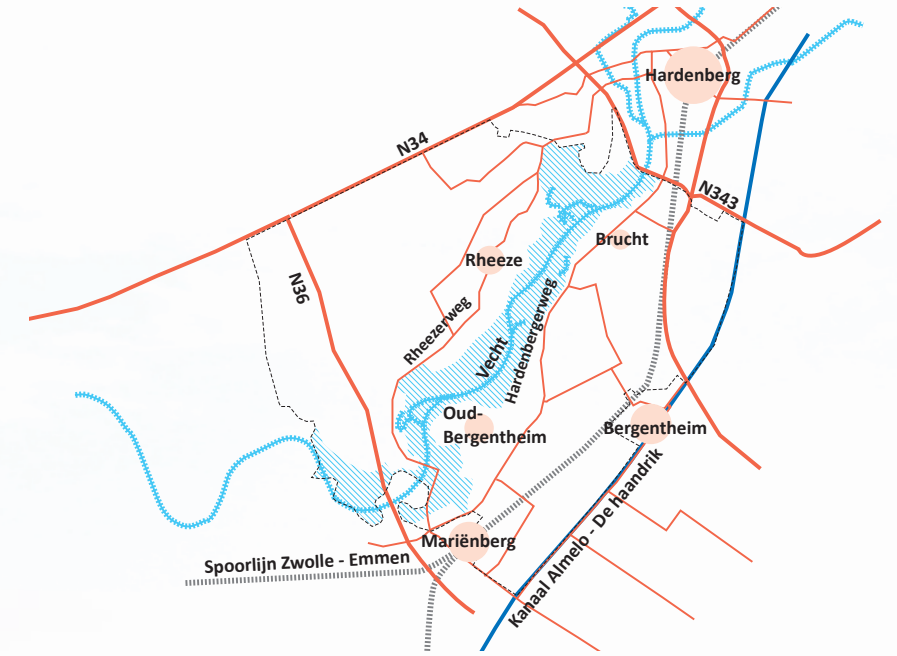
Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	<ul style="list-style-type: none"> - karakteristieke kleinschalige woonboerderijen en schuren - bebouwing aan de rand van de essen - verspreide bebouwing - beschermd dorpsgezicht Rheeze 	<ul style="list-style-type: none"> - Rheezerweg en Hardenbergerweg volgen de Vecht - wegen langs de essen (kransvormig) - kronkelige wegen 	<ul style="list-style-type: none"> - grootschalige en grillige verkaveling van de essen - eenmansessen 	<ul style="list-style-type: none"> - wegbeplanting - houtwallen - solitaire bomen en boomgroepen 	<ul style="list-style-type: none"> - boerderijen met voorhuis naar de weg - bij Rheezerbrink boerderijen met achterhuis naar de weg - onregelmatige erfopbouw met losse strooiing gebouwen op het erf - grote bomen, verstrooid op het erf 	<ul style="list-style-type: none"> - openheid en reliëf van essen - kleinschalig landschap - steilranden 	<ul style="list-style-type: none"> - agrarisch - natuur - water 	<ul style="list-style-type: none"> - wonen - landbouw - recreatie 	essen zelf niet belicht	<ul style="list-style-type: none"> - hoge biodiversiteit - bosopstanden langs de Belten - kleinschalig landschap met houtwallen 	
Zwak	verschijnen van grote schuren	smalle wegen	N36 doorsnijdt de Grootte Esch								
Kansen								<ul style="list-style-type: none"> - verbreding agrarische bedrijven - ruimte voor nieuwe functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - splitsing voormalige boerderijen in meerdere woon-eenheden 			
Bedreigingen							<ul style="list-style-type: none"> - toename veehouderij op de essen, - verdwijnen van akkers - schaalvergroting 				hoge geurbelasting Oud Bergentheim, Brucht

Beekdallandschap

Beekdallandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Beekdallandschap	Sterk	nagenoeg geen bebouwing aanwezig	- Vecht is recreatieve vaarroute - bewegwijzering aanwezig en helder	rechtlijnige, groot-schalige verkaveling	- kleine bosjes en struweel op hogere delen - houtwallen	nagenoeg geen erven aanwezig in het gebied	- openheid van het stroomgebied van de Vecht - reliëf van rivierduinen Lange Kampen (aangelegd in kader van natuurontwikkeling)	hooiland/ weide	diverse functies: landbouw, natuur, water en recreatie	donkerte van het Vechtdal	- hoge biodiversiteit - oude vechtarmen (eenzijdig aangetakt of geïsoleerd) - landschappelijke waarden en natuurwaarden Vechtdal - Heemser Hooilanden - Rheezermaten - Lange kampen	lage geurbelasting
	Zwak		- ontsluiting gebied erg beperkt - toegang tot de Vecht en oude meanders beperkt - Vecht deels barrière voor verkeer tussen Rheeze en Oud-Bergentheim									
	Kansen		aanleg pad langs de Vecht						Vechtstructuur gebruiken als recreatieve structuur (passieve watersport en derg.)		- ontwikkelen van kwelmoerassen - agrarisch natuurbeheer graslanden	
	Bedreigingen							transformatie van hooiland tot akker			waterkwaliteit van Vechtarmen	

COLOFON

Nieuwland

LIK Rheeze - Diffelen en omgeving

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K

RHEEZE, DIFFELEN EN OMGEVING

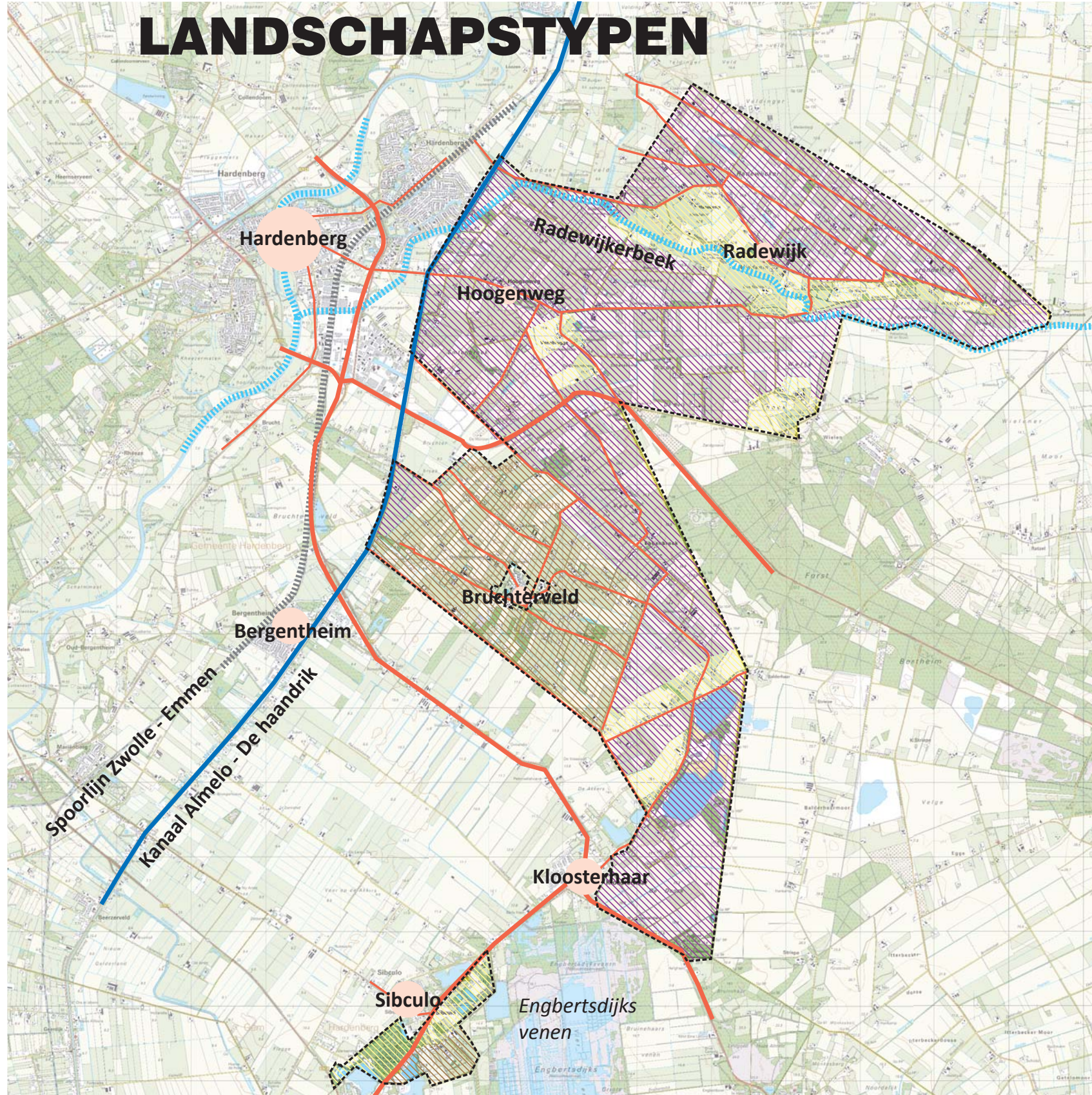

LANDSCHAP
IDENTITEIT
KAART

L I K

RADEWIJK - HOOGENWEG - BRUCHTERVELD - SIBCULO

LANDSCHAPSTYPEN

Besloten heideontginninglandschap

Essen- en hoevenland

Besloten veenontginninglandschap

INLEIDING

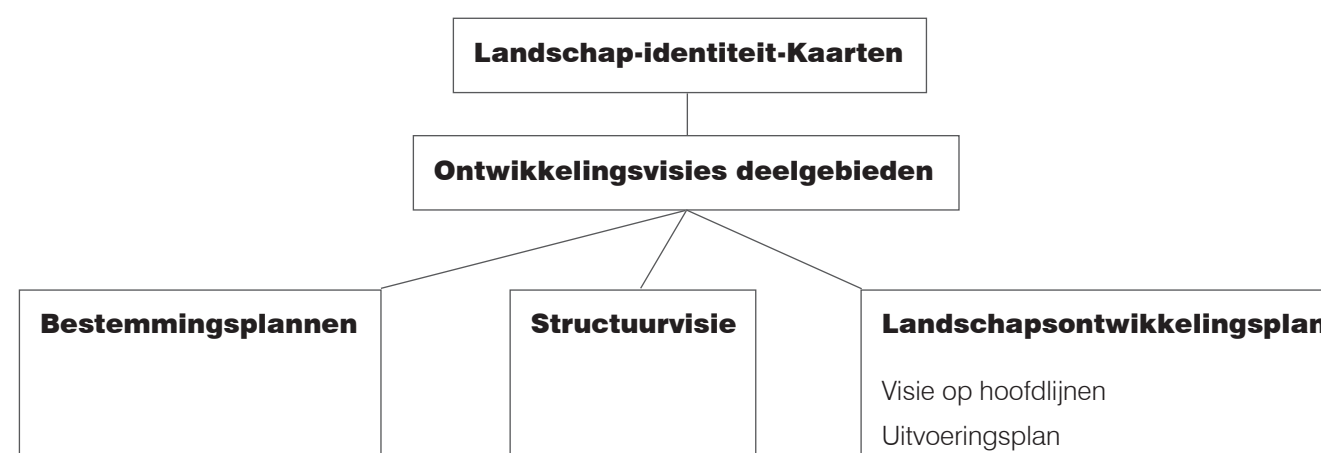
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Radewijk, Hoogenweg, Bruchterveld, Sibculo bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

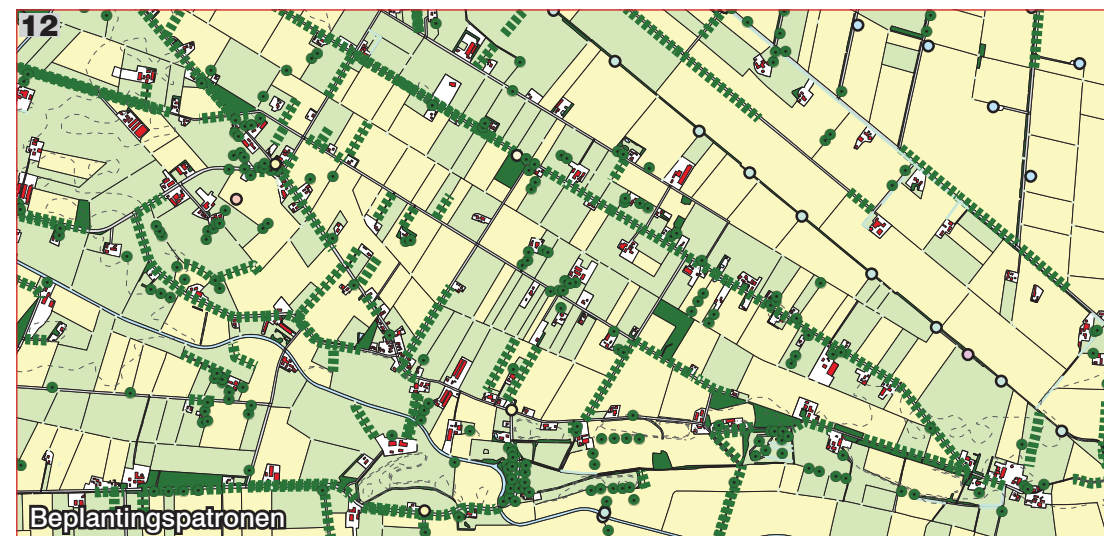
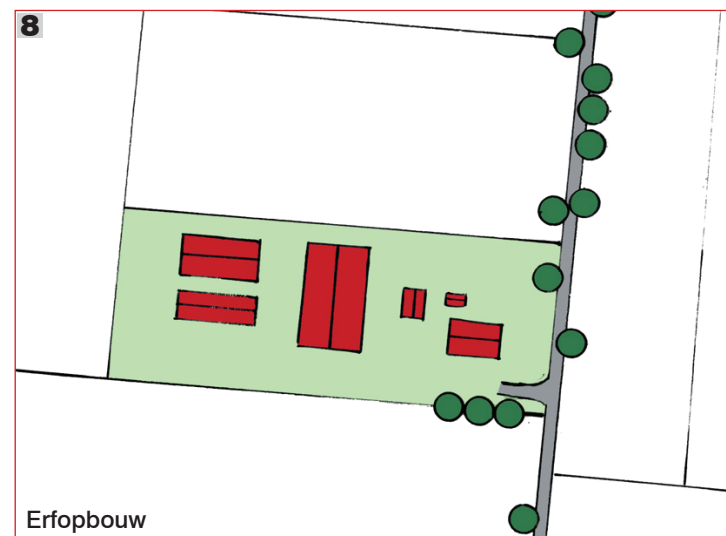
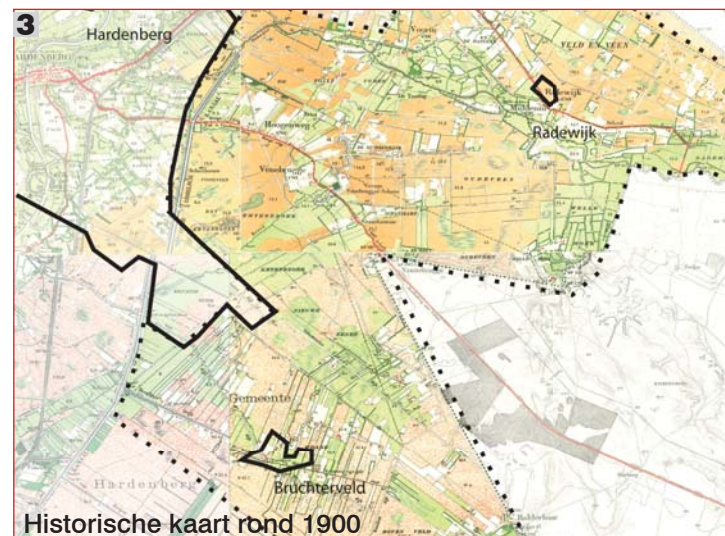
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

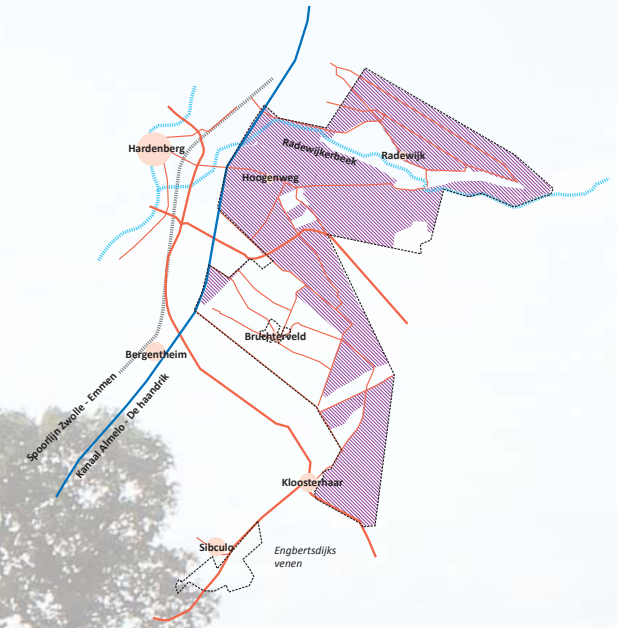
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

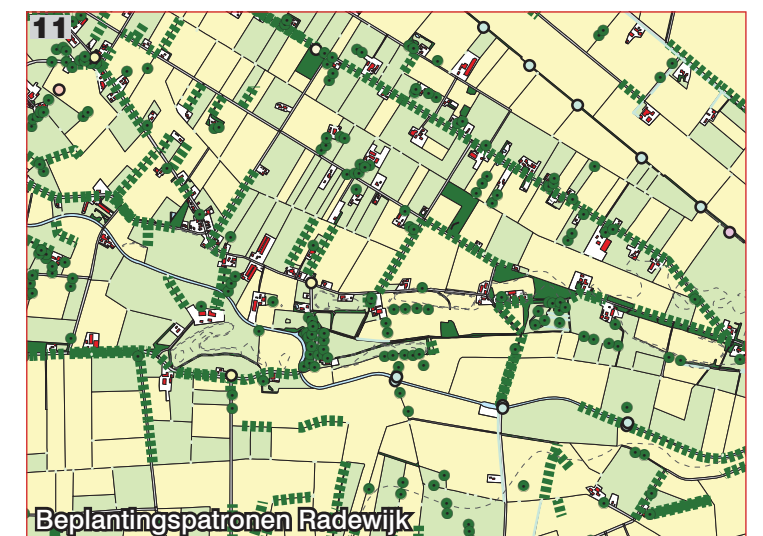
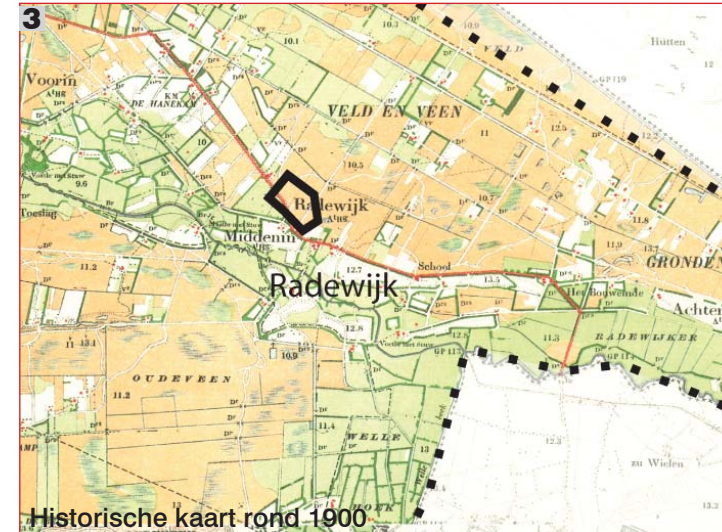
BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten heideontginningslandschap

Besloten heide-ontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- bebouwingslint Hoogenweg - verspreide bebouwing langs wegen	- ontsluiting oost-west gericht - strak, rechtlijnig wegenpatroon - oude zandwegen nabij stuwwal	rechthoekige, kleinschalige verkaveling	- wegbeplanting - verspreide bosjes - perceelgrensbeplanting	- verspreide ligging erven - rechthoekige erven, in de verkavelingsrichting, met kopgevel naar de weg - veel erven met erfbeplanting	- kleinschalig gebied met open ruimten - Duitse grens met stuwwal is zichtbaar vanuit omgeving (m.n. vanuit Oude en Nieuwe veen)	agrarisch	- landbouw en wonen - boerderijen met nieuwe functies		- hoge biodiversiteit Radewijk Voorin, Wellehoek en stuwwal bij Kloosterhaar - bos de Blokkies - kleine gemengde loofbosopstanden	
	5	4 5 11	3 4	5 6 12	5 7 8 9	1 10	1 6	1 6		6	
Zwak					erven zonder beplanting	Radewijkerbeek is slecht herkenbaar in het landschap	- zandwinning bij Kloosterhaar en Sibculo - matige verkaveling			lage biodiversiteit in groot deel van het gebied	
Kansen	nieuwe woningen in het bebouwingslint van Hoogenweg	- verbeteren verkeersveiligheid Hoogenweg - Herstel oud wandelpad langs de Radewijkerbeek - grens Duitsland Nederland oppakken als toeristisch thema - recreatieve ontwikkeling kanaal Almelo - De Haandrik	verbetering landbouwstructuur door kavelruil	- herstel en onderhoud van perceelgrensbeplanting en bosjes - aanleg en herstel erfbeplanting	verbetering landschappelijke inpassing	- behoud zichtlijnen o.a. vanuit bebouwingslinten - verbeteren zichtbaarheid Radewijkerbeek in het landschap	- verbetering landbouwstructuur door vrijwillige kavelruil - bij gebied passende eindbestemming voor zandwinlocaties	- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - splitsing voormalige boerderijen in meerdere wooneenheden		- stimuleren en aanleggen van natte natuur (gebruik maken van kwel) - Radewijkerbeek oppakken als natte natuurstructuur - herstel en onderhoud bosjes	
Bedreigingen										verminderen waterkwaliteit en kwantiteit kwelwater	hoge geurbelasting Ebbenbroek, omgeving oosten en westen van Radewijk

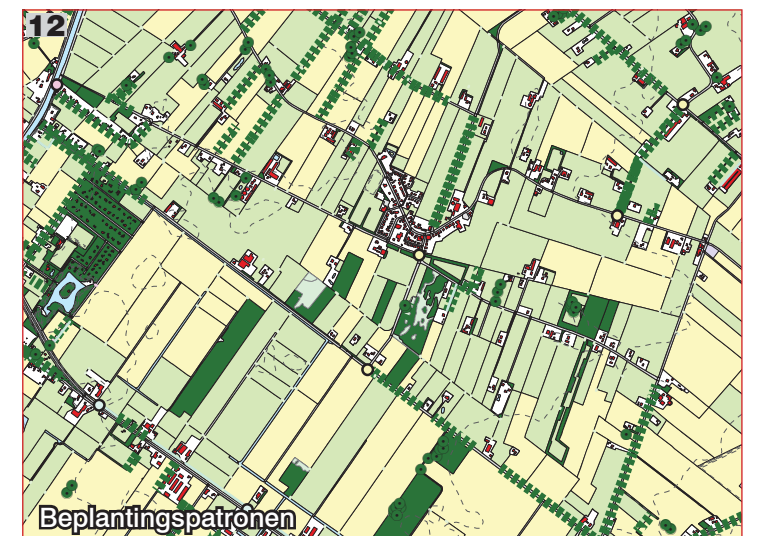
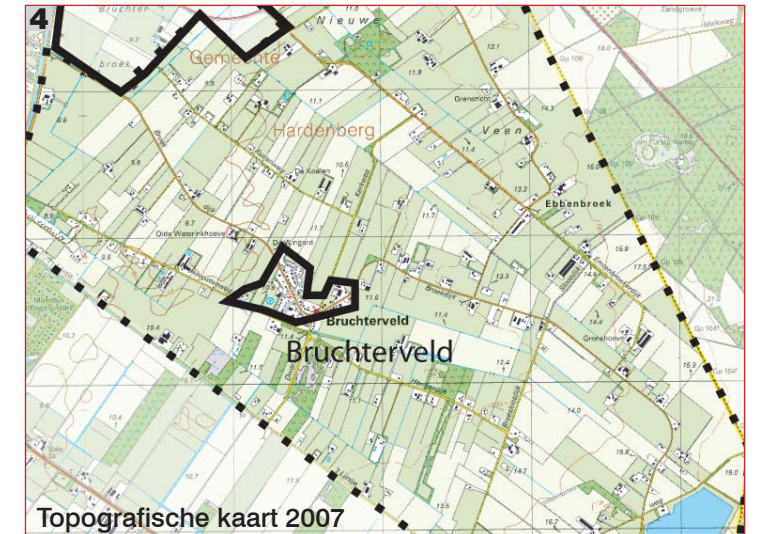
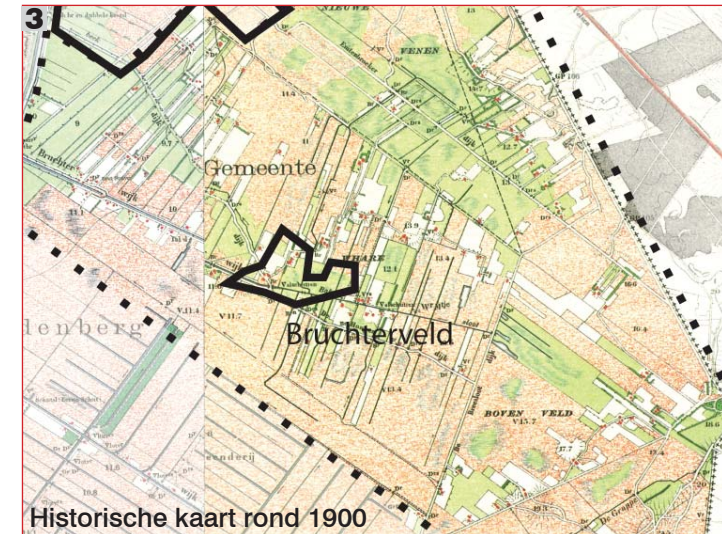

Essen- en hoevenlandschap

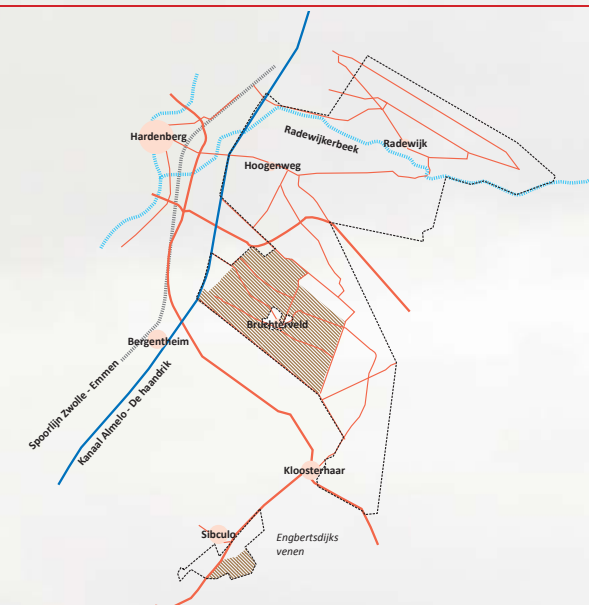

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- verspreide bebouwing Radewijk (Voorin, Middenin en Achterin) - monumentale panden in Venebrugge	- kronkelige wegen - essen en omgeving zijn de knooppunten van het wegennet - zandwegen	kleinschalige verkaveling van de essen	- wegbeplanting - solitaire bomen en boomgroepen - eik is typerende boomsoort	- erven met samenhang van bouwvolumes en zware beplantingen - met losse strooiing gebouwen op het erf - grote bomen, verstrooid op het erf	- zwermmessen Radewijk: hoge ligging ten opzichte van omliggende heideontginningen - beslotenheid, kleinschaligheid - stuwwal Sibculo - Kloosterhaar	agrarisch	- kleinschalige agrarische bedrijven - cultuurhistorisch waardevol element: voormalige Venebrugger Schans		- hoge biodiversiteit Wellehoek, Balderhaarweg en omgeving - bossingels langs Radewijkerweg - bron van de Wellebeek	
	7 9	1 2 4	3 4 7	5 8 11	6 9	2 8				5 6	
Zwak		Paterswal niet berekend op zwaar vrachtverkeer	essen zijn niet herkenbaar meer	- oude bossingels en houtwallen rondom Radewijk zijn grotendeels verloren gegaan - houtwallen uitgegroeid tot bomenrijen	nieuwe burgererven met afwijkende inrichting erven	reliëf essen bij Venebrugge en Radewijk niet zichtbaar	voormalige zandwinplassen Sibculo	weinig recreatieve voorzieningen		lage biodiversiteit Radewijk en Venebrugge	
										10	
Kansen		toegang mogelijk maken tot Venebruggerschans		- terugbrengen bossingels en houtwallen - herstel houtwallen rond essen			- bij gebied passende eindbestemming zandwinplassen - vergroten beleefbaarheid Radewijkerbeek	- splitsing voormalige boerderijen in meerdere wooneenheden - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - toegang en herkenbaarheid van Venebrugger Schans verbeteren - recreatief versterken Radewijkerbeek		- versterking groenblauw netwerk door terugbrengen bossingels en houtwallen - reliëf biedt kansen voor biodiversiteit - meer benutten kwel-potentie Wellebeek - Radewijkerbeek oppakken als natte natuurstructuur	
Bedreigingen				beplanten van de essen zelf	verrommeling erven als gevolg van bedrijfsbeëindiging						hoge geurbelasting omgeving Radewijk en Venebrugge (Stobbenhaar)

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing langs wegen	- bochtige wegen - opvallend onregelmatig verloop Broekdijk	- goed zichtbare, rationele, stroken- verkaveling - wijkenstructuur herkenbaar in verkaveling - enkele wijken aanwezig (structuur- dragers landschap)	- wegbeplanting - perceelgrens- beplanting (bomenrijen) - bosstroken	- verspreide ligging erven - rechthoekige erven - erven met erfbeplanting	- kleinschalig half open landschap - 't Lijntje is overgang van besloten naar open veenlandschap	agrarisch	- landbouw - wonen - grote agrarische bedrijven actief - kleinschalige niet- agrarische bedrijvigheid		hoge biodiversiteit bosstroken met heiderestanten rondom Bruchterveld	
	4	11	1 3 4	5 9 10 11 12	5 6 8	7	2	2 6		9	
Zwak			Bruchterwijk deels verdwenen / niet beleefbaar (nu deels Hoopsteeweg)		enkele erven zonder erfbeplanting					exoten in bosopstanden (bospest en Amerikaanse eik)	
Kansen		- versterking recreatieve routes - versterking relatie met kanaal			verbeteren landschappelijke inpassing erven		verbetering landbouwstructuur door kavelruil	ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies zoals startende bedrijven		- herstel heide-terreinen aan de Hongerdijk / 't Lijntje / Dwarsweg - aanvullen groen-blauw netwerk: aanleg en herstel perceelgrens beplanting en natuurvriendelijk berm- en oeverbeheer	
Bedreigingen			afname sloten- en wijkenstructuur							- verrijking bosopstanden - verloren gaan heiderestanten	hoge geurbelasting ten westen van Bruchterveld

COLOFON

Nieuwland

LIK Radewijk - Hoogenweg - Bruchterveld - Sibculo

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
L I DENTITEIT
K A A R T K

RADEWIJK, HOOGENWEG, BRUCHTERVELD, SIBCULO

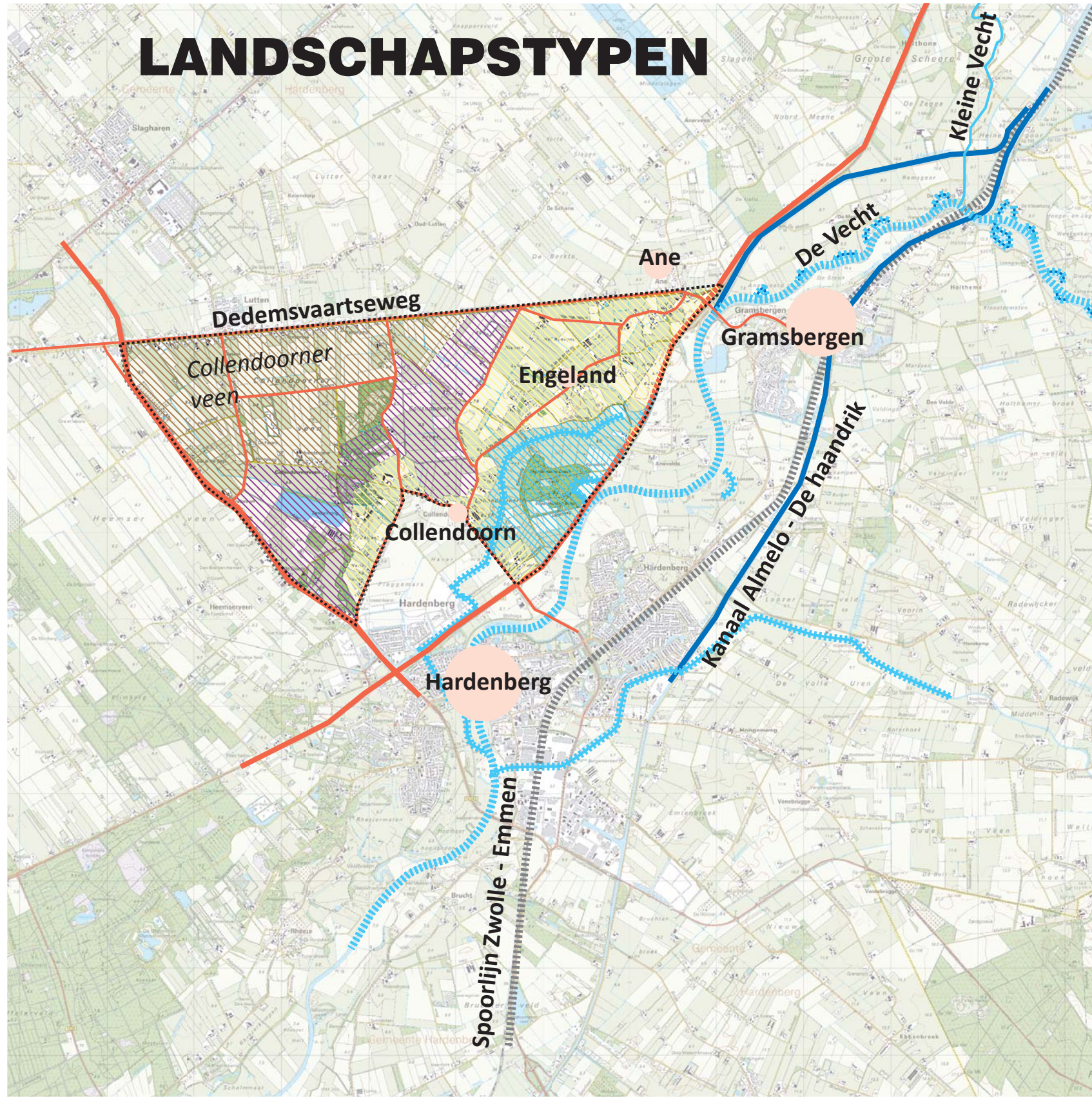

LANDSCHAP
IDENTITEIT
KAART

L I K

NOORDELIJKE STADSRANDZONE HARDENBERG

LANDSCHAPSTYPEN

Besloten heideontginingslandschap

Essen- en hoevenlandschap

Beekdallandschap

Besloten veenontginingslandschap

INLEIDING

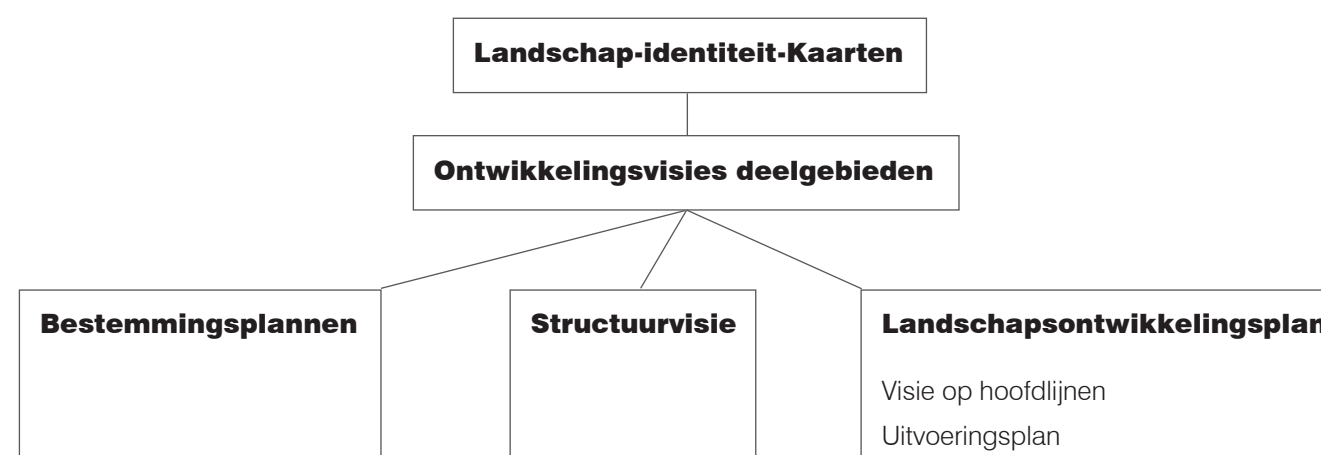
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Noordelijke stadsrandzone Hardenberg bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik. Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

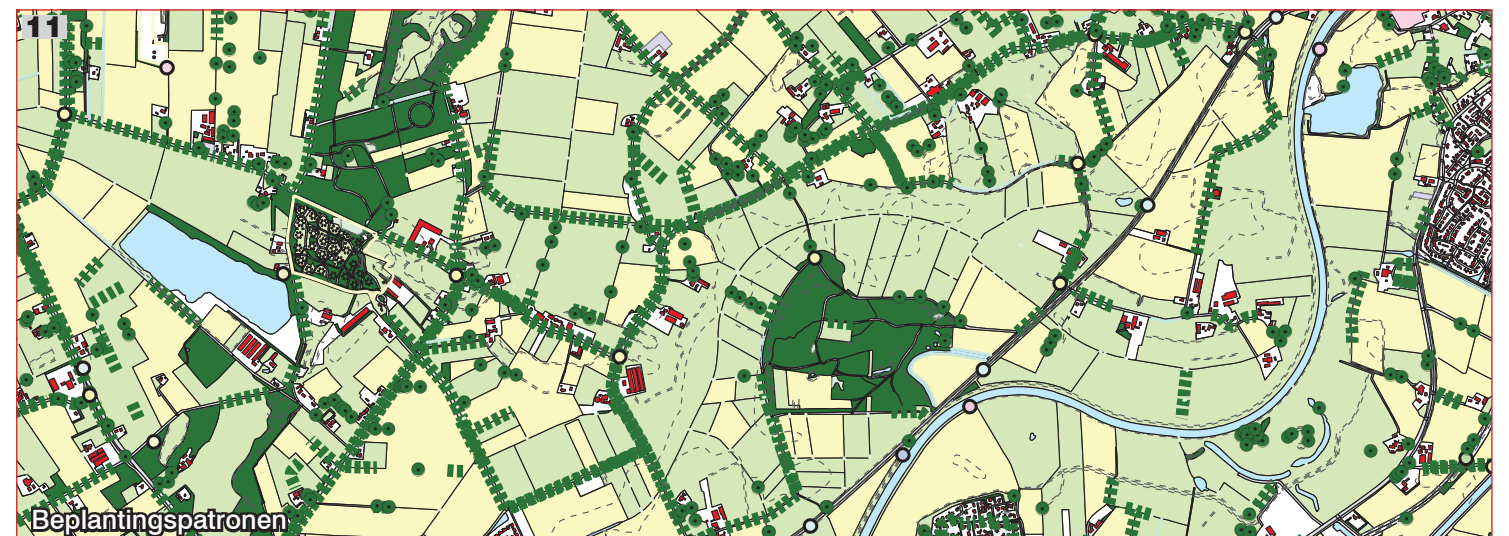
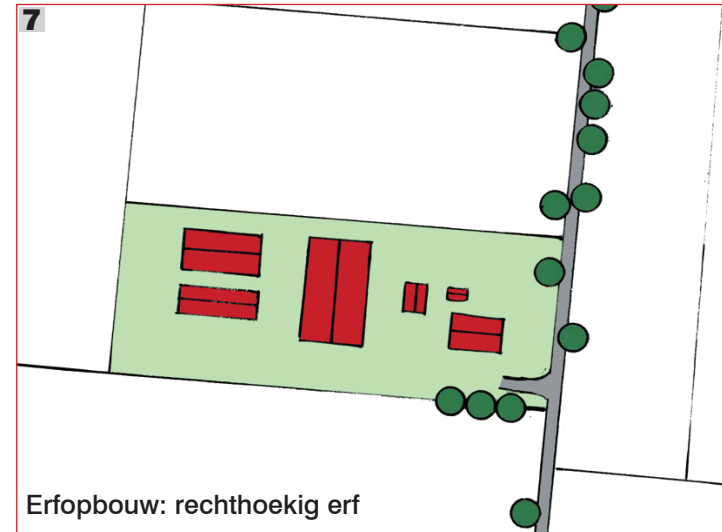
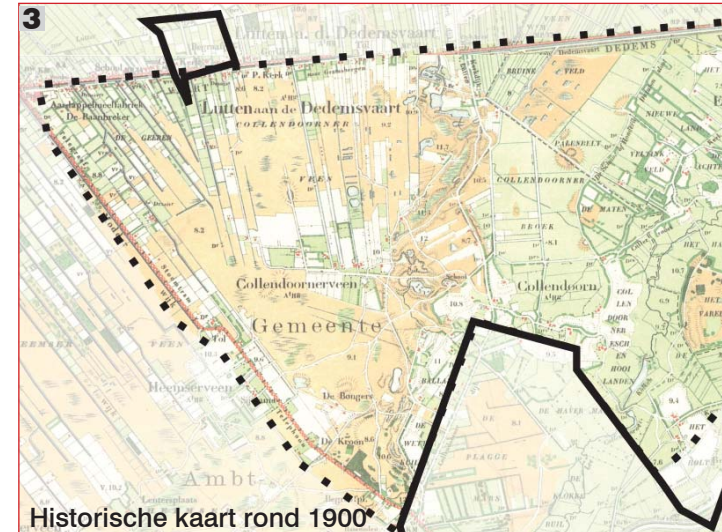
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

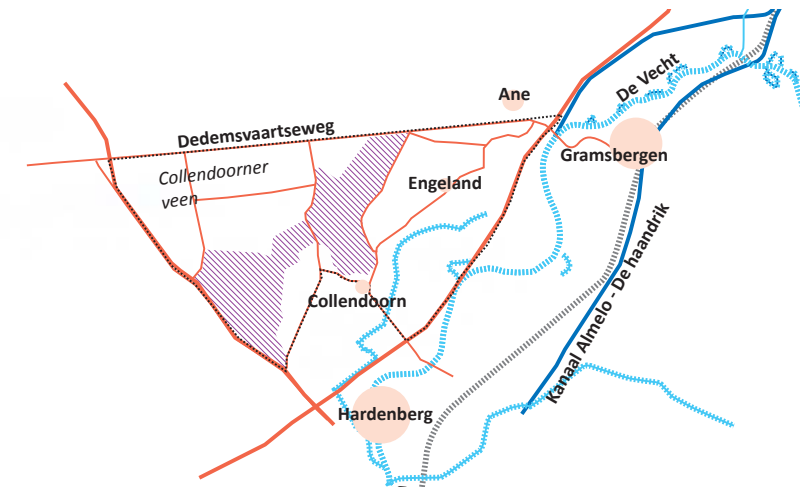
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreiging en voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten heideontginningslandschap

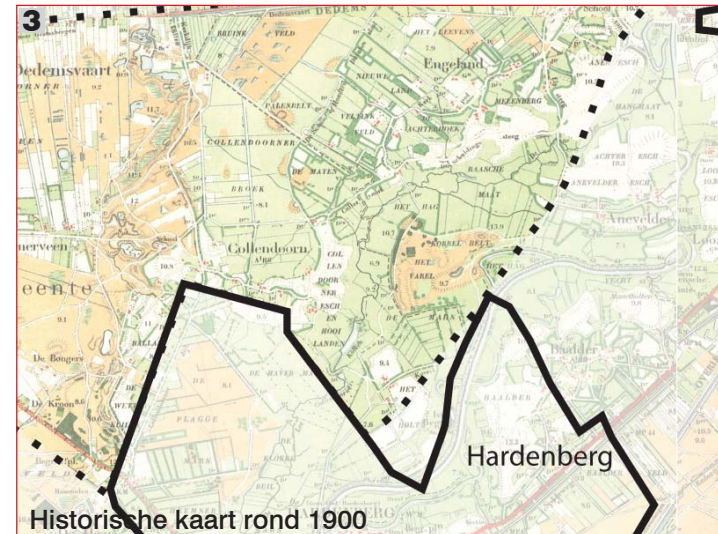
Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing	strak rechtlijnig wegenpatroon	rechthoekige blokverkaveling	wegbeplanting (vaak tweezijdig)	- verspreid liggende erven - rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg	- open landschap Collendoornerbroek - besloten landschap rondom Haarbos en zandwinplas	agrarisch	- agrarisch grondgebruik - zandwinning - vakantiepark		hoge biodiversiteit in zone langs Kerkdijk en Haarbos (onderdeel van landgoed De Haar)	
	4 8	6	3 4	6 11	5 7 8	1 2	1 2	1 2 9			
Zwak		- Allemansweg (zandpad) is slecht begaanbaar. - smalle wegen - slechte toegankelijkheid bosgebieden						zandwinplas is geïsoleerd, niet toegankelijk gebied		lage biodiversiteit Collendoornerbroek	
		10									
Kansen		- doortrekken wandelroute door Haarbos naar Collendoornerdijk - ontwikkeling ruiterroute		vrijwillige kavelruil biedt kansen voor versterking landschapselementen			- versterking van de landbouwstructuur door kavelruil - dagrecreatief medegebruik landbouwgronden	- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - splitsing voormalige boerderijen in meerdere wooneenheden - ruimte voor verbrede landbouw - verbeteren beleefbaarheid zandwinning en extensieve recreatie omg. zandwinplas	9	aanleg en herstel landschapsstructuur biedt kansen voor versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
Bedreigingen								nieuwe grootschalige en intensieve functies in gebied			hoge geurbelasting omgeving Collendoorn

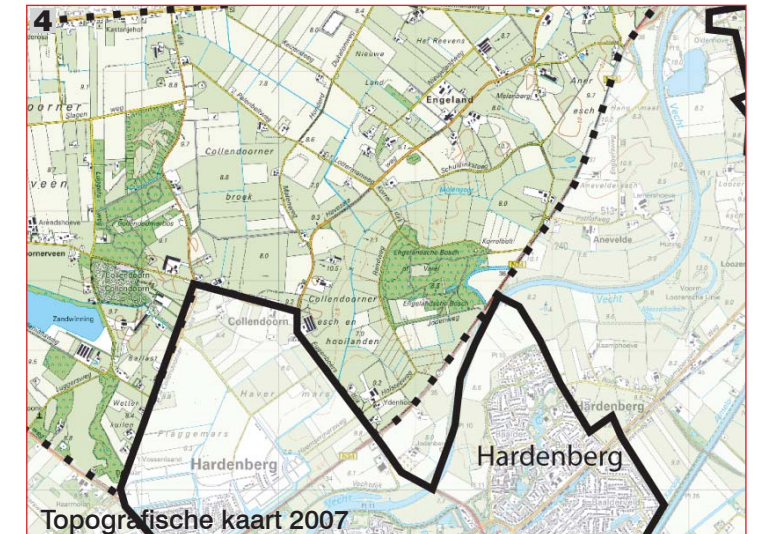
Zicht op es Melenberg

Restant perceelgrensbeplanting aan rand van de es

Historische kaart rond 1900

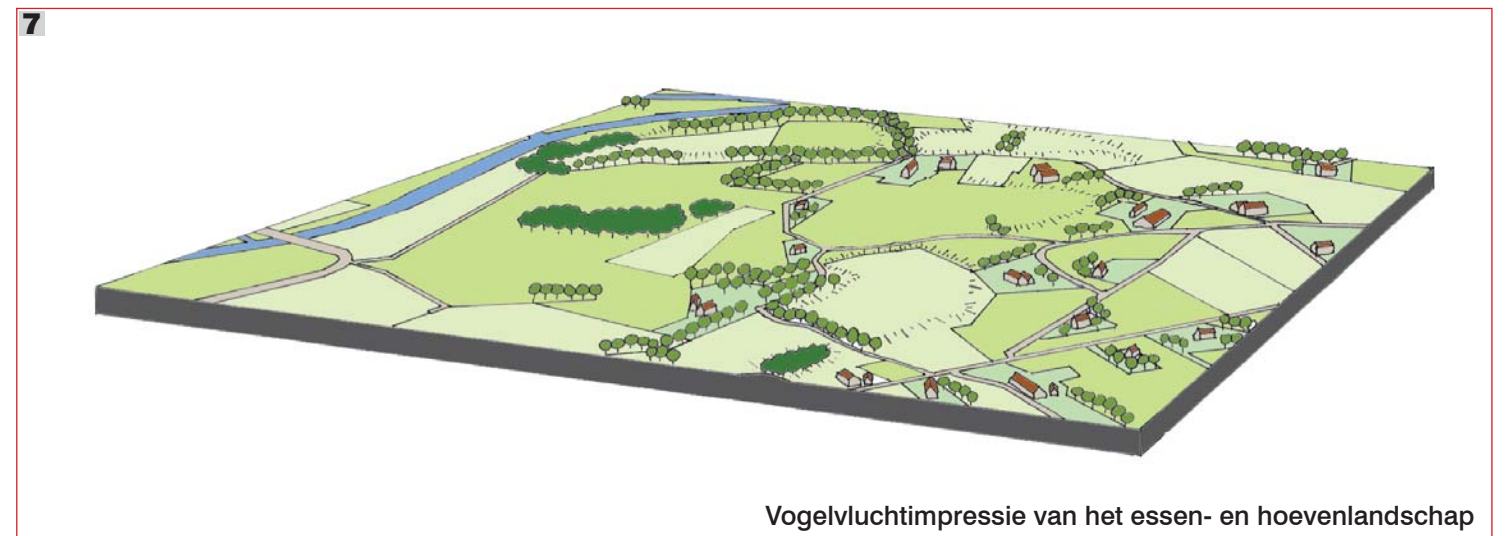
Topografische kaart 2007

Agrarisch grondgebruik

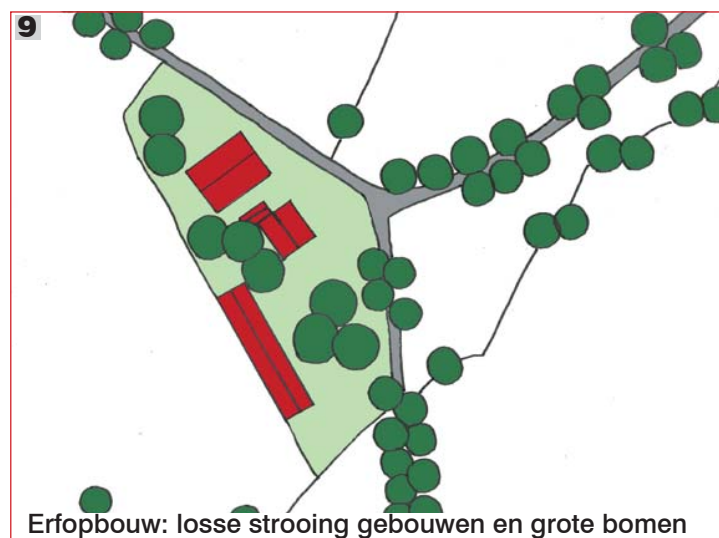
Agrarisch open erven met grote schuren

Vogelvluchtimpresie van het essen- en hoevenlandschap

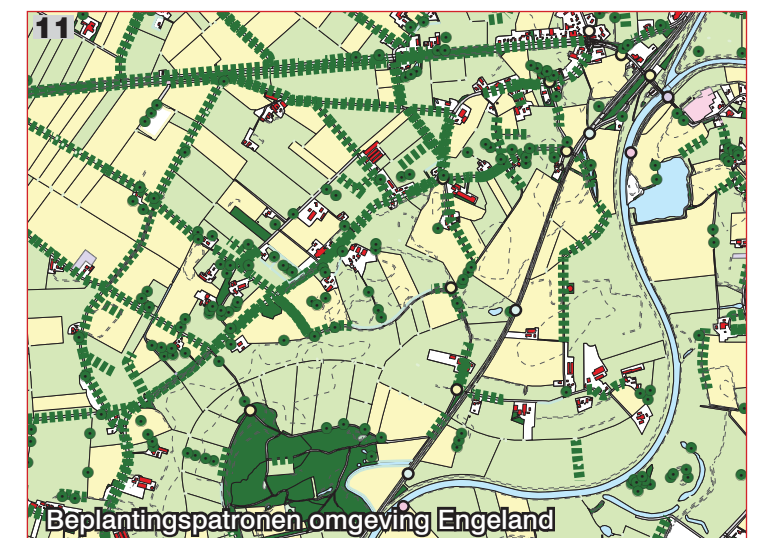
Kronkelige wegen met wegbeplanting

Erfopbouw: losse strooing gebouwen en grote bomen

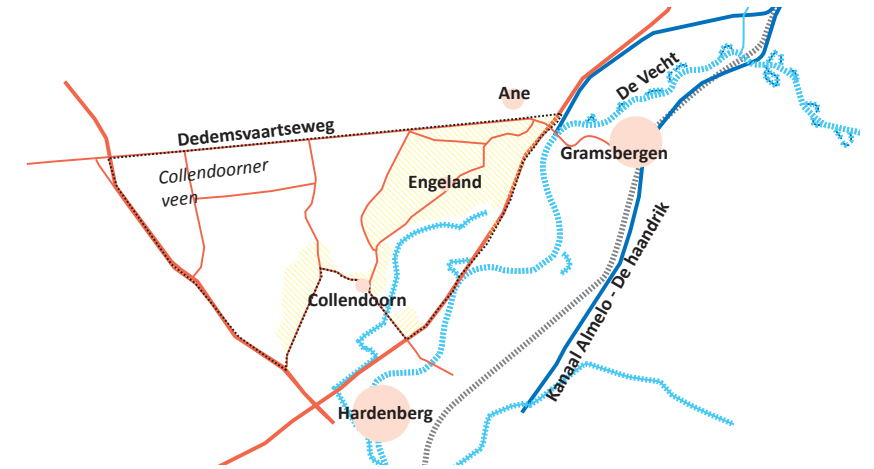

Agrarisch erf

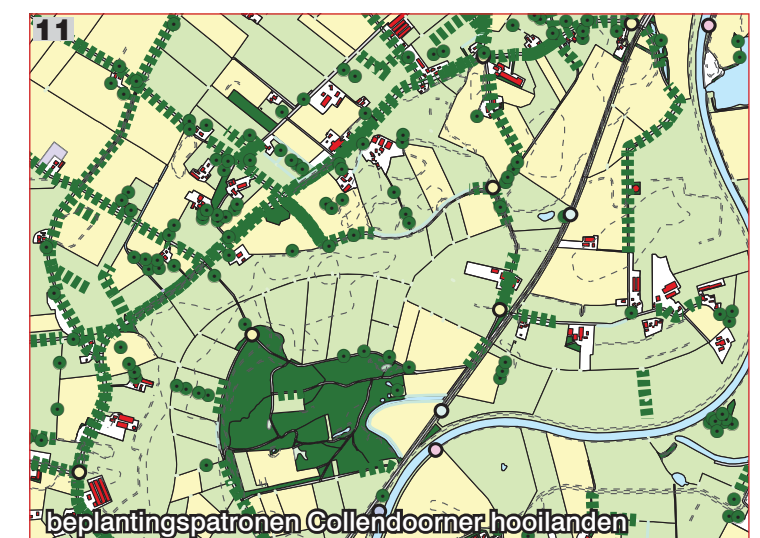
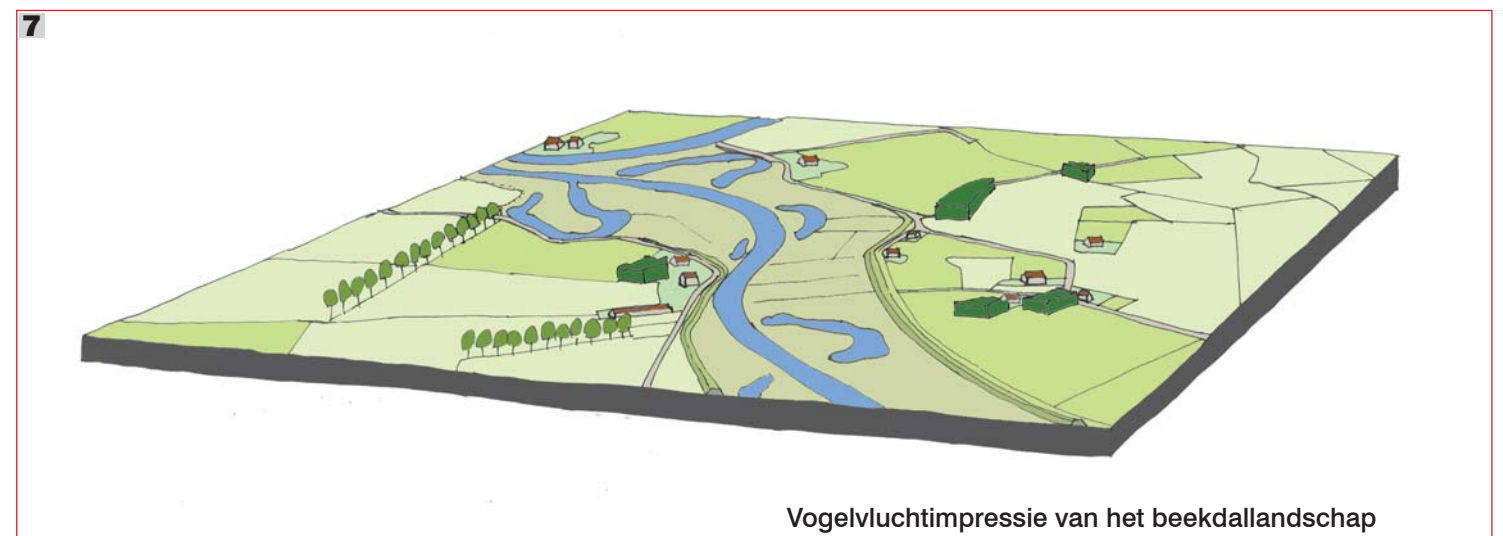
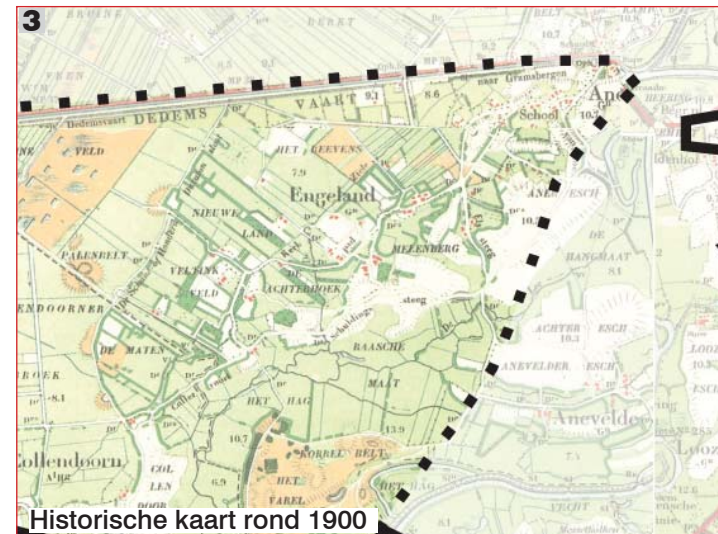

Beplantingspatronen omgeving Engeland

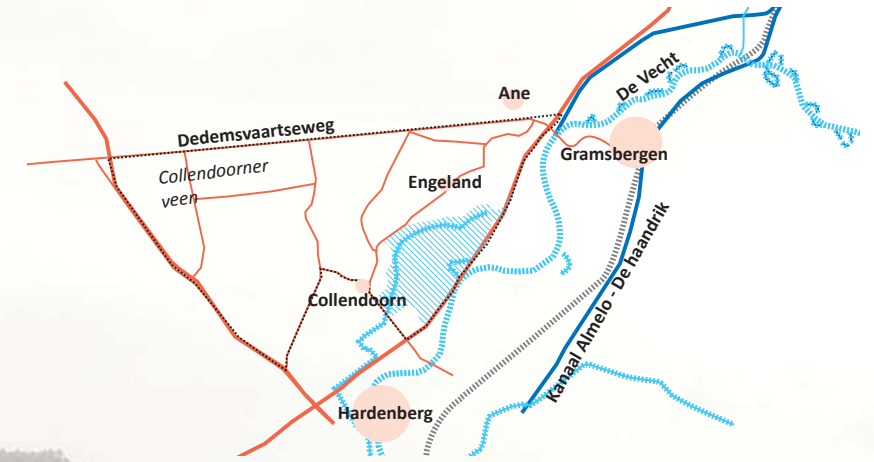
Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur	
Essen- en hoevenlandschap	Sterk	oude agrarische bebouwing in buurtschappen Engeland en Ane	kronkelige wegen	- grootschalige en grillige verkaveling van de essen - historisch kavelpatroon grotendeels aanwezig in Engeland	- wegbeplanting - houtwallen op randen van de essen	- onregelmatige erfopbouw met losse strooiing gebouwen op het erf - grote bomen, verstrooid op het erf	- open bolle essen - kleinschalig landschap - steilranden van de essen	agrarisch	agrarische bedrijven en voormalige boerderijen met wonen en werken	essen zelf niet belicht	- hoge biodiversiteit omgeving Ane - kleine bosopstanden en houtwallen omgeving Engeland - Collendoornerbos	
	Zwak		onveilige oversteekplaatsen Pothofweg (N34) en Engbersweg	Aner esch wordt doorsneden door N34	restanten perceelgrensbeplanting	nieuwe grote schuren in Collendoorn en Engeland passen niet in het landschapsbeeld	Aner esch wordt doorsneden door N34	- afname agrarische bedrijven - verschijnen van intensieve veehouderij				
	Kansen	verbeteren landschappelijke inpassing wijk Marslanden	- aansluiten recreatieve routes op Marslanden - ontwikkeling ruiterroute		- herstel oude beplantingspatronen door vrijwillige kavelruil - aansluiting beplantingspatronen op openbaar groen Havezate Es van Marslanden	verbetering landschappelijke inpassing erven		versterking van de landbouwstructuur door vrijwillige kavelruil	ruimte voor multifunctionele / verbrede landbouw.		Versterking biodiversiteit door herstel samenhang tussen landschappelijke beplantingen	
	Bedreigingen	dichtgroeien rand es				toename grote erven en grote bedrijfsgebouwen		schaalvergroting intensieve veehouderij				hoge geurbelasting Collendoorn en Doozemansteeg

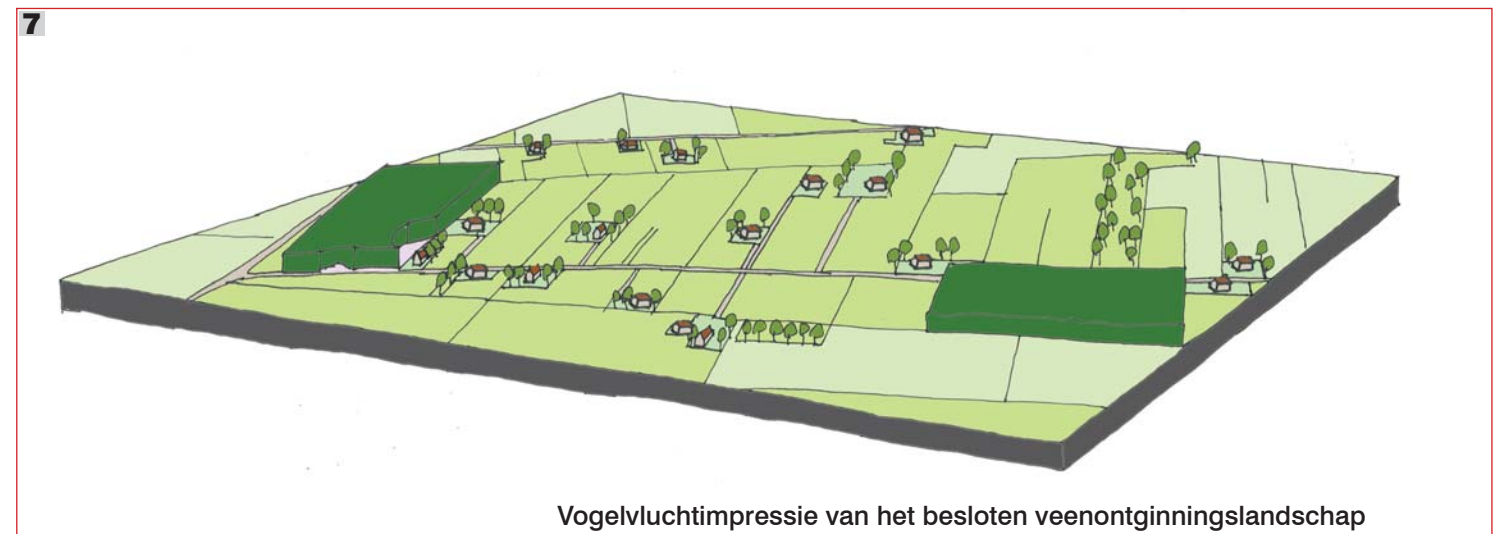
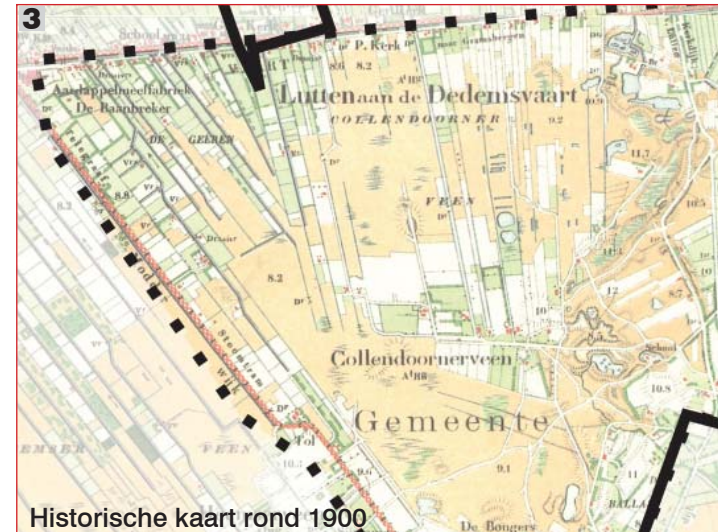

Beekdallandschap

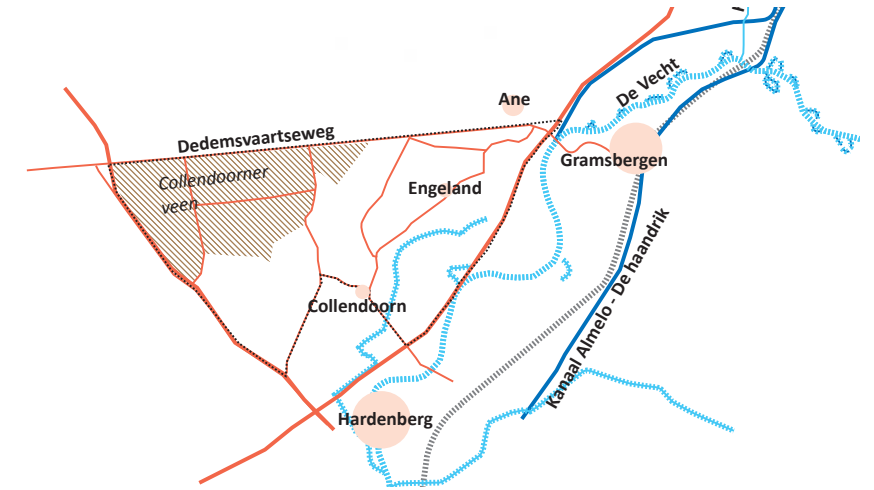

Beekdallandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Beekdallandschap	Sterk	weinig bebouwing aanwezig	- kronkelige wegen - zandpaden	- onregelmatige verkaveling - deel historische verkaveling aanwezig ten noorden en zuiden van Englandsche Bosch - Molengoot (oude Vechtarm) is dragende structuur	- bosgebied Englandsche Bosch met voornamelijk eik - elzen en wilgen langs oude meander - wegbeplanting		- open landschap - besloten Englandsche Bosch - reliëf (rivierduinen) Englandsche Bosch	- agrarisch - bos	- landbouw - natuur - extensieve recreatie		- hoge biodiversiteit Englandsche Bosch met rivierduinen (zandverstuiving), bloemrijke weilanden, met voornamelijk eik (boerengeriefhout) - dichtgegroeide oude Vechtarm	geringe geurbelasting
	Zwak		- barriere N34 - slechte toegang tot oude Vechtarm									
	Kansen		- versterking recreatieve routes en aansluiting bij Vechtpark - verbetering bereikbaarheid Anevelde - aansluiten recreatieve routes op Marslanden en provinciaal fietsnetwerk		versterking identiteit van de meander en Engelandse bos laten aansluiten op groenstructuur nieuwe wijk Marslanden			deel van dal van de Molengoot gepland als retentiegebied en als uitloopgebied voor de wijk Marslanden. Dit biedt kansen voor inrichting voor natuur en recreatie			- openen oude meander van de Vecht - aansluiting beplantingspatronen op openbaar groen (versterking biodiversiteit) - kansen voor verhoging biodiversiteit in retentiegebied	
	Bedreigingen											

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk		- bebouwingslinten Lutton / Dedemsvaartseweg - verspreide bebouwing	strak, rechtlijnig wegenpatroon	rationele rechthoekige verkaveling	- wegbeplanting - kleine bosjes - bos/park op de voormalige stortplaats aan de Kerkdijk - solitaire bomen	- erven aan de weg, - rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - erfbeplanting	half open landschap	agrarisch	- landbouw - wonen in de bebouwingslinten - gaswinning NAM		hoge biodiversiteit voormalige vuilstortlocatie	geringe geurbelasting
		2 4	8	3 4 6 7	7 11	10	1	2				
	Zwak			veel wijken zijn verdwenen of niet beleefbaar	restanten kavelgrensbeplantingen						lage biodiversiteit	
	Kansen		ontwikkeling ruitroute		- kavelruil biedt kansen voor versterking landschapsstructuur - versterken groenblauw netwerk ('groen voor groen')			versterking landbouwstructuur door kavelruil			wijkenstructuur is aanknopingspunt voor versterken biodiversiteit ('groen voor groen')	
Bedreigingen												

COLOFON

Nieuwland

LIK Noordelijke stadsrandzone Hardenberg

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg